

„...Să acționăm în așa fel încât producțiile din acest an să fie cele mai bune pe care le-a obținut, pînă acum, agricultura noastră“

din Cuvîntarea tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU**
la Plenara lărgită a Consiliului Național al Agriculturii,
Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor

Exemple demne de urmat

Zilele care premerg începutul lucrărilor de primăvară se dovedesc a fi la fel de fierbinți ca și zilele de campanie. Ultimele finisări încheie o etapă de pregătiri, luni de muncă, care, fără îndoială, își vor arăta rodnicia în recoltele acestui an, o pregătire care a beneficiat, în primul rînd, de experiența anului anterior, în virtutea adevărului că deși fiecare toamnă are roadele ei, recoltele unui an le pregătesc pe cele care vin. Așa au fost posibile rezultatele record ale anilor din urmă, așa a fost posibilă creșterea în general a agriculturii românești.

Punerea în valoare, de la an la an mai deplină, a experienței oamenilor muncii de pe ogoare, a inițiativei lor, participarea tot mai largă a țărănimii la actul de conducere, la elaborarea planurilor și analiza propriei munci, potrivit concepției despre democrație a secretarului general al partidului, și anume că agricultura socialistă „trebuie să o înfăptuim cu țărănimia și pentru țărănimie, fiindcă numai așa agricultura va constitui tot timpul o parte importantă a dezvoltării noastre pe calea socialismului și comunismului“, constituie temelia recoltelor din an în an mai bogate. O bogăție în care se regăsesc investițiile deosebite acordate agriculturii, precum și aplicarea rapidă în practică a cercetărilor științifice.

Să ne oprim doar la o singură cifră, aceea care exprimă producția de cereale a anului trecut — 31,7 milioane tone, cea mai mare din istoria țării — pentru a oferi și un suport statistic afirmațiilor de mai sus. Dar, tot în acest context, se vine să arătăm că participarea la realizarea acestei producții n-a fost egală, că munca, pricepera și organizarea n-au fost aceleași în toate unitățile agricole, că nici

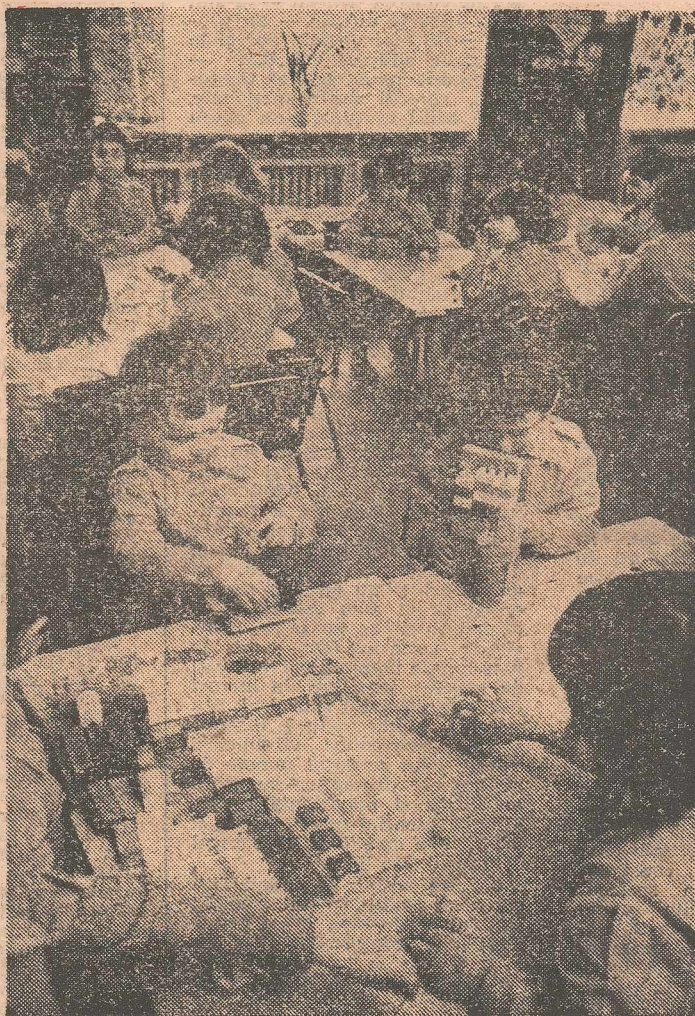
(Continuare în pagina 7)

RAZVAN BARBULESCU

flacăra

Săptămînal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

anul XXXVII
8 (1 705)
VINERI
26 februarie
1988

Formula schimbării
lumii:
Cuburile
de azi —
cărămizile
de mîine

Vecini cu viitorul

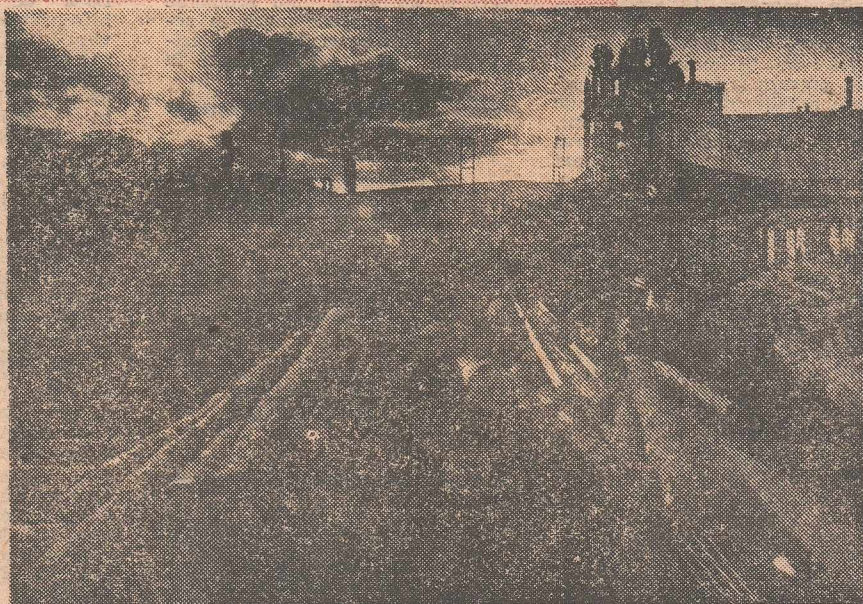
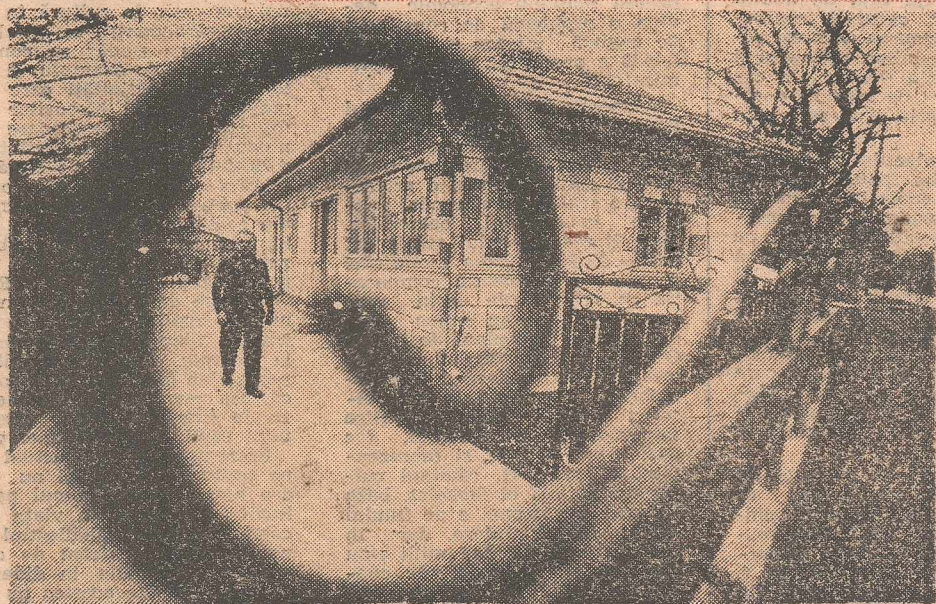
Comuna Mihăilești din județul Giurgiu, o așezare ca orice din cîmpia Bărăganului, poate chiar mai mare decît altele, se învecina pînă în anii aceștia mai mult cu străvechiul ei trecut istoric, așa cum atestă un articol decupat dintr-un cotidian și afișat la gazeta de stradă din fața Consiliului popular ca tot omul care vine aici cu probleme curente să fie bine informat și să știe că sub rădăcinile grîului, sub miile de tone de cereale smulse toamnă de toamnă Bărăganului se rămurește coroana arheologică de rădăcini prin care satele cîmpiei române s-au ținut înfipte adînc în pămînt în calea vijeliilor istorice.

Iată însă că în ultimii ani unul dintre cele mai ambițioase proiecte ale remodelării geografiei noastre — mă refer la amenajarea riului Argeș — a scos și această așezare de oameni din ritmurile sale patriarhale de curgere domoală în istorie implicînd-o direct în cursul tumultuos al prefăcărilor astfel încît noul baraj de acumulare de la Cornetu, complexa amenajare hidrotehnică

(Continuare în pagina 2)

ION ZUBAȘCU

**La primărie spre a vedea ce poate satul,
în sat spre a vedea ce poate primăria**

Două reportaje în întîmpinarea Conferinței pe țară a președinților Consiliilor populare

NUCI, AL DOILEA ORDIN AL MUNCH

Pagina 12

TÎRGU LĂPUȘ, TRADIȚIE ȘI ACTUALITATE

Pagina 13

Cînd O.D.U.S. -iștii țin sfat

Vecini cu viitorul

(Urmare din pagina 1)

de irigații și navigație, în ale cărei dări de seamă în fața istoriei este chemat să răspundă și satul Mihăilești, la modul cel mai grav cu putință, a făcut ca această așezare, pînă mai ieri liniștită ca unduirea valurilor de griu în legănarea vîntului verii, să se învecineze în prezent mai mult cu viitorul unor proiecte imediat aplicabile, un viitor aflat desigur în minile oamenilor, în puterea conștiinței lor angajate și deplin responsabile.

E și motivul pentru care recentele alegeri ale comitetului O.D.U.S. la nivel comunal, ținute săptămîna trecută în 17 februarie, i-a adunat pe oameni scoțîndu-i pe fiecare din rosturile individuale și așezîndu-i față în față la o masă solidară a responsabilității asupra destinelor comune ale comunei Mihăilești ce trece azi prin schimbări radicale atît sub presiunea vîrtejului de evenimente care a devenit liniștită albie a Argeșului cît și sub presiunea interioară a evoluției sale spre cea mai intensă urbanizare. Comuna Mihăilești are în componența sa patru sate astfel încît alegerile recente au mobilizat pe cel aproximativ 120 de membri ai fiecărei organizații O.D.U.S., atît din satele Popești, Novaci și Drăgănescu, din cele două organizații O.D.U.S. Mihăilești I și II, din centru, cît și pe odusiștii (circa 240) de la Intreprinderea Avicola. Și fie că e vorba de țărani cooperatori ai C.A.P.-ului, lucrători la I.A.S., la C.P.A.D.M. sau I.T.S.A.I.A., salariați ai secției comunale a întreprinderii Borangicul din București, sau pensionari, fiecare dintre cei prezenți în sălile de ședință au ascultat darea de seamă și au formulat propunerile noului plan de măsuri cu gravitatea celor care știu că în acele clipe și ei decid asupra evenimentelor în care e angrenată așezarea lor.

Desigur, în prim planul dărilor de seamă cît și în dezbateri au stat problemele prioritare ale indicatorilor de plan, punîndu-se un accent deosebit (ca și în cazul celorlalte organizații ale F.D.U.S.) pe mobilizarea generală a oamenilor la activitățile economice și la realizarea sarcinilor specifice fiecărui loc de muncă al odusiștilor, cu atît mai mult cu cît recenta înăsprire a condițiilor meteo n-a împiedicat campania de primăvară să simtă pulsul primăverii reale sub pasagerile ninsori și viscole. Și cînd e vorba de o comună care a realizat o producție marfă de 281 943 000 lei, o desfacere de mărfuri către populație în valoare de 32 milioane, prestări de servicii către populație în valoare de 9 800 000 lei, sau o producție marfă în industria mică de 37 milioane lei, analizarea modului în care fiecare acționează la locul lui de muncă pentru realizarea planului economic devine o problemă de conștiință, de analiză eficientă și estimare lucidă a propriilor resurse optimizatoare.

Spuneam însă că Mihăileștii trece prin schimbări radicale, unice în cursul întregii sale istorii de sat al Bărăganului și aceasta nu e o imagine artistică ci o realitate cu urmări imediate în destinul oamenilor. Vecinătatea uriașului șantier al riului Argeș a dus la modificări ce nu fac imposibilă comparația cu schimbările prin care trece un organism supus unei operații de transplant de inimă. O parte a comunei din preajma lacului de acumulare a fost demolată, au fost mutate două biserici și chiar două cîmîtîre (din organizațiile O.D.U.S. fac parte, cum se știe, și reprezentanți ai cultelor), căminul cultural a fost și el demolat, baza sportivă a comunei e pe fundul lacului de acumulare, dar în schimb peste 140 de familii s-au mutat deja în noile vile construite anume în vederea sistematizării noulor așezări urbane care va deveni Mihăileștii, peste 450 de apartamente vor fi date în folosință pînă la sfîrșitul anului în noul cartier care a luat naștere și chiar centrul civic al comunei urmează să treacă prin aceeași structurală regenerare. Iată cîteva

aspecte care privesc viața oamenilor din fierbîntele contere poraneitate a unui sat din Bărăgan, întreaga comună Mihăilești trăind în aceste zile sermentul unei mari familii care se mută din casa veche în cea nouă, regretînd uneori și ezitînd să renunțe prea ușor la lucrurile care îi devenise sentiment al indispensabil, dar atras de aceeași măsură de nevoia de modernizare care-i face dintotdeauna pe oameni să nu fi niciodată mulțumiți definitiv cît relativele cuceriri ci îi împing neconștient spre altceva nou mai frumos, mai trainic, mai larg, mai util, mai funcțional ceva aflat în același ritm cu pulsul mereu schimbător a timpului istoric.

Aceste schimbări sînt cu atît mai tulburătoare cît și vorbă de o așezare rurală, pentru că așa cum precizează primarul Gheorghe Crăciun și întărește Ștefan Sotir, directorul coordonator al școlilor din raza comunei, una e să muți un țăran dintr-o casă particulară într-un modern bloc și cu totuși alta e să se mute în același bloc un țăran care din moștrămoși a hrănit în fiecare dimineață la ora 4 o vacă. Toate aceste schimbări afectează, dincolo de aspectul strict economic sau administrativ al problemei structurale mai adînci de mentalitate atît ale conștiinței individuale cît și ale colective.

Și atunci e cît se poate de firesc ca la ședința O.D.U.S. de alegere a reprezentanților obști în noul comitet să se ridice contabilul Anghel Vasile și să propună găsirea unei soluții ca țărani mutați în modernele vile construite în satul natal să aibă și posibilitatea de a crește vite într-un grajd ridicat undeva la marginea comunei, care să nu le mai țină la rude, ca acum, pentru că țăranul trebuie să rămînă tot țăran de deprinderile lui milenare de specialist al pămîntului chiar dacă are robinet și duș în baie, iar în bucătărie aer condiționat. Se ridică la fel de firesc cooperatorul Bratu Vasile și propune ca odusiștii să fie primii care să pună mina pe lopeți, tirnăcoape și roabe pentru a face practicabile, civilizate și estetice, noile alei dintre blocuri și ulițele pe care marea șantieră a Argeșului le-a anexat cu argenta excavatoarelor, draginelor sau buldozerelor sale, pentru că așa cum o casă nouă trebuie înblînzită cu căldura unei zentei umane și o localitate nouă trebuie însoțită cu harnica prezență a aceleiași mentalități. Deși este pensionar, lucrul acesta nu-l poate împiedica pe Șerb Vasile să ridice problema unei noi baze sportive și chiar dacă aceasta nu e doar o urgență a organizației O.D.U.S., odusiștii trebuie să se implice și în aceasta pentru că nimănui nu-i pot fi indiferente educația și civilizația prin sport și artă a tineretului. Exact în măsura în care directorul Ștefan Sotir cunoaște nevoia unei noi case de cultură în înimă așezării pentru că „Dialogul pe aceeași scenă” cu comuna Buturugeni, de exemplu, și toate celelalte activități care au umplut pereții birourilor de diplome s-a desfășurat nu numai în sala de festivități a Avicolei și-n sălile de clasă ale școlilor ci într-un spațiu optim pe care numeroasele formații ale comunei îl merită din rîd. Și dacă tot e vorba de urbanizare, la fel de îndreptățită e și propunerea muncitorei Elena Gheorghe de a construi un cămin de copii și o brutărie pentru că timpul muncitorilor de la Avicola, sau I.A.S., dăruit peste plan locurilor lor de muncă, are nevoie de o compensație în timpul necesar creșterii unui copil și facerii unei pîini. Prezentul unui sat actual de pe teritoriul României nu mai are nimic din idilismul pastelurilor pășuniste. În viața unei comune cum e Mihăileștii se petrec lucruri extrem de complexe, ireversibile în dinamismul lor și toate acestea nu trebuie privite simplist ci luate în toată amploarea gravității care le restructurează. Este lucrul pe care îl știu cît se poate de exact cei implicați în luresul evenimentelor, țărani înșiși ai Mihăileștii care se mută în casa nouă, în oraș nou, într-un viitor nou.

Dumitru Ioniță, vicepreședintele Consiliului popular orașenesc Titu, ne spune că localitatea dimbovițeană, pînă mai ieri o comună ceva mai răsărită, s-a schimbat radical la față în ultimii 15-20 de ani. El numără circa 20 000 de locuitori, din care vreo 7 000 sînt navetiști. Problemele navetiștilor, după cum se cunoaște de altfel, nici simple, nici ușoare nu sînt. La Titu, locuitorii urbei au toate avantajele muncitorului dar își asumă și „servituțile” țărănului, enunț valabil în măsura în care ei sînt, deopotrivă, și muncitori și țărani.

Pe harta economică a orașului Titu — situat nu departe de poartă Bucureștiului — au apărut și unități industriale și agrozootehnice, fapte ce-l confirmă statutul de oraș agro-industrial. S-au construit, rînd pe rînd, o întreprindere de aparatură electrică, o întreprindere de prelucrare a nutrețurilor combinate, o șelă de extracție a țitelului, un complex avicol de mare capacitate. Întreprinderea de electrozi siderurgici fiind cea mai nouă unitate economică de pe raza localității dimbovițene. Așa că nu miră pe nimeni că țărani și fiii de țărani din Titu, Salcuța, Fusea, Plopu, Hagioaica, Mîneni, Branștea au îmbrățișat meseriile de viitor, calificîndu-se și policalificîndu-se din mers.

În acest fertil context, Organizațiile Democrației și Unității Socialiste s-au implicat și afirmat tot mai mult în viața politică, economică și socială a orașului, ca organizații revoluționar-patriotice, capabile să inițieze pozitiv și să potențeze energiile. Este exact ceea ce au demonstrat recentele adunări generale de dări de seamă și alegeri ale O.D.U.S. din cadrul întreprinderilor industriale și agricole din raza orașului Titu. În timpul relativ scurt care a trecut de la crearea acestor organizații — organizații larg democratice, constituite din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — îndatoririle cetățenilor și atribuțiile primăriei din Titu au sporit. Cetățenii au dat o mină de ajutor și la bătărea primilor piloni dar și la finalizarea lucrărilor la Fabrica de electrozi de sudură din Titu. Tot ei au propus și tot ei au contribuit la amenajarea străzilor I.C. Visarion și Gării. Dar exemplele nu sînt singulare. Dările de seamă prezentate în adunările generale O.D.U.S. au constituit, așa cum confirmă Aurelian Dincu, președintele Consiliului orașenesc Titu al O.D.U.S., un bun prilej de trecere în revistă a realizărilor obținute pe plan edilitar-gospodăresc și social-cultural, au stabilit noi măsuri pentru viitorul

imediat al urbei. Cetățenii s-au referit la nevoia de înfrumusețare a spațiilor dintre blocuri, a aleilor, a spațiilor de joacă pentru copii, la buna servire a populației, a utilizării chibzuite a spațiilor comerciale, la educația civică a unora dintre ei. De asemenea, nu au fost lipsite de interes propunerile vizînd apa de băut, mai concret, nevoia de forare și de amenajare a unor fîntîni cu apă potabilă extrasă de la mare adîncime. Prin contribuția directă și nemijlocită a cetățenilor s-au întreprins și alte acțiuni privind înfățișarea orașului, cît și acțiuni concrete în scopul mai bunei aprovizionări a populației cu produse agro-alimentare.

Dreapta cumpănă între drept și datorie

Desigur, nu se poate să nu te bucuri că mulți dintre oamenii de inițiativă din orașul dimbovițean sînt tineri, că elanul atît de specific vîrstei le caracterizează întreprinderile, că spusele lor îmbracă haina faptei. Altfel, nici nu se putea ca, într-un rîstimp atît de scurt, o comună ceva mai mare să devină un oraș în toată puterea cuvîntului. Reprezentativ este și faptul că în cîțiva ani valoarea producției marfă a crescut la cîteva miliarde de lei. În acest sens, peste 1 miliard de lei se realizează numai de către I.A.E.I. Titu. Concret, ce dau muncitorii și țăranii din Titu economiei țării? Ei dau carne de pasăre, gaz utilizabil, produse ale industriei electrotehnice — dintre care la loc de cîinst se află aparatele electrice de joasă tensiune —, făină proteică, tutun, nutrețuri concentrate și nu numai. O parte dintre produsele lor iau drumul pieței externe. În ceea ce privește agricultura, dacă la producțiile de griu și porumb s-a înregistrat o anume constantă în anii din urmă, în sectorul zootehnic sînt evidente unele rămineri în urmă, atît la C.A.P., cît și la I.A.S. Media de lapte obținută pe cap de vacă furajată în anul trecut și în prima

11-12, 13-14, 15-16, în care își desfășoară activitatea organizațiile O.D.U.S. nr. 2, 3, 4. Creșterea complexității produselor care sînt și vor fi executate în acest an pune noi probleme serviciului aprovizionare ce reclamă nepăsarea întreprinderilor amintite mai sus. Atît la

Strategia planului de măsuri

produsele destinate exportului, cît și la cele livrate la fondul pieței cheltuielile totale la nia de lei au fost depășite. Risipa de materiale a fost depistată, cum au arătat Ștefan Oprea, Maria Șerban și Didina Mihai în luările lor de cuvînt, pe toate verigile procesului de producție: tăbăcărie minerală, secțiile de încălziminte, secția mecano-energetică, compartimentele funcționale.

lună și jumătate din anul agricol curent este departe să mulțumească. Hrana vacilor cu lapte este compusă cel mai adesea din paie și coceni, aspect ce explică în oarecare măsură aceste neajunsuri. Firește, producțiile animale obținute sînt compensate în bună parte și de contribuția gospodărilor populației (carne, lapte, ouă, miere, lînă). Produsele preluate de la gospodarii din Titu au sporit în anii din urmă, deși cetățenii au doar vreo 300 ha teren (incluzînd aici și pășunile), din circa 8 500 ha teren existent. Din cifrele recensămîntului recent încheiat rezultă cu claritate că în gospodăriile populației există circa 1 500 capete porcine și 800 capete bovine și bivolițe de lapte. Într-o oarecare în firea lucrurilor faptul că primăria sprijină bunii gospodari. Este vorba de un ajutor concret și sistematic, după nevoile și trebuințele oamenilor.

Venind vorba de sprijin și ajutor, nu mai incapa nici o îndoială că și conducerea acestui orașel trebuie sprijinită la fel de concret. Tinerii — și sînt vreo 4 700 la număr — au propus — la mai vechile dar și la recente adunări O.D.U.S. — înființarea unui club al tineretului, cu săli multifuncționale. Dacă edilii orașului s-au gîndit din timp să contureze un nou centru, nu e mai puțin adevărat că s-au făcut demersurile necesare și pe linia reconstruirii vechiului centru Titu-Tîrg. Adevărat însă, problemele orașului Titu devin mai complexe pe zi ce trece. Sporind funcțiunile orașului, sporesc și problemele economico-gospodărești cu care se confruntă atît primăria cît și cetățenii.

Este îmbucurător faptul că și cu prilejul acestor adunări O.D.U.S. s-au criticat cu responsabilitate politică și maturitate civică manifestările de indisciplină, întîrzierile și lipsurile de la program, ne folosirea integrală și chibzuită a timpului de lucru, executarea unor lucrări de slabă calitate. Este de remarcă, de asemenea, că aceste critici nu au fost simple enunțuri, ci s-au dovedit a fi dezbateri cît se poate de principiale, unde au fost trase la răspundere nominal cei vinovați de stările negative de lucru dintr-un domeniu sau altul. S-a reliefat poziția matură, responsabilă a cetățenilor vîrstnici și tineri: s-au conturat puncte de vedere ale oamenilor cu mare autoritate și experiență profesională, care întregesc munca și inițiativele mai tinerilor oameni ai muncii din Titu.

Cu alte cuvinte în orașul Titu am găsit mulți oameni care își știu la fel de bine atît drepturile cît și îndatoririle.

DORIN SALAJAN

Din totalul de oameni ai muncii din întreprindere, membrii O.D.U.S.-ului constituie aproape o treime. Și ei (Ciuraru Mihai, spre exemplu) își împartă lipsa de grijă față de avutul întreprinderii, care s-a concretizat în întreținerea necorespunzătoare a mașinilor, utilajelor și instalațiilor din dotare, din cadrul secțiilor de mecano-energetică, tăbăcărie și a celor din parcul auto.

Strategia planului de măsuri a rezultat din faptul că participanții la conferința condusă de Vasile Lazăr, secretar al comitetului de partid pe întreprindere, nu au așteptat să fie invitați să ia cuvîntul, ci s-au înscris repede, chiar au cerut permisiunea să revină. Și nu au revenit pentru a arunca vina pe alții, ci pentru a aduce detalii și a propune soluții, care au dublat durată întocmirii planului de măsuri în raport cu aceea a citirii dării de seamă și a alegerilor.

Cu satisfacție în cuvîntul lor oamenii au relevat faptul că întreprinderea își mărește simțitor, an de an, producția, reușind să cucerească piețe importante de desfacere (cum ar fi S.U.A. și țările din Peninsula Scandinavă) și că, dacă, anul 1987 a fost anul cel mai dificil din istoria întreprinderii, anul acesta va fi, și datorită învățămîntelor desprinse, mai rodnic.

AURELIAN TITU
DUMITRESCU

1988 — AN HOTĂRÎTOR ÎN ÎNFĂPTUIREA OBIECTIVELOR NOII REVOLUȚII AGRARE

Plenara lărgită a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor

Viața politică și economico-socială a țării a fost marcată în ultima săptămână de un eveniment cu multiple și majore semnificații: lucrările Plenarei lărgite a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor, în încheierea cărora tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o magistrală cuvintare ce se constituie într-un program concret de acțiune pentru sporirea rapidă a producției agricole, creșterea eficienței economice, ridicarea gradului de civilizație a satelor, pentru îndeplinirea obiectivelor noii revoluții agrare.

Pentru realizarea acestor dezerate, a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu pe parcursul cuvintării, este necesar să se înțeleagă cu toată claritatea că momentul actual impune o schimbare esențială în modul de a gândi și a acționa al unor cadre de conducere și specialiști din unitățile agricole, să se pornească de la înțelegerea clară a faptului că agricultura este un tot unitar, în care fiecare sector, fiecare lucrare, fiecare factor se află într-o strînsă dependență. Fiecare din acestea trebuie tratate cu egală răspundere. Numai astfel se poate asigura progresul agriculturii, ramură de bază în economia noastră. Așa cum a indicat tovarășul Nicolae Ceaușescu, în întreaga activitate din agricultură trebuie să facem astfel încît anul acesta să determine o schimbare radicală a activității și a atitudinii față de îndeplinirea tuturor lucrărilor și programelor din agricultură.

„Trebuie să acționăm în așa fel încît producțiile din acest an să fie cele mai bune pe care le-a obținut, pînă acum, agricultura noastră. Să se acționeze cu întreaga răspundere, astfel încît acest an să fie hotărîtor în îndeplinirea noii revoluții agrare, în obținerea unor producții mari la toate culturile”, iată îndemnul la o muncă mai susținută, la o bună organizare a întregii activități în acest domeniu, la asigurarea unui climat de ordine și disciplină, la aplicarea celor mai noi cuceriri ale științei, la înlăturarea oricăror forme de birocrație, sarcini, pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le pune în acest an în fața oamenilor muncii din agricultură.

Așa cum s-a arătat și cu această ocazie pe ansamblu, avem în toate sectoarele tot ce este necesar pentru realizarea planului și programele pe acest an. Disponem de o bună bază tehnico-materială. Fondul funciar de care dispunem — bine gospodărit și lucrat — ne asigură realizarea producțiilor prevăzute. Practic, în sectorul socialist, avem irigată aproape 50 la sută din suprafața cu porumb, circa 40 la sută din cea cu grâu și în întregime suprafața cultivată cu legume. Agricultură dispune de un parc de mașini agricole diverse și moderne.

„Mai presus de toate, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu,

dispunem de o minunată țărînimă cooperatistă, de minunați oameni ai muncii în agricultură, care au demonstrat că pot și știu să desfășoare în bune condiții lucrările agricole și să asigure ridicarea agriculturii noastre la un nivel tot mai înalt de dezvoltare”. Cu atît mai mult deci nu se mai poate astăzi concepe existența unor direcții agricole, a unor președinți de cooperative sau directori de stat, a unor ingineri care să mai fie prizonierii concepțiilor conservatoare, retrograde din agricul-

agricultură, pe care viața le ridică în fiecare zi.

Desigur direcția principală în care trebuie acționat este în continuare exploatarea intensivă și eficientă a celor peste 10 milioane hectare teren arabil, care formează suportul material al realizării producțiilor de cereale, de plante tehnice sau legume. Dar, concomitent cu măsurile ce se întreprind pentru sporirea fertilității acestor pămînturi trebuie acționat ca întreaga suprafață de pășuni și fînețuri să fie amenajată și

tru creșterea producției agricole să impune și trebuie înțeleasă ca atare obligația de a obține culturi duble de pe cel puțin 2,5 milioane hectare. Practic, întreaga suprafață agricolă a țării, fiecare bucată de pămînt trebuie să producă pentru om, pentru creșterea bunăstării generale.

În cadrul preocupărilor pentru îmbunătățirea generală a activității în agricultură, pentru aducerea tuturor sectoarelor la potențial de vîrf trebuie pusă și răspunderea pentru zooteh-

punderea de la comune și din unitățile agricole au acționat cu toată răspunderea în sensul desfășurării unei bune activități a acestei importante ramuri a agriculturii. Este o stare de lucruri care trebuie să ducă la măsuri ferme care să determine o îmbunătățire radicală a acestui sector.

În cadrul importantei cuvintări pe care a rostit-o tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost relevată din nou cerința fundamentală a îmbunătățirii radicale a stilului de conducere în toate sectoarele de producție, în toate unitățile. Numeroasele și complexe probleme care se pun în agricultură, exigențele actuale care se impun acestui important sector de activitate, realitățile agriculturii noastre au demonstrat că între calitatea conducerii și rezultatele obținute există o legătură nemijlocită.

În ansamblul pregătirilor care se fac pentru apropiata campanie agricolă, cadrele de conducere, organele de conducere colectivă, cadrele cu răspundere din agricultură trebuie să analizeze cu maximă exigență neajunsurile manifestate în stilul și metodele de conducere, care stau la originea unor lipsuri de ordin tehnic și organizatoric, a unor rezultate nesatisfăcătoare. Una din măsurile pe care le-a indicat tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru reglementarea curenților în munca de conducere a fost alegerea și promovarea în consiliile de conducere și în fruntea unităților agricole a unor oameni legați de producție, de interesele obștești, care cunosc cel mai bine căile prin care se poate ajunge la redresarea activității economice.

Marile sarcini care stau în fața agriculturii noastre impun o îmbunătățire substanțială a activității politice, organizatorice, educative a organelor și organizațiilor de partid din agricultură. Implicarea nemijlocită a tuturor comunistilor, nu numai a celor cu muncă de răspundere, în rezolvarea practică și eficientă a tuturor problemelor, la fiecare loc de muncă, combativitatea pe care trebuie să-o adopte față de anumite neajunsuri trebuie să se manifeste în primul rînd prin exemplu personal, prin participarea lor efectivă la muncă, prin îndeplinirea ireproșabilă a sarcinilor ce le revin.

Acționînd în lumina orientărilor și exigențelor formulate de secretarul general al partidului în spiritul îndemnurilor cuprinse în Hotărîrea-Chemare adoptată de Plenara Consiliului Național al Agriculturii, comunistii, toți oamenii din agricultură au datorita de a acționa cu cea mai înaltă răspundere pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin în acest an, astfel ca 1988 să devină anul celor mai mari producții obținute pînă acum în agricultură, pe măsura marelui potențial de care dispune această ramură de bază a economiei naționale.

OPREA GEORGESCU ■

Oameni ai muncii din agricultură, industria alimentară, silvicultură și gospodărirea apelor

Vă revine un rol deosebit de important în înflorirea continuă a satului românesc, a întregii țări, în ridicarea permanentă a nivelului de trai material și spiritual al poporului. Acționați cu cea mai mare răspundere, cu abnegație revoluționară pentru creșterea puternică a producțiilor agricole în toate sectoarele, urmînd neabătut exemplul unităților agricole fruntașe, distinse cu înaltul titlu de „Erou al Noii Revoluții Agrare”!

Plenara Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor vă adresează chemarea de a face totul pentru desfășurarea exemplară a campaniei agricole de primăvară, pentru îndeplinirea riguroasă a programelor adoptate, pentru transpunerea în viață a indicațiilor și orientărilor cuprinse în magistrala cuvintare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea și Conferința Națională ale partidului!

Să acționăm fără preget, într-o deplină unitate și cu întreaga răspundere, pentru a face, din anul 1988, anul celei mai bune producții agricole de pînă acum din România!

Să demonstrăm, prin fapte deosebite de muncă, prin întreaga activitate, forța agriculturii noastre socialiste, capacitatea țărînimii, a tuturor celor ce lucrează pe ogoarele țării de a obține producții cît mai înalte, sigure și stabile, bazate pe cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii în acest domeniu, de a asigura îndeplinirea neabătută a obiectivelor noii revoluții agrare, înflorirea continuă a scumpei noastre patrii, liberă, suverană și independentă, Republica Socialistă România!

din Hotărîrea — Chemare

tură, privind perioadele de în-sămînțat, densitățile și toate lucrările și cerințele tehnice pentru o recoltă bună. Este necesar ca în activitatea Ministerului Agriculturii și a organelor județene să se obțină o schimbare a stilului, a metodelor de muncă, să se pună capăt birocrațismului și formalismului. Toată activitatea organelor agricole, de sus și pînă jos, trebuie să fie legată de unități, de producție, de soluționarea cu maximă operativitate și cu spirit de răspundere a problemelor din

cultivată la nivel corespunzător pentru a asigura baza necesară de furaje pentru zootehnie. Într-o țară cu o suprafață mică de teren pe locuitor ca a noastră, în care s-au investit în ultimii ani uriașe fonduri pentru sporirea fertilității solului pentru a se asigura condițiile necesare practicării unei agriculturi intensive, este de datorita noastră să dăm pămîntului o folosință pe măsura potențialului ridicat la care a ajuns acesta. Din necesitatea obiectivă de a folosi toate căile posibile pen-

nie. Dezvoltarea acestora este direct proporțională cu producția de furaje. Nu se pot realiza nici efectivele, nici producțiile prevăzute dacă nu se acționează corespunzător pentru producerea cantităților de furaje necesare, dacă pe pășuni și fînețe nu se fac lucrările care să ducă la creșterea potențialului productiv al acestora. Trebuie spus cu toată fermitatea că din practica de pînă acum dar mai ales din realizările nesatisfăcătoare ale acestui sector, nu în toate locurile cadrele cu muncă de răs-

Ora deplinei maturități creatoare

Chemați la o operă măreață

Gîndul de a regăsi imaginea veche a Buzăului ne-a pus pe drumuri mai mult decît orice. N-au trecut decît 20 de ani și totuși, Buzăul anilor '60 nu e de aflat decît la muzeu.

„Orașul nostru este cu adevărat o creație a anilor ce au urmat noii reorganizări administrative-teritoriale — declară primarul Romus Tînea. Trăsătura sa de fond este, fără îndoială, platforma industrială. Am îndrăzni însă să afirmăm că și din punct de vedere edilitar puține municipii se pot mindri ca noi. Avem trei case de cultură moderne, un bazin olimpic, patinoar, o sală de sport care rivalizează cu cele mai mari din țară. Magistrala Unirii, ce face legătura Bucureștiului cu Moldova, innobilată de construcții, va fi definitivată pînă la sfîrșitul anului.”

Industria Buzăului a făcut, fără îndoială, pași spectaculoși, multe din domeniile economiei românești fiind beneficiarele ei. Toate ramurile industriale folosesc, fără excepție, electrozii de sudură, ca să nu mai vorbim de sîrmă, ambele produse ale întreprinderii de sîrmă și produse din sîrmă — Buzău. Avînd aceeași vîrstă cu județul, întreprinderea de geamuri, simțită atunci ca o necesitate a dezvoltării din zonă, a devenit astăzi una dintre cele mai mari și mai importante întreprinderi din sud-estul Europei. Întreprinderea de contactoare este și ea un rezultat al mutațiilor structurale, oglindite pe de-o parte în modificarea ponderii fiecărui județ în producția industrială a țării, iar pe de altă parte, în schimbarea greutății specifice a diferitelor ramuri în producția industrială a județelor. Dezvoltarea cu prioritate a industriei electrotehnice în ansamblul economiei naționale, corelată cu repartizarea rațională pe întreg teritoriul patriei a forțelor de producție, a impus înflințarea unei tinere întreprinderi și la Buzău. Tinerețea i se mai poate atribui acum doar prin numărul anilor, pentru că, în tot ceea ce realizează dîncolo de profilul său inițial — aparataj electric de joasă tensiune — dovedește o

deplină maturitate creatoare. „Prezența buzoienilor era recunoscută în urmă cu douăzeci de ani prin toată țara — remarcă un om al locului. Se răspîndiseră în căutarea unor locuri de muncă. S-au întors, rînd pe rînd, acasă”. S-au întors pentru că au avut unde și de ce. Marea platformă industrială le-a dat posibilitatea de a demonstra ceea ce sînt în stare, le-a oferit șansa unor trăiri intense. Spre a le încălzi sufletul, edilii orașului au durat pe locurile lor de baștină case trainice și frumoase, demne de cei 20 de ani pe care-i împlinește acum și județul lor.

Buzoienii erau chemați să împlinescă o măreață ctitorie. Astăzi, această operă a lor, care este întregul județ, stă victorioasă în lumina timpului.

Nehoiu sau șansa unei deveniri

Cît pe ce era ca omulețul ce avea să împlinescă numărul locuitorilor țării la 23 de milioane să se nască la Nehoiu. N-a fost să fie așa, s-a grăbit a veni pe lume un bucureștean și, probabil că altfel ne-am fi incurcat un pic la numărătoare, pentru că în noaptea aceea s-au născut la Nehoiu doi gemeni. De atunci, în spitalul din munte, cu arhitectura demnă de o mare metropolă, au mai scos primul lor strigăt spre lume alți și alți copii. Pe ultimul născut al lui februarie — al 69-lea în anul acesta — doctorița Maria Moldovan nu ni l-a putut prezenta decît cu numele de familie — Doleanu. La vîrsta sa, de doar un ceas, noul locuitor al Nehoiului nu apucase încă să primească un prenume. „Se nasc copii mulți la noi” — ne spune primarul comunei, Gheorghe Onet.

În urmă cu 20 de ani, cînd tînrul județ Buzău căpătase contur iar oamenii se gîdeau la dezvoltarea sa în perspectivă, la construirea și a altor orașe, comuna Nehoiu a fost privită ca una dintre localitățile ce ar fi putut să împlinescă acest deziderat. Există pe atunci o întreprindere forestieră și deci un

număr de oameni care, pe lîngă creșterea animalelor, la care nu au renunțat niciodată, mai aveau și alte preocupări neagricole. Pentru dezvoltarea unei industrii a lor, nehoienii au privit în jur, gîndind să valorifice mai întîi materia primă ce le stătea la îndemînă. Crescătorii de animale fiind, a apărut firesc, Fabrica de brînzeturi și produse lactate, iar pe lîngă vechea întreprindere forestieră, a luat naștere o fabrică de mobilă stil — I.F.E.T., unde măiestria, la care au ajuns astăzi oamenii, a ridicat prețul unui metru cub de lemn la circa zece mii de lei. Femeile nu s-au lăsat nici ele mai prejos și în 1982, cînd a intrat în funcțiune întreprinderea de tricotaie, au făcut astfel încît, numele localității lor, Nehoiu, să ajungă repede la mii de kilometri de patrie. Adică produsele lor sînt exportate azi în multe țări ale lumii.

O treime din investițiile în profil teritorial ale județului Buzău, se regăsesc astăzi în dezvoltarea Nehoiului. Aici se ridică acum, după o eroică muncă, Amenajarea Hidroenergetică Sîrduc-Sîrui, un baraj cu înălțimea de 122 metri, al doilea ca mărime în țară. Puterea instalată la cele două grupuri va fi de 42 MW. Pentru constructorii numărătoare inversă a și început. Peste puține zile se va învîrta prima turbină, pulsînd energie electrică în sistemul energetic al țării.

Perspectiva de centru urban l-a ambiționat pe oamenii Nehoiului la o arhitectură, nu doar demnă de frumusețea muntelui, ci gata să rivalizeze cu orice oraș modern. Casele cocoțate pe

cite un pînten abrupt cochetază cu ideea de vilă, în vreme ce blocurile din vîl mai domoale își sumetesc înălțimile celor 10 etaje spre piscuri. Se lucrează parcă, la o nivelare a înălțimilor, într-un ansamblu arhitectonic în care edificiul își are fiecare linie înscrisă spectaculos pe fondul mereu verde al brazilor. Cu certitudine, gîndurile de viitor ale directorului Oficiului Județean de Turism Buzău, Gheorghe Giurgea se vor împlini și vom dori vacanțe la Nehoiu, cu ardoarea pe care ne-o dă astăzi Poiana Brașov.

Ritmul cu care nehoienii au străbătut drumul celor 20 de ani de la noua reorganizare administrativ-teritorială — o șansă pentru viitorul lor — a fost cit se poate de alert. Știau de pe atunci că, cu cît îl vor străbate mai repede, cu atît mai repede vor preface comuna lor într-un nou oraș. Iar astăzi, la Nehoiu, oamenii au ajuns extrem de aproape de capătul drumului.

Un laborator în Cîmpia Română — Rușetu

Niciunde în locurile de pe Valea Buzăului nu întîlnești o armonie mai perfectă între două mari pasiuni. Și dacă vom nota numele comunei buzoiene Rușetu, veți înțelege desigur că este vorba de împletirea dragostei de animale cu dăruirea pentru știință. Stațiunea de cer-

cetări creată a făcut celebru numele Rușetu, ce desemnează astăzi o nouă rasă de ovine. Herghelia, nevrînd parcă a se lăsa mai prejos, a dat și ea, Semigreul românesc, un cal pe care, așa cum sugerează și numele ce-l poartă, te poți baza cu toată nădejdea.

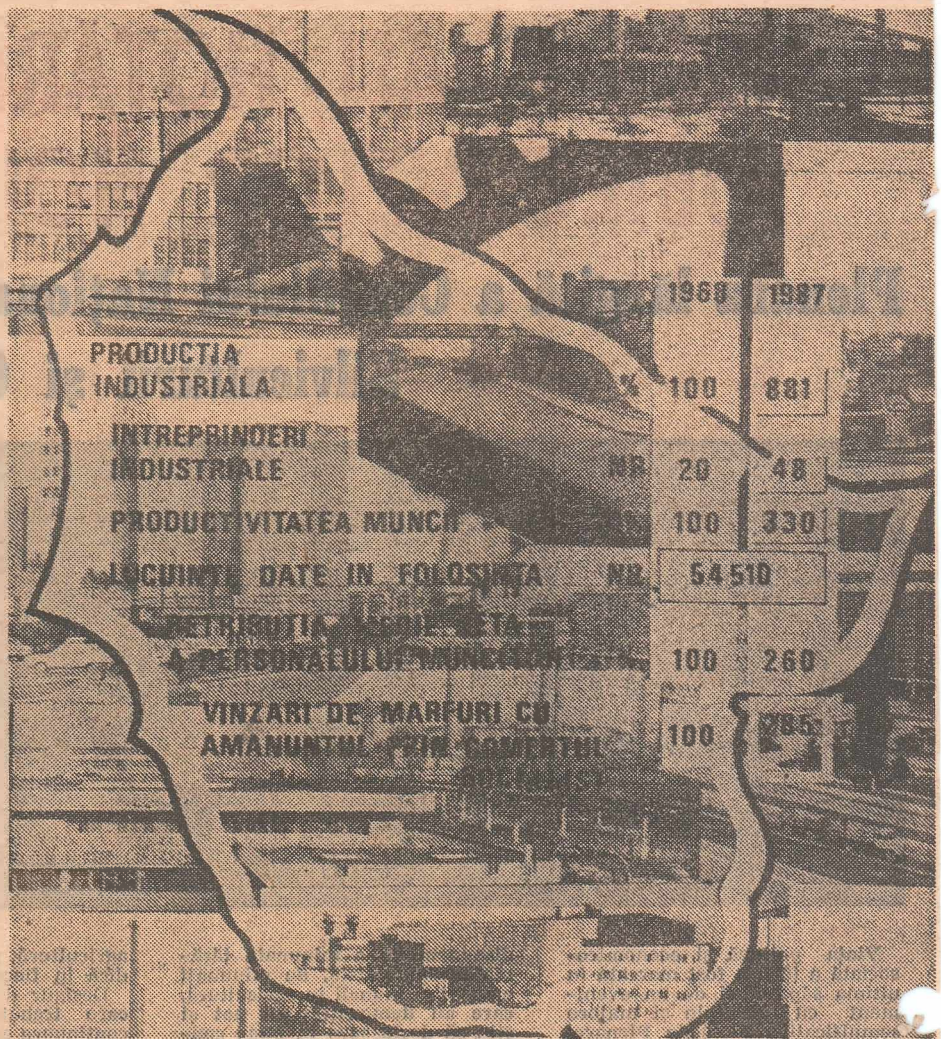
Preocupată de mult de creșterea unor rase și populații noi de ovine, cercetarea științifică de la Rușetu a oferit zootehnicii românești rasa „Rușetu-1”, omologată în anul care a trecut. Ca o aleasă ce a fost, noua rasă ambiționează să-și întrecă suratele în toate: oferă mai mult de 7 kilograme de lînă, cu fir semifin și lung de peste 15 centimetri — aur curat pentru textile; în greutate atinge 65 kg, berbecii bătînd sută.

A doua realizare cu care s-ar putea mindri — dacă le-ar sta în fire — ar fi pentru specialiști creșterea unei rase de oi bună pentru producțiile de lapte. Producția medie a populației de crește aici este de 260 litri pe cap de oaie pe an.

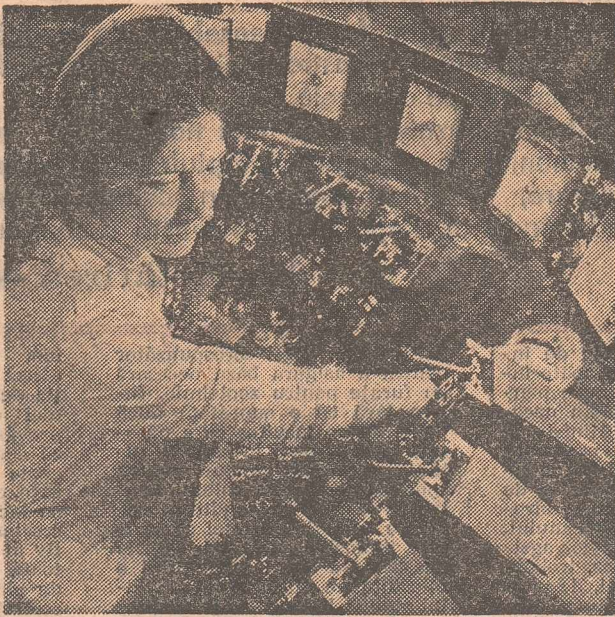
Umblînd la aceeași tainică lege a genelor, specialiștii pregătesc acum o rasă de oi cu lînă superfină, de tip Merinos, ce se va numi, fără îndoială, „Rușetu-2” și gîndesc la titlul de „Erou al Noii Revoluții Agrare”. Sînt doar o mină de oameni — i-am aminti pe doctorul Dragoș Barbu, director, pe inginerul Silviu Mladin, secretar științific, ca și pe inimoasa doctoriță Olga Măriuță, — reușind ceea ce nici n-au visat sute de generații de ciobani. Prin ei, Rușetu nu mai este o simplă comună buzoiană.

LIANA MOLNAR

Fotografii de
VICTOR RADULESCU

Noul centru al municipiului Buzău

La „Contactoare” nu se înregistrează rebuturi

Se fac măsurători la prima generație de oi pentru producții mărite de lapte

ALBA:

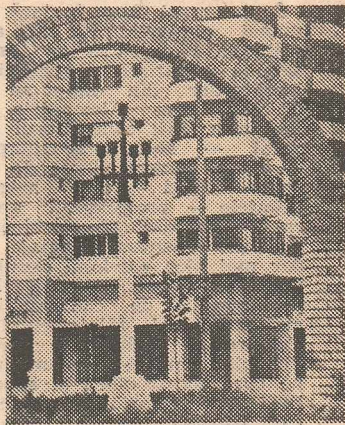
Redimensionarea unei vetre de spiritualitate

Același suflet în alte haine

În anul 1968, Alba însemna ținutul moților, adică Apusenii și reședința lor de suflet. Dar o parte din moți țineau de Hunedoara, alții de Cluj și o mică parte din lumea care gravitase intens în preajma orașului, mai ales în timpul lui 1918, aparținând de regiunea Mureș. Moții băteau drumurile spre diferite centre administrative și țineau suflutește de orașul Mării Uniri. Anul 1968 a însemnat delimitarea administrativă a unui ținut de istorie și cultură cu o identitate inconfundabilă. Moții au ajuns astfel să-și gindească singuri spațiul lor de referință. Au început să-și construiască întreprinderile, să-și aranjeze orașele, să dezvolte fiecare localitate în virtutea principiului dezvoltării armonioase a tuturor zonelor țării. Ca urmare, din cele peste 1 000 de capacități, platforme industriale și obiective economice conștate în ultimii 20 de ani, o mare parte din ele au revenit județului Alba, județ care înainte avea un grad redus de industrializare. În cele două decenii care au urmat înființării

județului au fost alocate fonduri de investiție de zeci de miliarde lei, pentru construirea și punerea în funcțiune a peste 150 de obiective și capacități de producție noi. S-au construit aproape 39 000 de apartamente, sute de grădinițe, școli, creșe, unități spitalicești și de asistență sanitară, lăcașuri de cultură și cluburi, unități turistice și de agrement. În 1988, valoarea fondurilor fixe din județul Alba este de peste cinci ori mai mare decât în anul 1968 iar producția industrială a județului a crescut de șase ori față de același an de referință, anul naș-

terii unui județ cu nume de rezonanță istorică. Dar județul Alba nu înseamnă numai cetatea Mării Uniri. Bucuria muncitorilor din Cugir, Sebeș, Blaj, Ocna Mureș, Aiud, Zlatna, Cîmpeni, Abrud, a însemnat orgoliul unor unicate, al unor fapte de muncă, istorie și cultură care le dau o identitate precisă nu numai pe harta economică a țării, dar și pe cea spirituală. Alba nu este numai Alba Iulia. Este puterea Apusenilor trecuți de la o viață etnografică la una economică, este puterea Văii Mureșului în a rivaliza cu păminturile mănoase ale cîmpiei, este ingeniozitatea marilor meșteri de la Cugir, Sebeș, Blaj, Cîmpeni și Abrud, este noua forță a fiecărei localități care și-a păstrat spiritul dar și-a schimbat înfățișarea.

Chipul noii cetăți

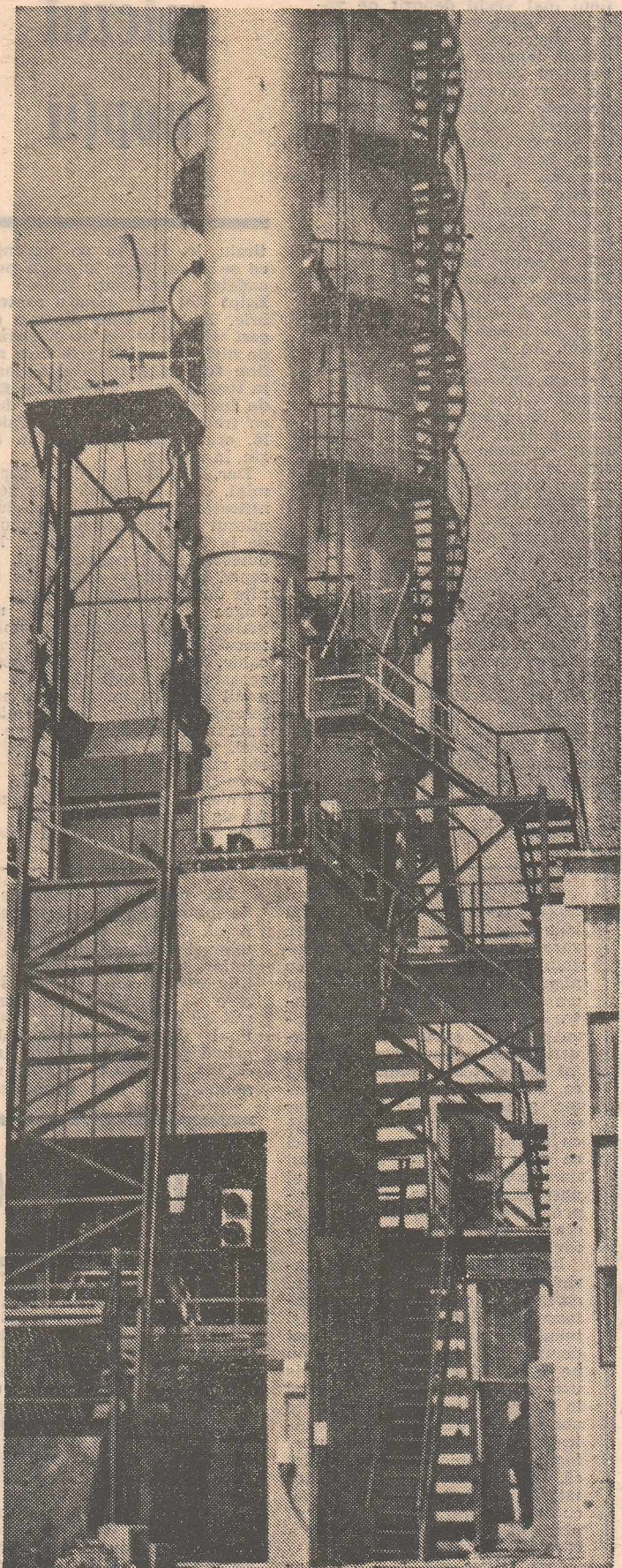
Geografia nu s-a schimbat. Mureșul curge tot pe aproape, dar zidurile străvechii cetăți nu se mai oglindesc în undele rîului. Între cetate și apă s-au așezat clădiri și întreprinderi, instituții și cartiere de locuințe. În preajma cetății și-au cîștigat dreptul la existență în conștiința oamenilor adrese noi. Unele sînt celebre în lume. Întreprinderea Porțelanul a devenit o marcă pe piața producătorilor de porțelanuri, o emblemă care stă alături de mari firme ale lumii. Întreprinderea mecanică, Întreprinderea de produse refractare,

Întreprinderea de utilaje, Întreprinderea de încălziminte Ardeleana, Întreprinderea de vinificație, toate la un loc alcătuiesc puterea economică a unui oraș care n-a avut decât importanță istorică. După două milenii de evenimente înscrise în cartea de aur a neamului, Alba Iulia a început să conteze și în viața economică a țării, ba mai mult, să aibă cîteva unități fără rivali în domeniul respectiv. Porțelanul a devenit prima întreprindere Erou al Muncii Socialiste din municipiu iar întreprinderea de utilaj este autoarea unor premii naționale în domeniul construcțiilor de utilaj. Dar toate acestea n-ar însemna decât un orgoliu economic, dacă existența lor nu s-ar fi resimțit și în viața oamenilor. În acest an, în municipiul Alba Iulia numărul locuințelor este de 24 de ori mai mare decât în anul 1968, cînd orașul devenea reședința noului județ Alba. S-a triplat numărul unităților școlare, s-au construit 15 dispensare, 2 policlinici, un spital cu 1 100 de paturi, o casă de cultură a sindicatelor, un stadion cu 15 000 de locuri. În acest an se află în plină construcție centrul civic al orașului. Cetatea a rămas doar ca o oază de liniște, ca o inimă neînvingătoare în jurul căreia orașul preia marile seve ale istoriei spre a le amplifica la ritmul și dimensiunea acestei vremi.

BOGDAN NISIPOLU ■

În 20 de ani, în județul Alba s-au construit 42 000 de locuințe, din care aproape 39 000 sînt apartamente ● Peste 73 la sută din familiile județului s-au mutat în casă nouă ● 80 la sută din populația municipiului Alba Iulia locuiește în apartamente noi ● În 1987, în județul Alba s-au mai dat în folosință încă 1 300 de apartamente ● După 1965, ritmul mediu anual de dezvoltare a județului a fost de 9,5 la sută ● Producția județului din anul 1947 se realizează în mai puțin de 4 zile iar cea din anul Congresului al IX-lea al partidului doar în 50 de zile ● În primul an al actualului cincinal producția județului a fost de 50 de ori mai mare decât în primul an al primului cincinal ● Producția agricolă este de 2,5 ori mai mare decât în 1965 ● Fondurile de investiții destinate agriculturii sînt în acest cincinal de 5 ori mai mari decât în perioada 1966-1970 ● Pe riul Sebeș au fost puse în funcțiune 4 hidrocentrale cu o putere instalată de aproape 350 MW ● În actualul cincinal urmează să se dea în folosință noi capacități de producție: Uzina de cupru de la Zlatna, Fabrica de bere Cîmpeni, Filatura de lînă Alba Iulia, o nouă capacitate la C.P.S. Ocna Mureș ● În județul Alba se vor crea încă 5 000 de noi locuri de muncă ● Pentru oamenii muncii se vor da în folosință 8 000 de noi apartamente. Din acestea, 1 000 se vor construi în mediul rural ● Rețeaua comercială a județului Alba se va extinde cu încă 20 000 metri pătrați de spații comerciale.

Fotografii de RADU GLIGOR ■

Tare ca piatra

Rămîn fără de seamă Apusenii, lumea pietrei și a caracterelor tari, unde oamenii au o coloană vertebrală copiată după munții pe care viețuiesc. „Moț căpos” a fost o sintagmă în care unii au văzut doar încăpăținarea omului de a rămîne pe drumul său și cu ideile sale. Într-o lume dominată de o mare mobilitate sufletească și intelectuală, această rigiditate poate fi socotită o trăsătură negativă. Dar dacă încăpăținarea moților vine de la hotărîrea neclintită în a cîștiga pînă la ultima boabă marea de drepturi care li se cuvenea la picioare? Atunci încăpăținarea moților e una din cele mai frumoase trăsături de caracter cîștigate de-a lungul istoriei. Avram Iancu a pierdut victoria în revoluție și orice om ar fi acceptat înfrîngerea și s-ar fi resemnat. Fără nici un dubiu, pierduse înfrîngerea militară. Și totuși, cu o ultimă zvîcnire de suflet, cu o încăpăținare de moț hotărît, a o cremene în scinteiere, Avram Iancu i-a cerut tatălui său încă un sacrificiu. Să-și vîndă ultima vacă din bătaură pentru a mai procura niște bani cu care să umble pentru a salva interesele moților. Revoluția era pierdută și el o lua de la capăt,

într-o încercare aproape disperată de a recuceri pentru oamenii săi ceea ce meritau. N-a izbutit. Dar în suflutele moților, acest gest de încăpăținat s-a amplificat mai puternic decît un trîznit și ecoul nu s-a stins nici măcar o dată cu ei, a trecut din părinți în copii și pînă la urmă a schimbat viața, așezînd-o într-o dreaptă alcătuire, cea pentru care se zbatuse Craiul munților.

A rămas proverbială trăsătura de caracter. „Încăpăținat ca un moț”. De ani și ani de zile, în inima Apusenilor are loc o mare operațiune de prefacere a citorva munți. Se lucrează la un mare combinat minier pentru extragerea și prelucrarea cuprului. Mulți au avut indoieli. Cu moții, iubitori de lemn și de pajiști și împătîmiți crescători de vite nu se poate face industrie neferoasă. Iată însă că primele victorii ale moților figurează între știrile de ultimă oră. Pînă la urmă au izbutit, demonstrînd încă o dată că încăpăținarea și îndrîjirea omului care nu se resemnează pe o spinare de piatră a munților rămîn totuși trăsături de caracter în care intră o frumusețe morală fără egal.

O dimineață nedecisă întirzie deasupra Dimboviței. Prin lumina-l cenușie abia se zăresc zveltele poduri ce traversează riul. Fără a fi (și mai ales fără a dori) să pară sentimental, Emilian Dimitriu nu-și dezlipște privirea de pe întinderea cuprinsă de ceață. Abia mai tirziu — cind plecăm din locul unde muncește în momentul de față, ca șef al serviciului tehnic de la I.A.C.S.I.M. București — prinde a povesti. Alături de datele tehnice acelora ce țin de sensibilitate, dar o sensibilitate reținută, sensibilitatea unui bărbat care muncește de un sfert de veac (incepind prin a fi încărcător-descărcător, devenind apoi tehnician, maistru și, după terminarea studiilor la seral, inginer), un bărbat care a văzut și a trădit pe multe șantiere, ultimul pe care și-a văzut osteneala încununată de succes fiind acela al uzinei de reparatii vagoane de marfă din Alexandria egipteană.

Arheologi fără voie

La vremea cind Emilian Dimitriu a ajuns la Alexandria (ca adjunct al șefului de brigadă), prin aprilie 1984, lucrările începuseră. Stația de compresoare și centrala termică erau la fundație, iar o parte din structura de rezistență a halei principale, de 30 de mii de metri pătrați, era gata. Zona în care a fost amplasată uzina, nu departe de marele port, era a unui mai vechi depozit de vagoane, unde s-au depus eforturi considerabile pentru evacuarea marilor cantități de fier vechi și pentru stăpînire a șerpilor și șopîrelor care mișunau pe-acolo. Locuințele, birourile și atelierelor erau foarte aproape de șantier, ceea ce însemna, de fapt, cîștig de timp. Odată cu atacarea restului de lucrări, pentru care erau necesare excavatii, muncitorii români s-au trezit arheologi fără voie. De subterlucului unde lucrau se afla o veche necropolă romană. Fiecare nouă mușcătură a bulldozerului scotea la iveală noi vestigii. Anunțați, arheologii au sosit de îndată (cei autentici, firește). Au fost găsite fel de fel de vase, opaițe, fresce, statuete. Această acțiune cu totul neprevăzută a dus la încetinirea ritmului lucrărilor, care nu erau reluate decît atunci cind arheologii spuneau — liber de construcție! Dar această întirziere nu i-a iritat cituși de puțin pe ai noștri. Aveau destule de făcut pe-acolo, așa că s-au concentrat în alte puncte fierbinți ale șantierului.

Erau de rezolvat, periodic, o seamă de lucrări legate de cit mai rapida descărcare a materialelor și utilajelor care soseau din țară în portul Alexandria. Și nu numai pentru ei, ci și pentru colegii lor care construiau tot o uzină de reparat vagoane (dar de călători) într-un alt punct al Egiptului, la El-Wasta. Coletele, uriașe desigur, avind trasate pe ele linii oblice (verzi pentru Alexandria, roșii pentru El-Wasta) erau rapid preluate și depozitate, apoi expediate, astfel încît lucrul la El-Wasta

să meargă în conformitate cu graficul. Impresionanta disciplină a muncitorilor români, deciziile rapide și eficiente ale specialiștilor au atras admirația beneficiarilor egipteni, martori ai unui ritm de lucru extrem de rapid și de o calitate fără cusur. Alături de constructori — o grupă de proiectanți ai I.P.C.M.-ului rezolva pe loc orice noi probleme ivite, cu privire la adîncimi de fundații sau de rezistență a construcțiilor.

Dor de acasă

Totul nu era altceva decît o permanentă întrecere cu timpul. În mod obișnuit, programul începea la șase și jumătate, era întrerupt o oră destinată prinzului și se sfîrșea pe la șase jumătate seara dacă nu chiar mai

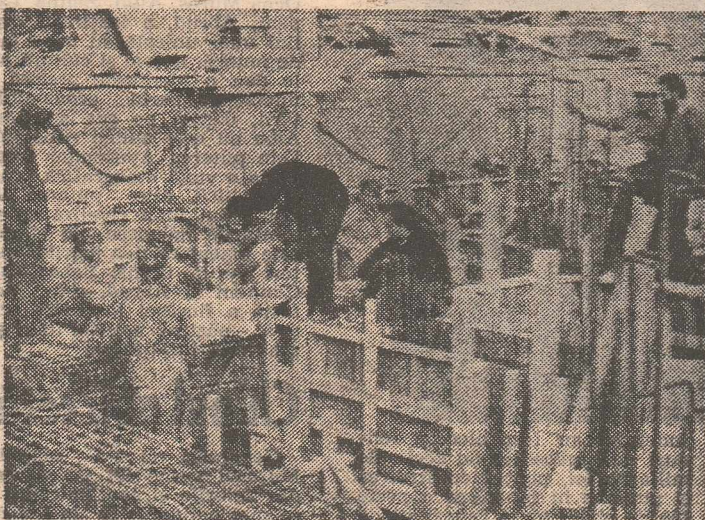
sub soarele incandescent al altui continent decît acela unde văzuseră primul răsărit, se simțea datoră să dovedească, încă o dată, hărnicia și priceperea unui popor pentru care construcția a reprezentat și va reprezenta un veritabil har. Umăr lingă umăr — cei trei frați Bercea, fierari betonisti, sudorul Anton Ștefan, instalatorul Nicolae Zaharia sau montorul de utilaje Gavrilă Năsui, venit aici tocmai din Bistrița — tot grupul de români demonstra, în fiecare clipă, că se poate, că totul e-n ordine.

Noua piramidă

Era nevoie, înainte de orice, de o foarte atentă coordonare a lucrărilor, în condițiile unui spațiu de lucru strîmt și ale

Reportaj despre constructori departe de țară

Diminețile de la miezul nopții

tirziu în funcție de urgențele ce se iveau. Asta în afara perioadelor caniculare (îinind în Egipt din mai pînă-n septembrie. Atunci cind dinspre desert veneau valuri de căldură și de nisip strecurat prin cele mai fine site, cind metalul ajungea la temperaturi de 60—70 de grade lucrul începea la 5 și, după ce treceau ceasurile de caniculă, era reluat și dus pînă tirziu, în noapte.

Dar, din două-n două săptămîni, cite o noapte avea semnificație aparte. Lunea, după miezul nopții, sosea autobuzul de la Cairo și nea Vasile Rădulescu, șeful personalului, începea împărțirea scrisorilor venite de acasă. Dorul de țară atingea atunci cotele cele mai înalte. Se rememorau întâmplări trecute, se comunicau bucurii calde, de ultimă oră, tabăra aceasta de bărbăți învățați cu greul devenea un grup de adolescenți cuprinși de freamătul unei iubiri unice și definitive. În zori, totul se relua. Ritm și iarăși ritm.

Vești bune veneau și de la El-Wasta unde lucrul mergea la fel de spornic. Alcătuiau, cu toții, o singură echipă care,

unei game variate de lucrări. Se elaborează, așadar, planuri amănunțite pentru fiecare săptămînă și chiar pentru fiecare zi în parte. Au loc operative încă înainte de ivirea zorilor și alte către miezul nopții. Totul e urmărit îndeaproape, cu minuție. Clima fierbinte impune și ea propriile-i exigențe: betoanele erau învelite în pinză udate continuu vreme de 7—8 zile, aplicarea de gudroane și vopsele se făcea cu mare atenție, atît pentru ca acoperămintul acesta să nu fie atacat de umezala și sărătura mării, dar și pentru a-l proteja de praful provenit de la o turnătorie din imediata apropiere a șantierului.

Atenție mare era acordată tuturor amănuntelor. Decorațiunile interioare, de piidă, ale sălii de protocol și ale sălii de expoziție (la care au lucrat adevărați maeștri, precum zugravul Alexandru Pelin și Ion Oprea, de la Întreprinderea „Marmura”) au fost apreciate de beneficiarii egipteni ca lucrări de cel mai înalt nivel mondial.

Pe lingă toate acestea, se lveau, uneori, și inerente momente de impas. Castelul de

apă, cu o capacitate de o mie de metri cubi, trebuia să aibă în virf o cupolă. Adică era necesar să fie ridicate peste 700 de tone de ciment la o înălțime de 40 de metri; și asta, au hotărît specialiștii noștri, fără nici un fel de utilaj! În țară la noi, asemenea lucrări se efectuează cu ajutorul macaralelor Colex. Dar ce-ar fi însemnat să ceri o astfel de macara din țară pentru ca, după efectuarea unei lucrări, s-o trimiți înapoi, la mii de kilometri distanță? Nimic altceva decît timp irosit și cheltuială inutilă. Atunci, cum se poate înălța cupola? Simplu și ingenieresc — printr-un sistem de role, scripeți și cabluri amplasat pe 14 troluri manuale, la fiecare dintre ele lucrind cite o grupă de opt oameni. Prin intermediul stațiilor

în așa fel încît materialele cea mai bună calitate (adică calitatea prevăzută în contractul inițial), utilaje de perimantă să ajungă la timp Alexandria și El-Wasta.

La Alexandria recepția avut loc în luna martie a anului trecut. Numărul observațiilor — practic zero! Ce bucurie mare pentru cei care muncis acolo decît să vadă cu ochii lor că, așa cum și-au dorit și-au închipuit în puținele, de somn, se va întimpla să petreacă aievea: întregul samblu în care erau încorporate peste 60 de mii de metri țevă, peste o sută de mii metri de conductori, atîtea atîtea utilaje și repere să ceapă a funcționa ca un ceasnic. Cînd după această cepție (fără emoții — așa c spun astăzi cei care au fost atunci acolo), beneficiarul Căile ferate egiptene — a s din uzină, conformindu-se în cașilor oferite de speciali de la Întreprinderea de vagoane Arad, primul vagon marfă din mii de vagoane care vor fi reparate anual.

Peste citeva luni, avea recepția și la El-Wasta. Aceea bună impresie. Imediat după terminarea recepției, un inginer egiptean își aprinde țigă și introduce bățul de chib înăpoi în cutie. Nu se face el, să deranjăm în vre fel un lucru atît de perfect precum acesta. Românii și-lăsat în Egipt o parte din via lor și din inima lor bună. F care obiect de aici ar trebui poarte numele unui român!

Ceața de peste Dimbovița tirzie să se ridice. Inginerul Dimitriu ar mai avea multe povestit din anii petrecuți, și jind patria, în Egipt. D amintirile au sîpetul lor care ies afară doar în clipe, cele de reverie. Acum aici e mult de treabă. Și c laboratorii săi cei mai apropiați de la Alexandria sînt pe șantier: maistrul de montaj Alexandru Mărcuță pe unde prin comuna Mihai Brav, Luca Butnaru, maistru în construcții metalice, la 30 Decembrie, inginerul Ovidiu Ologea la I.M.G.B. Toți au revenit acasă și și-au reluat degrabă lucrul. Frumoasa construcție din Egipt e numai o etapă, carierei lor de muncitori. D o etapă în care se pot mînd că au reprezentat cu cinste țara și poporul român.

Acolo, în îndopărtatul Egipt alți muncitori români au primit stația celor întorși acasă. Ei construiesc fabrica de cement Assiut II. Si-au stabilit colonia în pînă desert. Și v să lase acolo nu numai o fabrică, ci și o participa din via lor. Ei smulg desertului, în jurul barărilor lor, o destul c întinsă suprafață, pe care o cultivă, după ce-au acoperit pînă pe pămînt roditor cu nisip. Spre a lăsa peste timp amintirea traică a prieteniei care românii o știu arăta tuturor celor ce vor să construiască în pace și liniște.

DAN MUCENIC

Cu ani în urmă, acasă la Paul Matei m-a întîmpinat o fetiță bălaie, se numea Mlădița, avea zece ani și era fiica inventatorului. Încă la vîrsta jocului cu păpuși, Mlădița robotea ca un om mare, numai și numai pentru a-i asigura tatălui său răgazul necesar meditațiilor și investigațiilor laborioase. Făcea tot ce-i stătea în putință pentru ca, în această locuință laborator, geneza ideilor și soluțiilor novatoare să nu fie stingherită cu nimic. M-am întrebant atunci ce ecou poate avea în sufletul unei copile acest spectacol al pasiunilor ardente, cum va aprecia, cu timpul, chinul, osîrdisia și frumusețea acestui neisotovit sport al minții.

Răspunsul l-am aflat de curînd. Mlădița a devenit, la fel ca tatăl ei, cercetătoare și creatoare în domeniul științei și tehnicii. am revăzut-o mai deunăzi cind, vizitîndu-l din nou pe Paul Matei, m-a deschis ușa, de data aceasta, o tînră în floarea vîrstei. Mlădița este absolută de liceu și se pregătește să ia cu asalt reduta unei facultăți tehnice. Așa am aflat că, în ultimii ani, s-a încumetat, la început timid dar apoi cu îndrăzneală și pasiune, să pășească în lumea mirifică a creației.

Iată citeva din cele mai recente realizări ale familiei Paul și Mlădița Matei. Mai întii pe cele ale tatălui.

Fito-galul este numele dat de inventator unui preparat infoliat, destinat depoluării plantelor și stimulării mediului bacterian simbiotic. Produsul conține extract de gale, pămînturi rare și diferiți compuși minerali și vegetali. Experimental, Paul Matei a demonstrat că, prin injectarea substanței la rădăcina plantelor, acestea regenerează, își refac sănătatea și

uscăciunea sau seceta în sere, de a reduce praful din apartament și de a optimiza mediul ambiant cu mirosne plăcute. Se va înțelege, desigur, că apa refulată prin arteziană are proprietăți biostimulatoare, antiseptice și odorante. Capacitatea bazinului pneumatic este de aproximativ 70—80 litri.

După experiențe repetate, începute încă în primăvara anu-

propune și o variantă destinată pneurilor de autoturisme.

Să notăm în continuare și creațiile Mlădiței Matei.

În 1984, Mlădița a proiectat și realizat un fotoliu ergonomic cu un design ce amintește o palmă întredeschisă. Piesa posedă un sistem de încălzire electrică, astfel încît beneficiarul să-și sprijine spattele pe o suprafață încălzită, iar la dorință,

rale și oligoelemente. Detergentul este realizat din produse naturale (săpunărită, cimbru, muguri de plop) a căror acțiune sinergică duc la efectele anunțate, deci la folosirea detergentului în igiena alimentară.

Mlădiței Matei îi mai datorăm realizarea unor condimente aromatice bastonate, la care au fost folosite coriandrul, anasonul, feniculul, chimionul, menta și levănțica în adaus cu oligoelemente (mangan, cîpru, zinc, cobalt, magneziu și vitamine extrase din urzică, alge, morcovi, măcieș, lobodă și rășini). Mlădița Matei a mai experimentat, de asemenea, o argilă terapeutică, obținută prin combinarea unui soi de pămînt descris în lucrările de medicină populară cu tinctura de iod și nămolul terapeutic.

După cum se observă ușor, creațiile lui Paul și Mlădiței Matei sînt destinate confortului domestic și pot fi realizate cu ușurință de cooperarea meșteșugărească. Sintem incredințați, de asemenea, că nu puțin cetățeni ar fi bucușori să folosească aceste „flecustețe” agreabile, capabile de a le face viața mai ușoară și mai plăcută. Amintim, în sfîrșit, că Paul Matei lucrează în calitate de cercetător la Institutul de cercetare și tehnologie pentru mecanica fină București.

LIVIU TIMBUS

Cînd privești mai atent fiecare lucru

vigoarea compromise prin acțiunea factorilor poluanți. O altă creație, de asemenea originală, Fintina ambientată mobilă tip Daky 3, este în fapt o piesă de apartament, prevăzută cu o pompă electrică de tipul aspiror-respingătoare, capabilă de a debita în atmosferă circa 1000 litri apă într-o oră (avind în vedere că apa este recirculată). Instalația, deosebit de silențioasă, mai dispune de un modul electronic de supraveghere și control fono-optic care avertizează buna sau defectuoasă funcționare a micului agregat. Acesta are menirea de a combate temperaturile caniculare,

lul trecut, Paul Matei a izbutit să pună la punct o pastă antiglisantă pe care a denumit-o Coarsil. Preparatul se aplică pe talpa încălțămintei, unde formează un strat dur cu proprietăți antiderapante. Cel care poartă asemenea încălțări poate avea un mers stabil chiar și pe suprafețe glisante. Din fericire, anul acesta am beneficiat de o iarnă mai puțin drastică, dar soluția rămîne valabilă pentru iernile viitoare. Un strat de coarsil, susține creatorul lui, oferă protecție antiglisantă pentru o distanță de 15 kilometri, după care operația de protejare se repetă. Inventatorul

spinarea să-l fie masată, deoarece instalația oferă și această posibilitate prin crearea de vibrații electrice.

Ca bună gospodină ce e, Mlădița s-a gîndit să realizeze și un detergent alimentar. Acesta are menirea de a se substitui apei la spălarea fructelor și legumelor, știut fiind faptul că apa nu este capabilă de a asigura perfectă curățire a vegetalelor, infestate de substanțe chimice și agenți patogeni. Pe această cale, e de părere fiica inventatorului, legumele pot fi fierte fără a mai fi curățate de coajă, preparatele obținînd un plus de vitamine, săruri mine-

O magazie plină cu lipsă de răspundere!

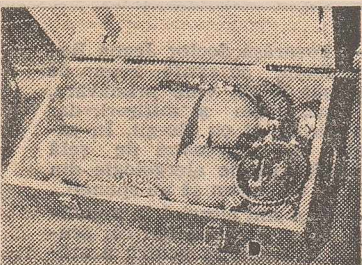
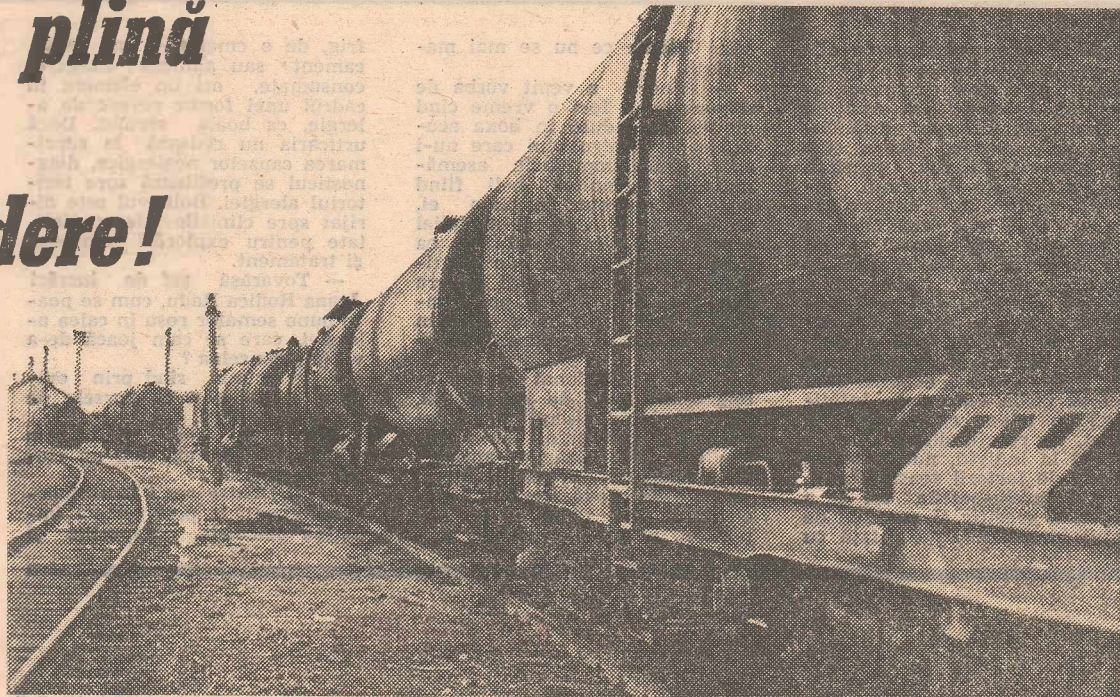
Cînd trece un tren ne dăm la parte pentru că așa e mai sănătos și trebuie să recunoaștem că-l privim, dacă-l privim, cu aceeași admirație pe care ne-o impune tot ceea ce se știe că-l dă dincolo vine și încotro merge. Însă uneori se întâmplă și altfel, după cum rezultă din scrisoarea trimisă redacției de către tânărul George Ștefănescu din Galați: „Un vagon cu cărămidă a apărut pentru prima oară fără stăpîn, fără acte, la Roman. Apoi a ajuns la Arad. De la Arad a fost trimis la Buzău. Din Buzău a fost expediat la Galați iar aici cărămida a fost cumpărată de Trustul de antrepriză generală construcții-montaș. La Galați există un oficiu de valorificare a acestor mărfuri denumite în mod convențional și destul de sugestiv prisosuri. Mărfuri fără stăpîn, de care nimeni nu se interesează, fiindcă nimeni nu are habar de ele. Valori mari, răspundere zero”.

DE CE E BINE SĂ CITEȘTI ROMANE POLITISTE

La Gara de mărfuri din Galați, magaziniera Elena Tăbuș ne spune că toate stațiile de cale ferată de pe teritoriul regiunii au datorită să trimită aici orice obiecte, colet sau vagon de marfă neînsoțit de documente sau cu documente necorespunzătoare. „Acelea mărfuri, cărora le zicem prisosuri, interesează unitățile economice dar valorificarea lor este mult mai greoaie decît a obiectelor de uz personal uitate în trenurile de călători. Pe acestea din urmă, dacă nu le reclamă nimeni, le trimitem la Consignația. Cu prisosurile e mai complicat, se trimit telegrame, se dau telefoane, se înaintază dosare. Se adună vrăfuri de acte, se pierde timp, se cheltuie bani. Se pune în mișcare o armată de oameni”.

Acest considerabil efort e înclinat de izbîndă, în general. Cînd el se desfașoară fără succes, valorificarea mărfii rămîne totuși obligatorie și nu-i altceva de făcut decît a efortul să fie rehat sistematic și pe o scară mai largă. Este adevărat că pot se scada la un moment dat ai. Jrii dornici să achiziționeze marfa respectivă, dar eșecul strădaniei de-a găsi în cele din urmă un beneficiar se datorează, citeodată, și unor obstacole birocratice. Între „prisosurile” de la Galați se află, bunăoară, și un costum de scafandru. E din import, l-am văzut și noi în cutia metalică pe care scria numele țării de unde a fost trimis. Însă Navromul se abține să-l cumpere, zice-se, fiindcă nu știe prețul pe care legal ar fi îndreptățit să-l accepte. Cu toate că soluția asimilării prețului nu e nouă sub soare iar Navromul ar putea să dea pe acest costum cît a dat și pe altele! Așa se face că deocamdată, în acest caz, acționează numai timpul, scufundînd încet și sigur costumul de scafandru-autonom către ziua cînd el are să poată fi considerat, desigur, inutilizabil. Asta spre folosul — stai și te-ntrebi — al cui?

De multe ori, zice magaziniera Elena Tăbuș, nu se știe nici expeditorul, nici destinatarul. „Cînd știm expeditorul — adaugă ea — sau cînd îl bănuim, e mai simplu”. Merge și cu bănueli, cu presupuneri? întrebăm. „N-avem încotro”, ne răspunde, și apoi ne povestește în fața unui voluminos registru în care sînt înregistrate „prisosurile” cum din 19 noiembrie '87 și pînă pe 31 ianuarie în acest an a durat dezlegarea enigmei unui vagon cu fire de bumbac. În tot vagonul, pe toate cutiile, n-au găsit decît o etichetă pe care scria „Jil”. Atît, de parcă ar putea să creadă cineva în mod serios că e de-ajuns să spună „Jil”, ca toată lumea să și priceapă, pe loc, ce-a vrut să spună. În asemenea cazuri, cei de la Gara de mărfuri trebuie să facă dovada că sînt — chiar așa — spirite enciclopedice, buni cunoscători ai domeniului economiei. În plus, prin puterea lor de intuiție, de de-

Fotografii de ELENA GHERA

ducție, ei trebuie să fie la înălțimea anchetatorilor de prin cărțile politiste care pornind de la un fir de păr sau de la un chiștoc de țigară ajung pînă la urmă să-l ia pe răufăcător de urechi. În cazul de față n-a fost greu de ghicit că era vorba despre Bumbăcări Jilava, dar pînă s-a primit confirmarea iar vagonul a fost trimis acolo unde trebuia, la Întreprinderea „Zimbru” din Suceava, a trecut ceva timp.

Cum spuneam, există și mărfuri care plutesc în necunoscut ca zmeul pierdut în vînt. Într-o magazie a Gării de mărfuri, într-un compartiment rezervat „prisosurilor”, se mai văd și-acum 15 motoare electrice. În urmă cu două luni erau 49, dar unele au fost vindute între timp. Nu s-a știut și nici acum nu se știe despre ele nimic, nimeni nu le-a reclamat. Dacă producătorul s-ar interesa de ele, și-ar încasa banii pînă la ultima centimă și nu i s-ar opri decît taxa de magazinaj. Mai sînt aici 8 contactori electrice, 8 role de bandă de lustruit mobilă, 30 de lonjeroane pentru mașini agricole, un sac cu garnituri de cauciuc etc. Citeodată, ni se spune, se află aici depozitate mai multe mărfuri decît putem vedea acum și aflăm că prin compartimentul de „prisosuri” și-au făcut stagiul, la un moment dat, chiar și niște cilindri pentru motoare de avion, aduși din import.

CÎT PIERZI DACĂ NU-ȚI FACI ETICHETE

Dar ceea ce este „prisos” aici — ne spune inginerul Dumitru Nedelcu din cadrul Diviziei Comerciale a Regionalei Galați — în altă parte este lipsă. Încît apare întrebarea: cum sînt justificate aceste lipsuri în gestiunile unor întreprinderi? Valoarea, poate prin nescălda artificii contabilicești. Dar fizic, pierderea poate fi acoperită numai prin fabricarea unei producții suplimentare, altfel nu vedem cum. Ieșind însă din domeniul greu de deslușit al modului în care pot fi șterse urmele acestor lipsuri, am face mai degrabă observația că neglijențele serviciilor de transporturi din respectivele întreprinderi sînt atît de păgubitoare încît este de crezut că ele, aceste neglijențe, nu se ivesc decît foarte rar. Atît de rar încît ele ar deveni explicabile prin vorba știută de toți, că numai cine nu muncește nu greșeste. Am putea fi îndreptățiți, prin urmare, să întreprindem nu riscă mutui să-și facă singure necazuri. Numai că, după cum aflăm, riscul pe care acestea și-l iau nu este chiar minim, ci în bună măsură asemănător cu acela asumat de jucătorul la ruletă.

La Grupa transbordare Galați, unde vin ca „prisosuri” vagoane întregi iar printre acestea vagoane-cisternă cu zeci de mii de litri de motorină sau păcură, iată ce ne spune Gheorghe Crăciun, șeful stației:

— Fiecare unitate economică ar trebui să-și comande și să aibă etichete de identificare a transportului pentru produsele ei. O astfel de etichetă cuprinde cîteva rubrici: numărul vagonului; marfa, brutto și netto; furnizorul și stația de predare; beneficiarul mărfii respective și stația de destinație. Eticheta se prinde în caseta vagonului și, dacă toate datele înscrise pe ea sînt corecte, transportul se desfășoară normal. În toată lumea, așa se procedează. Și conform dispozițiilor în vigoare, așa ar trebui să procedăm și noi, am avea dreptul să nu semnăm contractul de transport al unui vagon de marfă fără etichetă, dar în urma a tot felul de justificări și sub presiunea a tot fel-

ul de urgențe acceptăm ca multe vagoane să circule fără acest document.

— Cît de multe?

— Mai bine de jumătate din ele. Să spunem și că unele întreprinderi cred că o etichetă de felul celei despre care vorbim poate să fie o bucată de hirtie obișnuită, lipită direct pe vagon. Dacă se poate, lipită prost, ca s-o spulbere vîntul, sau scrisă cu cerneală, ca ploaia sau ninsoarea s-o facă ilizibilă.

— Se mai scrie cu cerneală? De ce nu pixul?

— Asta mă-ntreb și eu. Dar iată o etichetă făcută ca la carte, a Inspectoratului silvic județean Neamț, Depozitul Pingărași. E scrisă și citeț, ceea ce e iarăși un lucru foarte important. Numai că orice vagon are un număr alcătuit din 12 cifre iar la rubrica respectivă au fost trecute aici, din 12, iată, numai ultimele 4. Acest fapt e de-ajuns ca undeva, pe traseu, să se producă o eroare. E adevărat că pot

greși, la rîndul lor, și cefești. Cînd formează un tren și cînd ei citesc, în viteză, doar ultimele cifre ale numărului, este posibil ca vagonul să fie îndreptat într-o direcție greșită. Numai că — tocmai pe baza celorlalte date înscrise pe etichetă — greșeala poate fi corectată destul de repede și în orice caz este exclus ca marfa respectivă să ajungă „prisos”.

— Ce se întâmplă însă cînd într-un vagon sînt transportate mărfuri expediate de mai mulți furnizori și pentru destinatari diferiți?

— Același lucru, nu se respectă dispozițiile în vigoare. Furnizorii au obligația de-a introduce în fiecare container și în fiecare colet pe care le expediază cîte un plic cu specificații privind marfa și destinatarul. Cei mai mulți uită de această obligație. Puțini își amintesc de ea.

D. CONSTANTINESCU

(Urmare din pag. 1)

atitudinea față de plinea țării nu s-a ridicat peste tot la înălțimea celor mai merituoși. Astfel privite lucrurile, conferirea titlului de „Erou al Noii Revoluții Agrare” unui număr de 88 de unități — întreprinderi agricole de stat, cooperative agricole de producție, stațiuni de mașini și tractoare etc. — este, fără îndoială, pe lîngă un act de frumoasă recunoștință din partea societății, și un imbold de a-i urma pe cei mai buni, în spiritul Hotărîrii-Chemare a plenarei largite a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Ape-

lor.

Numim cîțiva dintre fruntașii ogorului și cu mîndria gazetarului de a fi fost marotor, la un moment dat, al științei, hărniciei și pasiunii oamenilor care-și măsoară viața în campanii, de a le fi fost purtătorul de cuvînt, ziarul sau revista devenind o tribună a experienței de excepție. Județul Olt, care, pe întreaga suprafață cultivată, a obținut o producție medie de 6 588 kg grîu la hectar, un județ cu producții mari la toate culturile și care obține pentru a doua oară înalta distincție; Sectorul Agricol Ilfov — municipiul București, pentru 6 095 kg la hectar, producție medie tot la grîu; C.A.P. Scortaru Vechi — Brăila, pen-

tru 8 631 kg grîu la hectar; C.A.P. Topolovățu Mare — Timiș, pentru 9 500 kg orz la hectar; I.A.S. Prejmer — Brașov, pentru 8 896 kg la hectar, la aceeași cultură; C.A.P. Scornicești — Olt, pentru 27 120 kg la hectar, la porumb; Unitatea Agroindustrială Constanța — pentru 25 720 kg la hectar, la aceeași cultură; I.A.S. Jegălia — Călărași, pentru 3 870 kg la hec-

14,11 kg, pe ovină tunsă; S.M.A. Pecica și Scornicești; Combinatul agroindustrial Timiș sau Unitatea agroindustrială Baia Mare, pentru rezultate foarte bune în zootehnie.

A urma exemplul celor 88 de unități agricole înseamnă a învăța din experiența lor, din modul lor de organizare, din metodele lor de muncă, înseamnă, altfel spus, un efort de a face totul pentru ca anul 1988, an hotărîtor atît pentru industrie, cît și pentru agricultură, să constituie, de asemenea, un an de producții record, performanță posibilă, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, prin buna gospodărire a celor 18 milioane de hectare de teren, printr-o calitate sporită a lucrărilor de irigații, prin folosirea eficientă a mijloacelor mecanice și a îngrășămintelor, prin respectarea tehnologiilor de ultimă oră și, nu în ultimul rînd, prin schimbarea atitudinii în înfăptuirea tuturor lucrărilor și programelor.

A urma exemplul unităților distinsse cu înaltul titlu este un imperativ ce reiese limpede din adevărul rostit de președintele țării, potrivit căruia nu se poate înfăptui revoluția agrară, nu se pot obține producții mari fără voință și forța întregii țărâni, a tuturor oamenilor muncii din agricultură, fără realizarea în întregime a obiectivelor noi revoluției agrare.

Exemple demne de urmat

tar, la floarea soarelui; C.A.P. Bodești — Neamț, pentru o producție medie de 55 312 kg la hectar, pe întreaga suprafață cultivată, la cartofi; Stațiunea de cercetări și producție pentru legumicultură „Tudor Vladimirescu” — Brăila, pentru 45 018 kg la hectar, la legume; Institutul de cercetare și producție pentru creșterea bovinelor Balotești — Sectorul Agricol Ilfov, pentru o producție medie de 6 016 litri lapte pe cap de vacă furajată; Institutul de cercetare și producție pentru creșterea ovinelor și caprinelor Palas — Constanța, pentru o producție medie de lînă de

Inteligența românească în acțiune

— Tovarășă doctor Jeana Rodica Radu, se simte zvon de mărțisor, vine, vine primăvara, cu flori, polen și miștoși, dar din păcate, și cu alergii. În calitate de dumneavoastră de șefă a disciplinei de alergologie din I.M.F., vă rugăm să ne spuneți...

— Deși sint alergică la impoliteți, fac și eu una, imi cer scuze, și vă întrerup pentru a arăta că ceea ce ați afirmat nu este în totalitate exact. Trebuie să înțelegem acest fenomen complex cit mai corect de la început, căci și în abecedar este important ca primul „A” să fie frumos scris. Alergia nu este o boală de sezon căci ea este îndusă de un grup de factori care nu se manifestă doar în anumite anotimpuri. S-ar putea defini ca un fenomen de hipersensibilizare, ca o reacție imună particulară vis-a-vis de unele componente ale mediului ambiant. Această reactivitate se concretizează prin răspunsuri aberante ale organismului la stimularea alergică și anume, prin anticorpi speciali, anormal de mulți și combativi pentru o alarmă aproape banală, sau prin celule sensibilizate. Cu alte cuvinte, alergica este un răspuns imunitar de apărare exagerat la expuneri relativ normale, denotând o anumită constituție capabilă să reacționeze astfel. Menționăm 4 grupe mari mai bine definite. Alergia reagenică se datorește răspunsului în anticorpi din grupa imunoglobulinelor E la stimularea produsă de polenuri, praf de casă și componentele lui (dintre care un minuscul acarian din grupa molilor e foarte agresiv), penz, mușegai de mediu, alimente, medicamente de tip peniciline, veninuri de insecte etc. Este o reacție alergică de tip imediat ce se manifestă prin rinite, astm bronșic, urticarie, angioedem, șoc anafilactic cu simptome explozive (roșeață generalizată, mincărimi, sufocări, vărsături, tahicardie, scăderi ale tensiunii până la colaps). A doua categorie este o sensibilizare de tip citolitic-citotoxic în care conflictul se poartă între alergeni (de obicei medicamente) și anticorpi din grupa imunoglobulinelor G și M apărând o distrugere a unor celule sanguine ce produce anemii, leucopenii, trombocitopenii. În al treilea tip, războiul are loc între alergeni și anticorpi, tot imunoglobuline, în special M, care-și iau ca aliat un complement din factorii serici ai organismului. Se formează complexe imune, care depuse pe capilare, produc leziuni inflamatorii, la nivelul glomerulilor renali, a articulațiilor, a vaselor mici. Totodată, prin consumul complementului se instalează boala serului sau un sindrom tip boala serului. Nu numai serurile antitetanice, antidifterice pot provoca acest

tip de alergii, ci și unele alimente sau medicamente (peniciline, polimixine, unele sulfamide). Simptomele sint erupțiile cutanate, tumefierile articulațiilor, adenopatiile, febra, starea generală alterată, mărirea ficatului și splinei, astmul, alveolita. Și în sfârșit, ultima categorie este hipersensibilizarea de tip celular (limfocite) și nu prin anticorpi serici. Alergenele sint microbiene (tuberculină, ciuperci, paraziți) sau profesionale (antibiotice, săruri, detergenți, cauciuc). Ea este o alergii de contact și se manifestă prin dermatite și eczeme. Iată deci că boala alergică înfățișează un tablou complex, foarte variat, cu reacții diferite de la individ la individ, nu numai în funcție de factorii sensibilizanti, ci și de predispoziția lui de a răspunde specific și anormal pe lanțul imunitar. Față-n față cu

stări latente ce nu se mai manifestă.

— Fiindcă a venit vorba de diagnostic, a fost o vreme cind alergica era adusă în boxa acuzațiilor și pentru vini care nu-i aparțineau, simptomele asemănătoare ale multor boli fiind puse pe nedrept în circa ei, după cum, și reversul medaliei era valabil, în sensul că ea mima caracteristicile de exprimare ale altor afecțiuni și era greu depistată. Se pot preîntîmpina aceste nebulose într-un domeniu cu numeroase interferențe?

— S-a perfecționat o veritabilă tehnologie de investigații, pornind de la discuțiile medic-pacient și continuind cu testările cutanate, dozările anticorpilor specifici sensibilizanti și probele de provocare. Rolul pacientului este deosebit de important. El trebuie să se pre-

frig, de o emoție, de un medicament sau aliment exagerat consumate, ori un element în cadrul unei forme severe de alergii, ca boala serului. Dacă urticaria nu cedează la suprimarea cauzelor nealergice, diagnosticul se profilează spre teritoriul alergiei. Bolnavul este dirijat spre clinicile de specialitate pentru explorări complexe și tratament.

— Tovarășă șef de lucrări Jeana Rodica Radu, cum se poate pune semafor roșu în calea alergiei, care se cam joacă de-a v-ați-ascunselea?

— În primul rînd prin evitarea contactului cu sursele de poluare alergică.

— Trebuie oare să facem schimb de locuință sub un clopot de sticlă?

— Nici chiar așa! Dar hipersensibilizații la praf își pot împuțina obiectele, draperiile și

astm și rinite. Nu dădeau un pas înapoi la medicația clasică. După investigații de subtilitate s-a depistat că era alergic la puricii de acvariu. Tratat din acest unghi, toată suferința lui s-a transformat într-un vis urit dintr-o noapte de demult. Un bărbat de 50 de ani, hipertensiv și coronarian, devenise, ca o ironie de destin, și astmatic. Testele provocate cu alergene au descoperit că reacționa normal la Propanolol. Înlocuindu-l cu un substituent, acum este și el un alergic rezolvat. Mama unui copilăș de nici un an era disperată văzîndu-și băiatul că nu mai mănîncă și că a ajuns într-o stare de denutriție avansată. O picătură de lapte scăpată a desenat o floare roșie pe pielea micuțului. La clinică, diagnosticul a sunat ferm: alergii la lapte. Au urmat luni de hiposensibilizare progresivă, azi cu o picătură de lapte într-un biberon de ceai, mline cu două, apoi, cu trei. Acum Andrei răspunde cînd îl întrebă ce-l place mai mult: „o tartînă cu dulceață și un pahar cu lapte.”

Pe cît de locvace a fost cînd a explicat labirinturile bolii, doctor Jeana Rodica Radu devine monosilabică cînd am rugat-o să vorbească despre munca ei. Aflăm indirect că este membră a Academiei Europene de Alergologie și Imunologie, că la congresele medicale de la Praga, Roma și la cel mondial de astmologie de la Barcelona comunicările sale au stîrnit un deosebit interes. Redevine volubilă cînd povestește despre maestrul ei, profesorul Aurel Păunescu Podeanu și Ervant Seropian, deschizători de drum apreciați în lume, care i-au purtat cu generozitate și pe cărările meseriei.

De altfel, în calea acestor boli, la noi, s-au ridicat multe redate de luptă: unități de alergologie în multe orașe și mai ales specialiști de profesionalism ridicat. În Institutul Cantacuzino s-au pus la punct alergeni pentru teste și hiposensibilizare, truse de diagnostic, vaccinuri pentru redresarea dezordinii imunitare, medicamente anti-alergice, toate priorități originale și eficiente. Alergiile sint tot mai mult puse la respect.

În sala de așteptare, o tinără de 22 de ani. „Venisem cu tîburări insuportabile de respirație și cu eczeme. Tovarășă doctor m-a supus imediat la testări, mi-a stabilit diagnosticul de alergii la florile teiului, mi-a explicat cu răbdare secretul bolii și cum o s-o învingem amîndouă împreună. Primul medicament a fost încrederea. Au urmat luni de tratament, iar acum crizele sint o amintire. Periodic mă prezint la control”. De doi ani, Anca se plimbă cu prietenul ei pe aleile adiate miresmele de tei.

FLORIN CONDURĂȚEANU

Să nu-i oferim alergicului o floare!

penicilina, unii alergici fac astm, alții eczeme, șoc anafilactic sau boala serului. Rar același bolnav prezintă mai multe tulburări concomitente.

— Ți se cam face părul măciucă și asta nu din alergii ci din frică! Apropo, în această sarabandă de cauze, oare stresul, acel inamic care pîndește la fiecare colț de boală, nu joacă nici un rol?

— Stresul este un factor agravant care precipită și amplifică alergica, redeşeptînd uneori un teren alergic latent. S-a găsit și explicația de ce unii alergici intrau în criză de astm numai la vederea prafului, polenului etc. Sistemul nervos tensionat elibera substanță P și somatostatina care acționau ca niște activatori. Privitor la angostă și panica în fața alergiei, lucrurile nu sint chiar așa de negre. Deși din cauza poluării, alimentației, abuzului de medicamente pe glob se constată o creștere a frecvenței bolii (în jur de 20% din populație are manifestări alergice) știința a ridicat vîlul în mare parte de pe acest semn de întrebare, de pe această necunoscută. Progresele imunologiei, farmacologiei, biochimiei, înțelegerea mecanismelor intime au condus la pași importanți spre un diagnostic cit mai exact, spre diversificarea și perfecționarea mijloacelor de a domina aceste afecțiuni, de a le transforma din forme zgometoase și periculoase în

zinte urgente la medic cînd simte cele mai mici semnalmente alergice și să relateze cu rigurozitate și în detaliu condițiile în care au apărut și forma lor. O descriere cu multe subiectivisme, făcută după ureche, cu influențe din cele citite sau auzite îl poate deruta pe medic, cu atît mai mult cu cît manifestările alergice pot avea și alte substraturi. Am să dau doar un exemplu de neglijență cu consecințe nefaste. Un tînar era marcat de strînuturi exagerate, blocaje nazale și scurgeri apoase, toate apărînd și dispărînd destul de curios. S-a doborîcit singur ad-hoc cu antibiotice și cortizon. Dacă s-ar fi dus la medic ar fi aflat că avea o alergii la polen pe care evitarea expunerii și medicația antialergică ar fi stagnat-o. Greșit tratată, s-a ajuns la agravarea ei, la infecție sinusală. O sensibilizare pasageră s-a transformat într-o suferință continuă.

— Nu este destulă lume în fața cabinetului? Dacă ar veni toți cei cu mincărimi sau căroa le curge nasul?

— Primul care trebuie consultat este medicul generalist. El discernce dacă este vorba de un fenomen alergic sau manifestările unei alte boli (infecții, parazitaze) cu simptome asemănătoare. O urticarie poate fi și ceva banal și un lucru complicat. Reprezintă ori o reacție histaminică produsă de

covoarele din casă, pot pune geamuri la bibliotecile cu multe cărți pentru a feri respirația de impurități. În perioadele cu nori de polen de graminee, cei lezați trebuie să schimbe altitudinea, să facă cure heliomarine. Printro corectă orientare profesională, bolnavii vor opta pentru locuri de muncă nepoluante cu alergeni, după cum se impune diminuarea consumului de medicamente, mai ales asocierea lor. Tratamentul medicamentos antialergic constă din antihistaminice, antidegranulante mas-tocitare și preparate cortizonice în mod excepțional. Deosebit de eficace este terapia de hiposensibilizare. Suferin-dului i se inoculează în doze progresive și concentrații succesive o soluție care conține alergenul sensibilizant pînă la realizarea unei toleranțe față de el și dispariția fenomenelor clinice. După acest tratament de durată, boala este retrogradată la forma latentă fără manifestări.

Dosarele luptei cu aceste afecțiuni violente sint multe și nu seamănă unul cu altul. Închid în ele suferința unor oameni și zbuciumul medicilor de a le reda echilibrul sănătății. Cele mai multe au ultimele pagini cu concluzia că boala a fost ținută în friu, obligată să se retragă în vizuina ei și să nu-și mai arate colții.

Un inginer sănătos tun a început brusc să fie chinuit de

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Doctorul Stîncă

În mult prea scurtă sa existență (a murit de tuberculoză, la numai 32 de ani, acum 90 de ani) doctorul Ștefan Stîncă (11/24 noiembrie 1865—11 ianuarie 1897) a fost de mai multe ori destituit din modestele posturi de medic de plasă pe care le ocupa, de fiecare dată fiindcă luase apărarea populației nevoiașe în mijlocul căreia lucra și denunțase fără menajamente condițiile sanitare cu totul necorespunzătoare de la sate. S-a păstrat un document foarte interesant, ulterior îndepărtării sale din slujba de medic la Titu (județul Dimbovița) de către autoritățile locale, care-l învinuieră de „agitator” și „venetic”. Este vorba de o „jالبă” adresată de țărani din Titu de-a dreptul guvernului, în care protestau împotriva acestei măsuri samavolnice, cerînd să nu le fie luat „iubitul nostru doctor Stîncă”. Și nu mai puțin semnificativ este faptul că prin micile localități unde funcționase oamenii de rînd care fuseseră în grija sa obișnuiau să comemoreze data morții sale, socotindu-l demn de venerația lor.

Acest Albert Schweitzer al României de altădată, poreclit de unii, pe drept cuvînt, „medicul săracilor”, nu a fost nicidecum un izolat în istoria medicinei românești, deși locul pe care îl ocupă în medicina noastră socială este cu totul excepțional. Să nu uităm că însuși

Victor Babeș a fost un critic necrutător al „nepăsării criminale” a autorităților vremii sale față de mizeria populației și legislația sanitară deficientă scriînd și conferințînd în acest sens, că marele igienist Iacob Felix a cerut reformarea radicală a condițiilor igienice din țară, că neurologul Gheorghe Marinescu, chiar în discursul său de recepție la Academia Română a relevat consecințele medicale „negative ale organizării sociale contemporane”, că marele medic și epidemiolog Ioan Cantacuzino a cerut de-a dreptul schimbarea orînduirii sociale pentru eradicarea unor boli sociale ca tuberculoza etc.

Și la acești corifei ai științei noastre ar trebui să adăugăm marea și generoasă pleiadă a medicilor socialiști, de la N. Russel la Nicolae Zubcu-Codreanu, de la Al. Spiroiu la P. Zosin, de la Leon Ghelerter la Constantin Popescu-Azuga, de la Cristian Racovschi la Ecaterina Arbore.

Și totuși, Ștefan Stîncă a fost acela despre care va scrie într-un rînd Const. Dobrogeanu-Gherea: „Înțeleg socialism și socialiști așa cum a fost doctorul Stîncă” — aducîndu-i prin aceasta un suprem omagiu, fără desigur a subaprecia aportul celorlalți.

Ștefan Stîncă s-a născut la Iași, unde a urmat studiile primare și secundare, devenit baccalaureat în 1882, influențat încă

din liceu în concepția sa de literatură marxistă. Incepe studiul medicinei la Iași, dar îl continuă și îl termină la București, cu o teză de doctorat care i-a înscris trainic numele în literatura științifică românească: **Mediul social ca factor patologic** (1891 — reeditată în 1897 și 1956). Însemnătatea ei constă în faptul că aici se demonstrează științific, de pe pozițiile marxismului, influența mediului social asupra sănătății oamenilor. Lucrarea a avut un puternic ecou atît în țară cît și în străinătate, fiind chiar reprodusă parțial într-o revistă franceză. Referindu-se la „efectele stricătoare ale mediului social”, autorul relevă cauzele sociale ale bolilor, mai ales ale celor care lovesc clasele sociale sărace și asuprite. Se oprește pe larg asupra condițiilor de muncă, asupra intoxicațiilor industriale, asupra duratei excesive a muncii și a intensității acesteia, a accidentelor de muncă și cauzelor lor, asupra poziției corpului și membrilor în timpul lucrului, asupra igienei sociale. Sintem datori — era el de părere — să curmăm defectele inerente societății noastre și trebuie să ne slujim de puterea pe care o avem pentru a înlătura regimul social de exploatare, generator al atîtor maladii. Istoricul medicinei dr. G. Brătescu observă că, evidențînd în general fapte evidente și atrăgînd atenția în mod judicios asupra altora mai puțin remarcate, Șt. Stîncă absolutizează uneori rolul factorului social, uitînd că anumite boli au putut fi lichidate prin aplicarea intensivă de măsuri pur medicale, de pildă prin descoperirea de mijloace terapeutice de înaltă eficiență. Dar acest

lucru nu micșorează meritul său în precizarea unor cauze sociale foarte acute.

După terminarea facultății, și-a manifestat dorința să lucreze în mediul rural, pentru a cunoaște viața maselor celor mai largi. A fost medic de plasă în județul Prahova, mai apoi la Titu, apoi, într-o a doua etapă, la Fierbînti, Moinești, Tg. Ocna. Pretutindeni s-a dovedit profesional exemplar, fără ceasuri de odihnă, de un devotament fără margini față de bolnavi, propagînd totodată idealurile unei lumi mai bune și mai drepte, ale socialismului. Scurt timp a lucrat și la București, ca medic oftalmolog și ca internist în cadrul Spitalului Colțea (1894—1895); și aci bolnavii veneau la el ca la un părinte, căci făcea totul ca să-i vadă sănătoși, în schimb refuzîndu-le darurile ca o jignire.

Concomitent cu activitatea medicală, a fost prezent în mișcarea muncitorească, scriînd articole în publicații ca „Lumina”, „Lumea nouă”, „Contemporanul”, de asemenea în presa medicală a vremii, publicînd mici eseuri etico-filosofice. Printre acestea se numără teme ca **Darwin și Malthus în etiologie** („Contemporanul”, 1891), **Încercări asupra patologiei și patogenezelor în diverse epoci istorice** („România medicală”, 1893), **Dialectica în medicină** („Progresul medical român”, 1896) etc. Savant de multilaterală cultură, mereu preocupat de luminarea oamenilor simpli, a scris și a conferințat pe cele mai diferite teme: politice, sociale, filosofice, medicale, literare, istorice, artistice, de etică. Știa să se exprime accesibil, convingător, pe înțelesul tuturor, dar fără a ocoli proble-

mele dificile și complexe. Cînd circula din gură în gură vestea că „vorbeste doctorul Stîncă”, auditorii umpleau pînă la refuz sălile de conferințe, știînd că vorbele lui îi vor informa amplu și corect, dar și într-un mod interesant, cu un farmec care cucerea. Nu ocolea nici temele așa-zis delicate, așa cum a fost cînd a scris despre **Chestiunea evrească**, condamînd antisemitismul. Iar în convingerile sale știa să fie cu adevărat „stîncă”, nimic nu îl abătea de la calea dreaptă, așa cum s-a întîmplat cînd a participat la Congresul al II-lea al Partidului Social-Democrat din România sau cînd a cerut ca pe monumentul său funerar să fie gravate cuvintele „**Trăiască dreptatea socială!**”. Astăzi cînd dispensarele medicale au împințit satele, știm cită dreptate avea atunci, cînd scria: „**Vindecarea bolilor la a căror producere la parte însemnată mediul social nu o poate aduce terapia ea singură sau măsurile igienice ele singure: reformele mari sociale trebuie să le vină în ajutor.**”

Au rămas de pe urma sa mai bine de 100 de scrieri, ceea ce e mult dacă ne gîndim cît de meteorică i-a fost existența. Strînse la un loc, ele ne-ar vorbi despre elanurile și idealurile unui om care a trăit, a gîndit și a luptat numai pentru alții. Astăzi Ștefan Stîncă se numără (din 1948) printre membrii de onoare post mortem ai Academiei, alături de alte personalități ilustre din domeniul științei, tehnicii și culturii. Și ne putem mîndri că la centenarul nașterii sale a fost aniversat de UNESCO.

I.M. ȘTEFAN

Poeme pentru patrie

Brad la Zamolxe

În munți, în munți se mai întâmplă nunți
Luceferii prin iarbă-s prunci desculți
Iar coasa vieții primește lunca
La vreme lor să crească pruncul, prunca.
În munți, în munți, tot animați de dinșii,
Aici sint dacii, niciodată-nvinși —
și-n vale bat femeile cu maiul
Nălbind de sărbătoarea trudei straiul.
În munți, în munți, pridvoarele-s deschise,
Scriu cărturarii cu seminte legi
și se iubesc pe paștile-nfinse
Ca să rămânem peste munți întregi...
În munți, în munți fîntînile-s izvoare
și apa a rămas adevărată
iar turmele cu aur pe picioare
gem omenește mieii cînd și-i fată.
În munți, în munți legănînd vilcele
Prin mari troiene noi din veac venim
Tezaurul l-am tănuț în stele
Valoarea lui doar singuri noi o știm...
Iar cea mai sacră pîesă din Tezaur
E luna plină răsărînd din munți
E Capul Decebalului, de aur,
Cel rețezat, să-l aibă dacii mulți...
În munți, în munți, acolo-mi duc eu veacul
Mă uit în ochii zeului și tac
Tai bradul tînăr, pun în virf colacul
și-l omenesc, că-i zeul meu, tot dac.

Transilvania

Camea mea și singele și graiul
Munții tăi care mă dor spre toamnă
Rîurile, tulnicul și straiul —
Sînt din tine, Transilvanie — Doamnă

Ochii mei, izvoarele-ți preacare
Dealurile ce spre munți îndeamnă
Umerii și timplele-mi ușoare —
Sînt din tine, Transilvanie — Doamnă

Tot ce-nvăț, murînd încet, firesc,
Veșnicie spre a ști ce-nseamnă
Prin copiii ce-n lumină cresc —
Sînt din tine, Transilvanie — Doamnă

EUGEN EVU ■

Cronica literară de Romul Munteanu

Pagina 10

Cum promovăm opera românească

Pagina 11

Desene pe asfalt

Lecții de poezie

Mă trezesc în miez de iarnă
gîndind, la gura frigului, fastul
vacanțelor petrecute vară de
vară la Bălcești, un sat mărunt
de pe Valea Topologului unde
filma un conac al unui boier-
naș luminat, dist chitar neamul
Bălceștilor și unde, într-o în-
cropsită Casă de creație l-am
cunoscut, pe lingă alți străluciți
slujitori ai scriiturii, pe dume-
neaiul, Geo Dumitrescu, pe care
inima mea îl ține în respectu-
oasă iubire. De care mi-e dor
acum cum mi-e dor de casa
acoperită cu olane roșii, de pă-
durea deasă ce stătea s-o în-
groape în verde și de trandafirul
japonez (chinezesc ?) înfo-
indu-se sub cerdac...
Privesc gales la rubrica de
Poșta redacției găzduită de re-

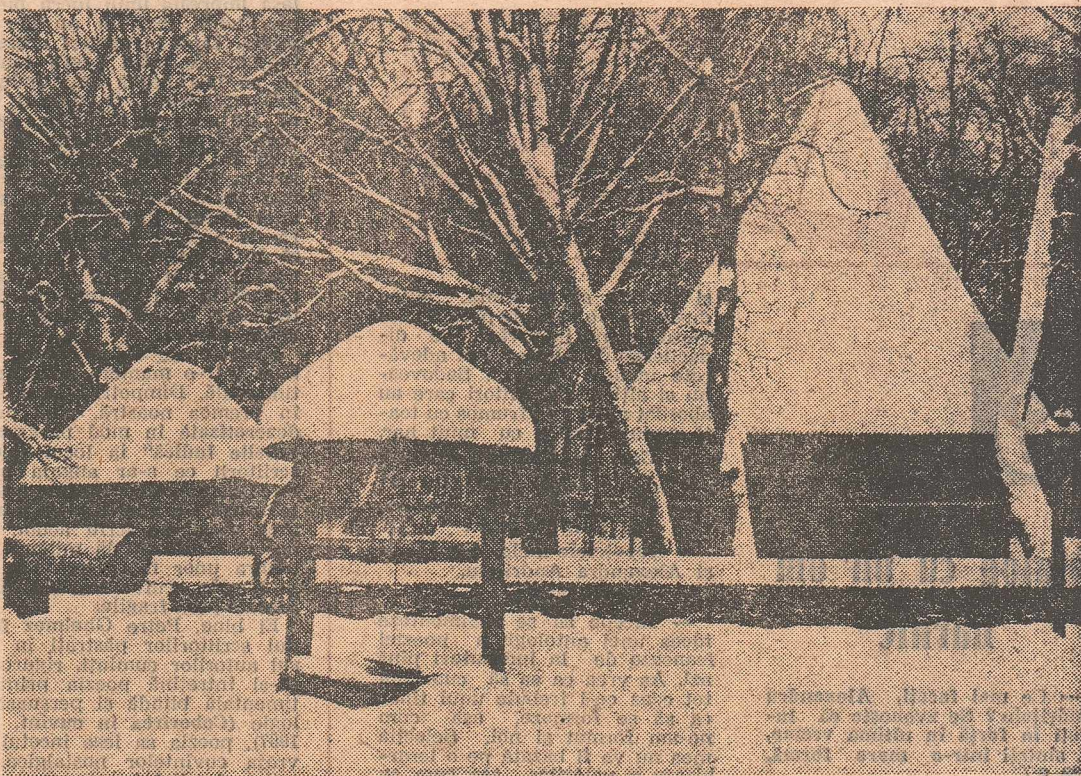
vista ce-mi tipărește și mie de-
senele pe asfalt (și pe himere)
și mi-l evoc pe întiul ei titu-
lar, aceași Dom' Geo al tîne-
reților mele, ca pe un cititor în
tot ce-a făcut.
Eu unul n-am cochetat prea
mult cu „poșta” jurnalelor dar
am primit, grație apropierii de
Geo Dumitrescu, lecții teribile
de poezie și gazetărie pe care
amintirea le-a păstrat, lecții

pentru care îi mulțumesc tir-
zior (după numai un sfert de
veac) spre a-l bucura cumva în
solitudinea în care singur s-a
zidit, asigurîndu-l de o iubire
niciind exaltată dar așezată pe
temeie de neclintit. De-o pildă,
stînd noi lenes sub trandafirul
japonez (chinezesc ?) m-a luat
într-o bună zi, tam-nisam, la
rost, asta după zile dulci de
jocuri de societate și amicale
allturi spunîndu-mi net că așa
nu mai merge, că nu-l place
cum evoluez, că nu mă fixează
într-o formulă poetică origina-
lă, că nu îndrăznesc prea mult,
că încep să izmenesc versurile
cu terțpuri de suspens de bun
mestegurar, că nu... că nu...

M-a lăsat fără replică și mul-
tă vreme și fără somn, dar
„brutalitatea” cu care m-a a-
bordat am „scofrit-o” benefică,
prietenosă. Am lucrat mai apoi
la „stingerca” „Gazetei literare
spre a pregăti noua Românie
literară în fierbîntea vară a

(Continuare în pag. 15)

GHEORGHE TOMOZEI ■

Eu cred că veșnicia s-a născut la sat...

Valorificarea moștenirii culturale

VALERIU RÂPEANU:

„Opera lui N. Iorga reprezintă un univers”

— Valeriu Râpeanu, sintezi
un istoric literar și editor fas-
cinat de personalitatea și opera
lui N. Iorga. Din ce cauză ?

— Opera lui N. Iorga, prin
dimensiunile sale calitative, re-
prezintă cel mai fascinant uni-
vers al culturii românești. Un
univers cu care contactul inte-
lectual este departe de a fi o-
bisnuit. Pe măsură ce pătrunzi
în fabuloasele sale adîncuri, pe
măsură ce cunoști spectaculoa-
sele, uluitoarele și neașteptate-
le sale desfășurări, reacții con-
trare te solicită simultan : una
de dărulire necondiționată, alta
de respingere, una de entu-
ziasm nemărginit, alta de con-
sternare, una de bucurie ce nu

se poate zăgăzui, alta de tris-
tete ce își află cu dificultate
zăgăzurile. Cred că nici o operă
din istoria culturii românești nu
trezește un sentiment atît de
contradictoriu, purtîndu-te de
la o extremă la alta, de la o
stare de euforie la una de per-
plexitate, de la una de idolatrie
la una de iconoclastie. Dar nu-i
oare aceasta pecetea unei opere
ieșite din comun, a unei opere
care refuză criteriile obișnuite,
reacțiile comune, prin splen-
doarea insolită a ideilor, a ima-
ginilor și nu în ultimul rînd
prin originalitatea și consec-
vența punctelor de vedere ?

— Dar cum își mai găsește
locul un asemenea univers în
contextul culturii române, dacă
el este, așa cum afirmați, atît
de insolit ?

— Opera lui N. Iorga repre-
zintă un univers, dar nu un
univers aparte în contextul cul-
turii noastre. Ea nu poate fi
explicată decît în cadrul și prin
structurile spirituale românești,
deși nu o dată le-a pus sub
semnul întrebării, le-a negat, a
luptat pentru o altă dimensio-
nare a lor.

— Aveți o mare experiență în
editarea operei lui N. Iorga. În
ce stadiu ne aflăm astăzi în
ceea ce privește publicarea lu-
crărilor sale ?

— Nu aș vrea să cad în cap-
cana cantitativă ci să încerc o
judecată de valoare asupra a
ceea ce s-a tipărit din 1965, anul
aparitiei celor două volume ale
editiei Mihai Berza care a mar-
cat începutul evaluării sale cri-
tice după două decenii de obsti-
nată și vinovată tăcere în jurul
scrișului său și de o și mai vi-
novată deformare a sensurilor
acțiunii și ale gândirii lui. Dacă
luăm în considerare toate ad-
versitățile, toate resentimentele,
toate prejudecățile, toate spai-
mele provenite din neștiință,
din citiri aproximative și in-

timplătoare, putem spune că re-
punerea în circulație a operei
lui N. Iorga în acest răstimp
poate fi considerată drept un
fapt pozitiv, un titlu de mîn-
drie al istoriei noastre cultu-
rale.

— Enumerați-mi, vă rog, cite-
va din aceste apariții care au
redestplat interesul publicului
pentru personalitatea lui N.
Iorga.

— Edițiile datorate lui Mihai
Berza, Maria Holban, Liliana
Iorga-Pippidi, Șerban Papa-
costea, Ion Roman, Rodica Ro-
taru, N. Liu, Virgil Cîndea,
Dan Zamfirescu, Barbu Theo-
dorescu, Georgeta Penelea, A-
drian Angheliescu, Gabriela
Moldovanu, Ecaterina Vaum,
Ilie Bădescu au repus în circula-
ție opere fundamentale ale
lui N. Iorga și implicit ale cul-
turii românești. Fie că ni s-au
înfățișat ca ediții critice, fie de
largă popularizare ele au vădit
din partea celor ce le-au al-
cătuit o conștiință profesională
și o perspectivă modernă asu-
pra operei lui, căutînd să o în-
fățișeze publicului de astăzi în
condițiile științifice meritate.

— Au ceva comun toate aceste
demersuri editoriale ?

— Esențial mi se pare faptul
că toate aceste ediții au reușit
să demonstreze perenitatea și
modernitatea operei lui N.
Iorga, valoarea de unicat sau
de culme a unora dintre dome-
niile ilustrate de geniul său,
faptul că între sensibilitatea ci-
titorului de astăzi și scrișul
său nu se ridică un zid chîie-
zesc ci se creează o armonioasă
și profundă apropiere, aș spune
chiar o comunicare. Fiecare
dintre aceste ediții și toate lăo-
laltă au risipit norul de
prejudecăți pe care colportajul
interesat sau pur și simplu mi-
ticist l-a întretinut în jurul
unora din cele mai originale și
complexe opere ale gândirii ro-
mânești. Putem spune astăzi că
cel puțin pe tărîmul literar
opera lui N. Iorga nu mai pro-
duce inhibiții de lectură iar nu
de puține ori ediții din scrieri-
le sale (O viață de om, Oameni
cari au fost, Sfaturi pe întu-
nerie etc.) se înscriu printre
marile succese de public.

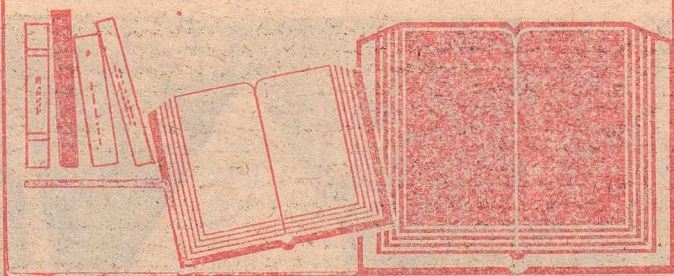
— Însă nu întotdeauna s-au
înregistrat astfel de succese.

— Fără îndoială, unele dintre
ele nu au o arie de cuprindere
atît de largă și nu declanșează
instantanee reacții publice, ceea
ce nu înseamnă că ele rămîn
în afara fluxului culturii rom-
ânești. Dimpotrivă, aduc schim-
bări calitative, semnificative în
aprecierea fenomenului cultural

(Continuare în pag. 15)

GEORGE ARION ■

VITRINA CĂRȚILOR

Dialog cu un om harnic

— Ce mai faceți, Alexandru Andrișoiu? Se zvonește că lucrați în forță în ultima vreme, că sunteți într-o mare formă. Așa e?

— Ia te uită! De unde s-a iscat zvonul ăsta?

— N-are importanță. Răspundeți la întrebare: așa e sau nu?

— Bine, văd că o faci pe misteriosul. Adevărul e că lucrez la o carte de călătorii în Orientul îndepărtat — în speță, Coreea.

— Dacă ții bine minte parcă în urmă cu vreo doi ani ai fost acolo...

— Ții bine minte. Vreau să continui cu note de călătorie din Siria, Cambodgia, Vietnam, China, Laos... Mirajul din anii adolescenței a devenit realitate la o altă vîrstă.

— Ca să nu devenim nostalgici, spuneți-mi dacă aveți sau nu ceva sub tipar.

— Am sub tipar o carte de versuri pentru copii.

— Numai pentru ei?

— Ideal ar fi ca măcar bunicii

și părinții să se simtă citindu-le. Într-o oază de poezie adevărată și nu în uscăciunile didacticismului. Mi-au fost adevărate modele Arghezi, Sadoveanu și alți mari scriitori care au abordat acest gen frumos cu toată seriozitatea și cu mult har.

— Cum se numește cartea?

— „Două flori, două surori“.

— Și, dacă nu sînt indiscret, cine sînt florile-surori?

— Nepoțelele mele, Ana Maria și Alexandra Andrișoiu.

— Bun. Alceva?

— Incepe să se sedimenteze ideea unei antologii a poeziei franceze de la începuturi pînă azi. Aș vrea ca ea să cuprindă tot ceea ce-i trebuie unui tînar ca să se formeze, așa cum ne-am format și noi. Selecția mea nu va fi bazată pe o ierarhizare a valorilor așa cum au fost ele statuate de critica literară ci va reprezenta un mod personal de a citi poezia franceză. Alții ar alege, cu siguranță, alți poeți și alte poezii. Dar tocmai o astfel de diferențiere în gusturi îi va asigura antologiei mele originalitate și, sper, chiar și farmec.

— Incepe să se contureze o imagine a dumneavoastră de om harnic.

— Ca să-ți dovedesc că sînt și mai harnic decît crezi, o să-ți mai spun că, în colaborare, pregătesc o antologie a poeziei chineze de la 1918 pînă azi.

— Dar cum stați cu creația originală? Doar n-o să-mi spuneți că nu vă vizitează muza.

— La anul viitor voi publica o carte de versuri intitulată Ceasuri de inserare, un fel de dialog între inimă și calendar. Crezi că e destul?

— Știu eu?

ION ANDRONE ■

Cronica literară

de Romul Munteanu

Poezia locurilor comune

Sînt mulți acei scriitori ale căror versuri, citite la întimplare, doar din cînd în cînd, dacă se poate și cu un ochi cit de cit prietenesc, lasă impresia unui lucru bine făcut, chiar dacă percutanța textului nu are o rezonanță deosebită. Cînd în spațiul acesta de receptare întimplătoare intră poezii sentimentale, nostalgice ce lăcrimează amintindu-și de vatra satului, de părinți, de aburul ierburilor de primăvară, de cîntecul păsărilor de altădată, ce acum pare să nu mai răsună la fel, aceștia par să aibă în inima noastră fragilă un succes garantat. Vălu de iluzii se rupe însă inevitabil mai tîrziu, cînd astfel de scriitori sînt supuși unei lecturi integrale, extinsă și asupra altora de aceeași factură. Decepțiile se insinuează în conștiință în valuri, fiindcă ceea ce la modul izolat părea o fericită nimereală, se dovedește a fi o țesătură de clișee discret eterogene, capabile să manipuleze o vreme spiritele naive.

Depart de mine gîndul de-a respinge în bloc, într-o manieră nediferențiată, poezia sentimentală. Dimpotrivă, sînt inclinat să cred că în vremea noastră, cînd poezia este adeseori dezertificată în mod programatic, cînd o „rețetă veselă ludică“ la locul unor trăiri profunde, scriitorii ce s-ar angaja pe această cale cu un instrumentar literar actual ar avea multe șanse de succes. Dar nu despre așteptarea mea vreau să scriu acum, ci despre tipul de poezie sentimentală minoră, țesută minuțios în umbra unor mari scriitori. Și în viață, ca și în poezie, scuturile grele nu pot fi purtate de brațele prea fragile.

Ei bine, Petre Ghelmez face parte din rîndul scriitorilor păstrați în memorie în sertarul autorilor cuminți, riguroși, bine făcuți, gata să-și întreprindă poezia printr-o palpitare sentimentală blîndă și persuasivă. Citită în antologie (Coborîrea în cuvînt, Editura „Albatros“, 1987), poezia sa iese în cîntecul de sub vraja cuvintelor nostalgice, a evocărilor patetice, intrînd în marea serie a locurilor comune. Excepțiile fericite sînt puține.

Este firesc să ne întrebăm de unde provine această capacitate de iluzionare furnizată de versurile lui Petre Ghelmez, ce întreprinde oare o scurtă stare de vrajă, care se destramă apoi subit? Capacitatea emotivă a versurilor acestui scriitor nu rezultă din literaritatea lor excepțională, ci din adresa pe care o au, vizînd mereu acele puncte nevralgice ale ființei umane, ce se găsesc destul de departe de planul estetic. Dar iluziile mai au și alte izvoare. Petre Ghelmez este un meșteșugar tenace și riguros. Poezia lui iese, așadar, în lume ca o femeie recent coafată, pudrată, lustruită, incit impresia de strălucire poate să dăinuiească măcar o anumită vreme. Trebuie spus că mai ales poezia aceasta înșelătoare, cu străluciri aparente, se impune să fie scoasă de sub starea de vrajă și citită de altădată ori pînă cînd clișeele ei ușor deghețate ies la lumină și se predau conștiinței cititorului.

Starea de captatio benevolentiae se configurează de la început, cînd cîntecul de inimă trece prin limbaj. „Lasă-mă, în patria de cuvînt / Acum să colind / În patria de cînturi, de șoapte, de murmure... / Cerul și pămîntul într-o rostire de gînd... / (Laudă limbii române).“

În fazele inițiale, asemenea poeziilor aveau o

deplină justificare. Astăzi sînt atît de multe și asemănătoare, incit se pierd într-un imens intertext. Dincolo de marile efecte de redundanță a poeziei lui Petre Ghelmez străjuiește teroarea locului comun, exploatare și de altă pînă la secătuire. Cred că aceasta și-a făcut loc tot mai mare în versurile sale și din dorința de realizare a unei poezii neutraliste, naturaliste, prezentă și la alți scriitori contemporani. Stările de tensiune sînt create prin amestecul de regnuri, de obiecte și fenomene, gata să producă mari catastrofe. În realitate întîlnim doar diluții verbale, enunțuri cu forme scurte de coerență, strofe necoagulate în sensuri globale: „La cotitură, pe muchii de stînci, / În pilnii sonore apa începe să fiarbă / Zilele vin amestecate cu nori. / Amestecate cu țărîni și rădăcini / Și cadavre de stele. / Mișună peștii dedesubt, Sălcii deasupra. / Se prăbușesc sub povară de muguri“ (Inotătorul). Apocaliptica inotătorului se bazează pe o slabă regie a textului, impetuoasele cuvînturi nu intră în nici un sistem firesc de comunicare estetică. Drama omului ce luptă cu apa, pe dedesubturile ei, nu capătă un autentic sens profund.

Reificarea nu duce nici ea la o viziune clară asupra lumii. Poeticul este mereu grefat peste real într-o manieră artificială, fiindcă alianța dintre imaginație și elemente (apă, piatră, vînt) nu este dictată de impulsuri firești, ci de căutări lesnicioase, impodobite doar de cuvînt. Exemplele de această natură sînt extrem de numeroase. Rămînerea în lucruri, dictată doar de o „rațiune poetică“ (răsărit de lună) și nu una existențială, nu capătă un suport tragic: „Cel osîndit să trăiască în lucruri. / În tainitele lor adînci, rămîne orb. / El n-are grai. E nins de fluturi / Și învîscut de stele. Sie-și rob...“. Comunicarea insului reificat este interzisă doar de cuvintele ce circumscriu fenomene: „Vînd să spună / Măcar o șoaptă, cel dinlăuntru / A fost ucis de-un răsărit de lună“. (Taine). Naivități.

Retras, parcă, într-un punct cosmic, poetul se uită spre lume de sus în jos. „Minunile“ pe care le înregistrează se petrec în spațiul fenomenelor mari și mici. De sus, se simte doar o puternică mișcare de aer: „Umblă vînt de lumină prin lume. / N-are / Cuvînt n-are chip, n-are nume“. (Ora fierbinte). Jos se întîmplă altceva. „Poeticul“ face din nou ca realul să nu fie explicit, ci voalat. Poezia neutralistă este concepută doar să nu supere pe nimeni: „Cine e copac se vrea pasăre / Cine e pisc se vrea riu. / etc. Și cînd miracolul cotidian coboară mai apăsător în lumea galinaceelor, drama cea mare o trăiesc cocoșii: „Au penele arse, de cîntec / cocoșii / Acesta e cîntecul lor neiertător / Li se urcă soarele-n gusă“ (Cocoșii). Să aibă oare un asemenea text mai multe nivele? Să-l citim noi doar pe cel de suprafață? În pofida ultimului vers, aparent avertizator (Din gușile cocoșilor ne tragem), enunțurile poetului nu par a fi polisemice, ci doar banale.

Petre Ghelmez este un poet naiv. El are reacții primare în raport cu fenomenele repetabile ale naturii. Din punct de vedere psihologic cazul este interesant, din punct de vedere literar este doar un izvor de monotonie ușor sentimentală.

• Cartea de știință • Cartea de filosofie • Cartea de istorie • Cartea de reportaj •

Informații prețioase

Psihiatria, în contextul actual al cunoștințelor despre sănătate și boală, se afirmă ca o disciplină medicală dinamică. Printr-o reciprocă deschidere către toate domeniile care contribuie la cunoașterea personalității și comportamentului relațional uman se realizează o din ce în ce mai amplă stocare de experiențe, fapte, ipoteze și modalități de intervenție, a căror perspectivă este în egală măsură tributară, cit și concurentă progresului științific general din lumea noastră contemporană. Promovarea sănătății mentale ca acțiune de un nesubstituibil in-

teres pentru condiția umană atribuie psihiatriei dimensiunea limitelor sale medicale și o din ce în ce mai evidentă participare la asigurarea sănătății, ca stare de nivel populațional.

Sugerarea în linii extrem de generale doar a acestor aspecte mai caracteristice pentru relațiile actuale și de perspectivă ale cercetării și asistenței medico-psihiatrice pune în evidență valoarea firească a informației științifice, a nivelului ei de actualitate, a ritmului și amplitudinii apariției sale ca rezultat al capacității de valorizare a tradițiilor și a creativității originale. Acestor gînduri le răspunde un, eveniment publicistic de autentică valoare informativă științifică și anume apariția în Editura Medicală, în anul 1987, a primului volum din ambițiosul plan de elaborare al unui „Dicționar-enciclopedic de psihiatrie“ sub coordonarea și redacția lui C. Gorgos, care și-a selectat în acest scop competența unui amplu colectiv de specialiști. Modalitatea unei asemenea elaborări confirmă probitatea și realismul înțelegerii responsabilității față de ceea ce numim și apreciem a fi o lucrare științifică medicală, cuprinzătoare prin volumul informației și competența în conținutul ei de actualitate.

Lectura și studiul acestui prim volum, ca și modul de receptivitate al lucrării de către cercetătorii și practicienii interesați în însușirea unor informații, uneori de detaliu, din

problematica psihiatriei sînt în măsură să confirme caracterul meritoriu al unei inițiative, realizată într-o formă de profesionalism matur, exigență științifică și abilitatea unor expuneri clare. Astfel se realizează în mod evident preocuparea autorilor de a depăși limitele unui dicționar de terminologie tehnică, terminologia proprie psihiatriei ca și oricărui alt domeniu specializat al medicinei prin tratarea explicativă a unor termeni generali ce dețin o semnificativă valoare pentru patologia discomportamentală.

Acest mod de elaborare justifică caracterul enciclopedic al lucrării și atestă conceptul și competența profesională prin care se oferă informației generale înțelesul amplu al psihiatriei moderne, ca disciplină medicală integrativă, antropologică și socială, cu inerente zone interdisciplinare care-i precizează sensul, posibilitățile și limitele medicale de cercetare și asistență în patologia mentală.

Analiza atentă a volumului publicat constată cu satisfacție opțiunea conceptuală unitară a autorilor, prin critica lor a dezuniunii la ceea ce este propriu tradițiilor psihiatriei noastre și care se dezvoltă în demersul progresului științific actual. Explicarea corectă a unor termeni ce nu sînt parte directă a lexicului psihiatriei este asigurată de caracterul multidisciplinar al echipei de autori, dar unitatea conceptuală o constatăm îndeosebi în tratarea unor termeni generali, cu o explic-

tă valoare pentru psihiatrie, termeni cum ar fi: abandon, acomodare, afiliere, circumstanțialitate, descriere și altele.

Pentru literatura noastră medicală în domeniul psihiatriei, volumul, și sperăm același lucru pentru întregul proiect al autorilor aflați sub redacția lui C. Gorgos, aduce un prețios adaos de informații, la un nivel valoric fără precedent și deplin competitiv cu cele mai reușite realizări enciclopedice de psihiatrie publicate de unele din marile edituri din lume. În acord cu referenții științifici ai acestui prim volum de „Dicționar enciclopedic de psihiatrie“, prof. dr. doc. Vasile Predescu și prof. dr. Eduard Pamfil, sîntem inclinați să considerăm acest eveniment publicistic expresia potențialului actual al psihiatriei noastre, menționat și în prefața lucrării.

Cu siguranță volumul publicat poate suscita încă numeroase comentarii critice, dar ne sugerează în același timp și alte observații. Ritmul alert al progresului științific solicită un același ritm de instrumentare a informațiilor, prezentate în modalități care să servească nivelului valoric al profesiei medicale, să stimuleze creativitatea și exigența față de complexa problematică a sănătății, ca esențială valoare a societății și civilizației noastre.

Conf. dr. T. PIROZYNSKI
director al Spitalului
clinic de psihiatrie — Socola
lași

De citit și de privit

O inedită carte vizuală, care se citește și se privește cu o plăcere extraordinară, care, în același timp, te inițiază în tainele arhitecturii lumii, este **Arhitectura și viața orașelor de Cezar Lăzărescu**. Unul din cei mai mari arhitecți români, pionier al arhitecturii noastre moderne, proiectant principal, printre altele, al litoralului românesc, al aeroportului Otopeni, al Sălii Polivalente din București și al altor zeci de construcții originale care poartă semnătura sa, Cezar Lăzărescu este și autorul citorva cărți de specialitate, această ultimă lucrare antumă fiind de o factură aparte, în primul rînd prin largă ei accesibilitate.

Cartea este, în fapt, un jurnal degizat extrem de original, unic la noi, selectînd impresiile de călătorie de pe patru continente, Asia, Africa, Europa, America, ale marilor și speciilor celor lor orașe. În total, avem povestea a 70 de orașe, o poveste mai interesantă ca alta, unite și realizate însă din perspectiva arhitecturii. Cartea este o sîrbătoare a minții și a vizualului (vizualitate a gîndului): fiecare pagină scrisă e însoțită de cel puțin un desen al autorului, desen edificator pentru a reflecta viața și arhitectura orașelor pe care le descrie. Arta cuvîntului și arta desenului se

SEMNAL

● La „Cartea românească”, un savuros volum de schițe semnate de Ion Băieșu: **Intim-**

plări trăite de alții. În cele aproximativ 300 de pagini ale cărții care va cunoaște, nu ne îndolm, un mare succes de librărie, așa cum se întâmplă în-deobște cu scrierile acestui autor, ne reîntîlnim cu harul și hazul său dezlănțuit.

● „Grație lui George Stanca, trubadurismul bucareștean, tinut pînă acum, la periferie, în literatură, își capătă un loc de drept și de fapt în poezia românească modernă”. Astfel îl prezintă criticul și istoricul literar Ion Cristoiu pe George Stanca, prezent în librării cu un nou volum de versuri. **Excursie cu liftul**, apărut la Editura „Al-

bartos”. Pînă cînd cititorii noștri își vor procura versurile acestui original poet, le oferim spre lectură unul dintre poemelor cuprinse în carte. E intitulat **Ne invadează mierea** și e dedicat Lenei: „Ne invadează mierea prin crîngurile toamnei / valuri de griu coboară din cîmpuri către tîrg / noi ne iubim amarnic și dureros și galben / și-n riuri de albne trupurile ne curg. // E toamnă, o iubito, ce toamnă ne pîndește / mierea ne intră-n suflet în case-n ochi / privește și condamnă-ți la dulce ne adormim ca hoții / într-un oraș în care se întă la piane / chopia la vie

en rose mazăurci o ia-ne mamă / și du-ne unde știi ne ia cit suntem vii / în iaduri în tinuturi pline de-amar și fiere / sau nu / mai bine lasă /vrem să murim de miere.”

● A șasea carte a Luciei Ne-goită este **Turnul cailor albaștri** (Editura „Albatros”), din care cităm **Piesă pentru computer**: „Alinate cuminte, / fișierele, datele, / locuri de parcare / într-o metropolă din Europa // impulsul febril al miinii / dactilii de la o filă la alta / fotogramele pentru computer // creierul electronic ritmic clipește / ca un depozit de fiare vechi / ca un arlecchin de rînd / exilat în turnul vederii // și

butonul, vai, butonul aprins / la semnal, convulsia lui / în-te-ro-ga-ti-vă / printre abstractii...”

● Tot la editura „Albatros”, o nouă întâlnire cu Vlaicu-Vodă de Alexandru Davila într-un text stabilit de Ion Nistor. Tabelul cronologic, prefața, notele, referințele critice și bibliografia sînt datorate lui C. Ciuchin-del. Printre cei care „referă” despre ilustrul dramaturg se numără Tudor Arghezi, Lucia Sturza Bulandra, Pompiliu

Constantinescu, Eugen Lovinescu, G. Călinescu, Dumitru Micu.

● Editura „Univers” publică o antologie din **Teatrul spaniol**

contemporan. Traducerea aparține Mirelei Petcu. Sînt prezenți în volum Jacinto Bonavente (**Interesul poartă fesul**), Miguel de Unamuno (**Celălalt**), Federico Garcia Lorca (**Dona Rosita**,

fată bătrînă sau Graiul florilor), Max Aub (**Viața conjugală**), Alejandro Casona (**Barca fără pescar**), Miguel Mihura (**Trei jobene**), Alfonso Sastre (**Comando către moarte**), Antonio Buero Vallejo (**Cu cărțile ascunse**), Lauro Olmo (**Cămașa**), Antonio Gala (**Soarele în mușuroi**). Într-un „cuvînt introductiv”, Andrei Ionescu face următoarea caracterizare a antologiei: „...putem să-i dăm asigurarea (cititorului, n.n.) că nu lipsește nici unul din marii dramaturgi ai literaturii spaniole din secolul al XX-lea, cu excepția lui Valle-Inclan, care va apărea în curînd în românește cu un volum separat.”

● La aceeași editură, un alt volum de schițe satirice și umo-

ristice, datorat, de această dată, scriitorului sovietic Iuri Ivakin: **Un vernisaj obișnuit**.

● Tot la „Univers”, în populara colecție „Globus”, scriitoarea engleză Jean Rhys este prezentă cu un roman, **Marea Sargaselor**, socotită de însăși autoarea ca o explicație și o urmare a romanului **Jane Eyre** de Charlotte Brontë.

A. GEORGE

● Cartea de știință ● Cartea de filosofie

Ilustrează reciproc, făcînd și mai viu spectacolul comunicării. Parafrazînd o metaforă celebră, îți vine să zici că desenul e un fel de scriere, iar scrierea un fel de desen.

Ca și forma și liniile imaginilor deci, scriitura este simplă, directă, fără înflorituri sau efuziuni lirice. Nimic din reportajele literaturizante ale altor cărți de călătorie. Dimpotrivă, trăirea se transfigurează într-o imagine planetară de un farmec puțin obișnuit: sobrietatea stilului, creată prin expresia directă, se amestecă firesc cu un ritm vioi, pigmentat de un umor autentic. Dar această arhitectură literară, simplă, monumentală, este aureolată de capacitatea specială a autorului, respectiv a artistului, de a observa profund și de a surprinde viața celor 70 de orase ale lumii din unghiul specificității fiecărui.

Pe Cezar Lăzărescu l-a interesat arhitectura sub unghiul umanului, omeneșului. Însăși istoria este privită prin prisma relației om — urbanistică. O clipă nu lipsește perspectiva evoluției umane. Oamenii și viața lor sînt în prim plan, ceea ce au mai specific. Arhitectura unui oraș este o definiție sui-generis a locuitorilor săi și, implicit, a specificului național. Mai mult, povestea arhitecturii fiecărui oraș, „fișă” lui de creație altfel spus, este văzută în funcție de istoria particularităților și spiritualității poporului respectiv. E o funcționalitate continuă între istorie, viață și arhitectură. Și la fiecare pas se

fac ample legături culturale, panoramări ale circulației formelor, ideilor, obiceiurilor, influențelor etc., cum ar fi, de pildă, nuanțarea influenței covârșitoare pe care au avut-o civilizațiile chineză și coreeană asupra celei japoneze.

Cartea lui Cezar Lăzărescu este ca un film, ca un infinit plan-secvență înregistrat de un aparat cu un obiectiv special, un fel de **cine-ochi arhitectural**. Calitatea cea mai mare a acestei cărți este aceea că, la modul cel mai concret cu putință, te face să vezi altfel lumea, să devii martorul discret implicat al vieții planetei civilizate, pe care, cu sufletul și ochii astfel îmbogățiți, dorești să o cunoști și să o iubești mai mult.

GRID MODORCEA

Într-o manieră modernă

În urmă cu mai bine de 30 ani, doi cercetători au înaintat unei prestigioase reviste științifice manuscrisul unei lucrări privind așa-numiții „anticorpi antiinsulinici”. Colegiul de redacție al publicației respective a respins însă lucrarea, pe considerentul că o substanță „simplă” — cum este insulina — nu ar putea fi antigenică și deci nu ar induce producerea de anticorpi. După un număr de ani, cercetătorii respectivi au primit Premiul Nobel pentru descope-

rirea și lucrările lor în problema enunțată...

Poate că pe aici ar trebui să situăm începutul unor preocupări referitoare la legăturile dintre imunologie și patologia metabolică. În anii noștri aceste preocupări au înaintat exploziv și au produs deja efecte teoretice și practice de mare anvergură: o nouă explicație a apariției diabetului zaharat, fabricarea unor tipuri de insulină de cea mai înaltă puritate, inclusiv a unor insuline „umane”, etc.

Recenta lucrare, publicată de Dr. Dan Chefa la Editura Academiei trece în revistă cîteva diatre „Interrelațiile imunometabolice” (este chiar titlul lucrării) și — mai ales — prezintă o serie de date originale în acest domeniu. Aș cita, printre acestea din urmă: evidențierea capacității imunogene restante a noilor preparate insulinice; demonstrarea unor modificări semnificative ale imunoglobulinelor A și M în cadrul diabetului zaharat; evaluarea unor anticorpi anti-albumină umană la diabetici cu complicații hepatice; demonstrarea unor modificări metabolice în interiorul celulelor limfocitare periferice; corelarea microalbuminuriei cu formele și particularitățile diabetului. Alte contribuții ale cercetărilor românești din acest domeniu (dinamica anticorpilor antiinsulinici, microalbuminuria de efort, etc.) și din domenii înrudite sînt atent înregistrate și comentate.

Dr. C. IONESCU-TIRGOVIȘTE

Cum promovăm

Opera românească

Genul muzicii dramatice, atît de iubit și atît de dificil, ne-a dăruit în anul trecut 5 opere și un balet. Despre „Prometeu”, creație importantă a maestrului **Gheorghe Dumitrescu** noi am mai scris; ea continuă firul epic al istoriei neamului nostru și reflectă în muzică, prin mijloacele proprii ale experimentatului compozitor, eroismul și iubirea pentru oameni. Așa încît ne vom referi de data aceasta — pe scurt — asupra operei **Arșița**, a lui **Nicolae Brănduși**. Creată după celebra **La țigănci** de **Mirecea Eliade**, lucrarea se compune din două părți cu cite un prolog. Aparatul orchestral este amplu, iar soliștii au părți vorbite și cîntate. Muzica este accesibilă, curșivă, fără aleatorisme, conducînd la o unitate stilistică. Interesant, în operă este integrată și mai vechea creație a compozitorului, „Concertul pentru pian și orchestră” (partea I-a). Avînd probleme dificile de interpretare, atît în aparatul orchestral cit și în cel vocal, această operă nu și-a aflat încă scena care să dorească montarea ei; am fost, deci, mulțumiți pentru faptul că am auzit-o în Studioul de Concerte al RTV, chiar și în condițiile play-back-ului... În sfîrșit, în urmă cu două luni am avut plăcerea să fim prezenți la prima auditiie absolută a operei **În labirint**, de **Liana Alexandra** op realizat în concert tot prin strădania conducerii muzicale a RTV. Încă de la început s-a putut observa umorul propus de autoare, asociat cu o bună scriitură armonică — modală — orchestrală, pe ritmuri obstinate ori jucăuse, situate în măsuri alternative, precum și o problemă complexă de cînt și interpretare vocală — actoricească, cu care s-au confruntat soliștii. Să notăm, deci, că **În labirint** este prima operă polițistă din literatura de gen. **Ciuleandra** constituie — probabil — lucrarea de vîrf a lui **Carmen Petra Basacopol** și unul dintre cele mai importante și serioase baleturi din coregrafia românească. Despre relația **Liviu Rebreanu — Carmen Petra**, despre accesibilitatea, dramaturgia plină de interes, despre realizarea colectivului de balerini ai Operei Române din Cluj-Napoca s-a mai relatat, așa încît noi ne vom mărgini să menționăm încă o dată această instituție transilvăneană pentru interesul arătat creației românești de gen. Iar în încheiere, să amintim și opusurile semnate de **Tudor Jarda** și **Teodor Bratu**, cu mențiunea că realizarea ultimului, **Cosette** (după romanul **Mizerabilii** de Victor Hugo) așteaptă, cu încredere, premiera inclusă pentru mai 1988 în planul stagionii Operei Române din București; repertoriul destinat copiilor va avea doar de cîștigat!

Cinci opere scrise într-un singur an pot părea o curiozitate, dar cercetînd lista lucrărilor create în ultimul cîcinal aflăm cu o deosebită satisfacție, că numărul total de 23 reprezintă o medie de 5,6 opere anuale; referindu-ne, firește, la cele mai bune lucrări prezentate Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor. Iată însă că, din toate acestea, doar cîteva dintre ele s-au bucurat de atenția teatrelor muzicale, restul fiind audiate, prin bunăvoința Radioteleviziunii, în concert. Sigur, opera nu se concepe și nu se finisează chiar atît de simplu, unui compozitor străduindu-se ani în șir pentru a găsi un libret și a-l pune pe note. Sigur, opera este un spectacol complex ce ridică dificultăți și care cere timp pentru a

fi montat pretinzînd, în plus, destule cheltuieli aferente. Dar tot atît de sigur îl constituie și faptul că, totuși, creația națională de gen este slab reprezentată în repertoriile teatrelor lirice de pe întregul teritoriu.

De-a lungul anilor, compozitorii români s-au străduit să creeze, diferite opere, avînd la bază diferite tematici și diverse concepții asupra teatrului muzical contemporan. Istoria poporului român, patriotismul și eroismul neamului nostru, lupta comunistilor pentru instaurarea unei noi vieți, mai bune și mai drepte în patria noastră, sînt bogat oglindite chiar și numai în perioada ultimilor cinci ani, exemplificînd acestea prin **Tineretea unui erou** de **Cătălin Ursu**, **Avram Iancu**, **Vlad Tepeș** și **Mihail Viteazul**, toate de **Gheorghe Dumitrescu**, ori **Tudor din Vladimiri** de **Teodor Bratu**. Lucrările marilor noștri scriitori au constituit, deasemeni, un prețios izvor de inspirație pentru muzicieni: **Steaua fără nume** de **Emil Lescure** (după **Mihail Sebastian**), tripticul splendidelor opere „de buzunar” **Temă cu variațiuni**, **Un pedagog de școală nouă** și **Telegrama de Anatol Vieru** (după **I. L. Caragiale**) și opera de cameră **Mateia**, de **Mihnea Brumaru** (după **Marin Sorescu**) sînt pilduitoare asupra simbiozei literatură — muzică autohtonă. Subiectele generoase preluate din clasiicii literaturii universale: **Prețioasele ridicole**, de **Vasile Spătaru** (**Moliere**), **Pinnocchio** de **Corneliu Cezar** (**Colodi**), **Inimă de copil**, de **Carmen Petra Basacopol** (**Edmondo de Amicis**) și **Cosette** de **Teodor Bratu** (**Victor Hugo**) constituie — și ele — etaloane asupra artei noastre integrate în ceea ce se numește **național-universal**. Despre fenomenul prezenței mai active a operei românești, pe scenele din gen se discută de mai mulți ani însă, în fapt, nu se întreprinde prea mare lucru, cu toți pașii buni făcuți în această privință de Opera Română din București care a prezentat patru premiere absolute și o reluare mai veche, referindu-ne doar la perioada amintită. Pentru a încheia exemplificările, vom arăta că **Oedip**, opera noastră de capetenie, creată de **George Enescu**, a avut în ultimii cinci ani doar cîteva reprezentații. Această, cu toate că la consfătuirea directorilor de teatre din aprilie 1987, Opera Română din Cluj-Napoca anunțase premiera respectivă, în rolul titular aflîndu-se valorosul **Dan Șerbae**, promisiune fără acoperire pînă astăzi!

Să mai spunem că nici nu mai poate fi vorba de valorificarea operelor marilor noștri compozitori azi dispăruți? Că există rezizorii — pricepuți altfel — care au ajuns să afirme în public, cum că creatorii români nu știu să compună opere? Dar aceia care ne-au acordat pînă acum atîtea premii internaționale, aceia care cer aceste opere pentru marile scene italiene și americane, au făcut-o în mod sigur, pentru valoarea de excepție a operelor autohtone.

Căci valoarea operei noastre, a școlii noastre naționale este, astăzi, mai presus de multe alte opuri contemporane. Și dacă la început vor fi mai puțini spectatori ca la Mozart, Puccini și Wagner, generațiile viitoare nu ne vor reproșa că n-am știut să facem cunoscută cultura muzicală a patriei; că n-am știut să le facem educația în spiritul dragostei și a preturii actelor de creație deosebite ale timpului pe care îl trăim.

CLAUDIU NEGULESCU

La Opera română

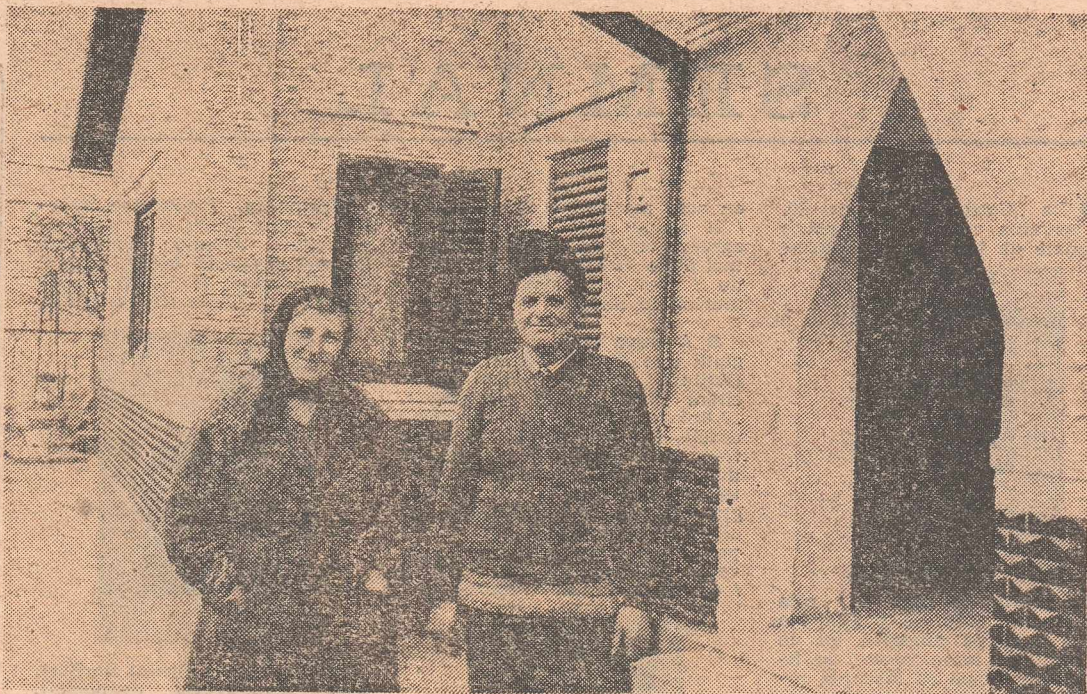
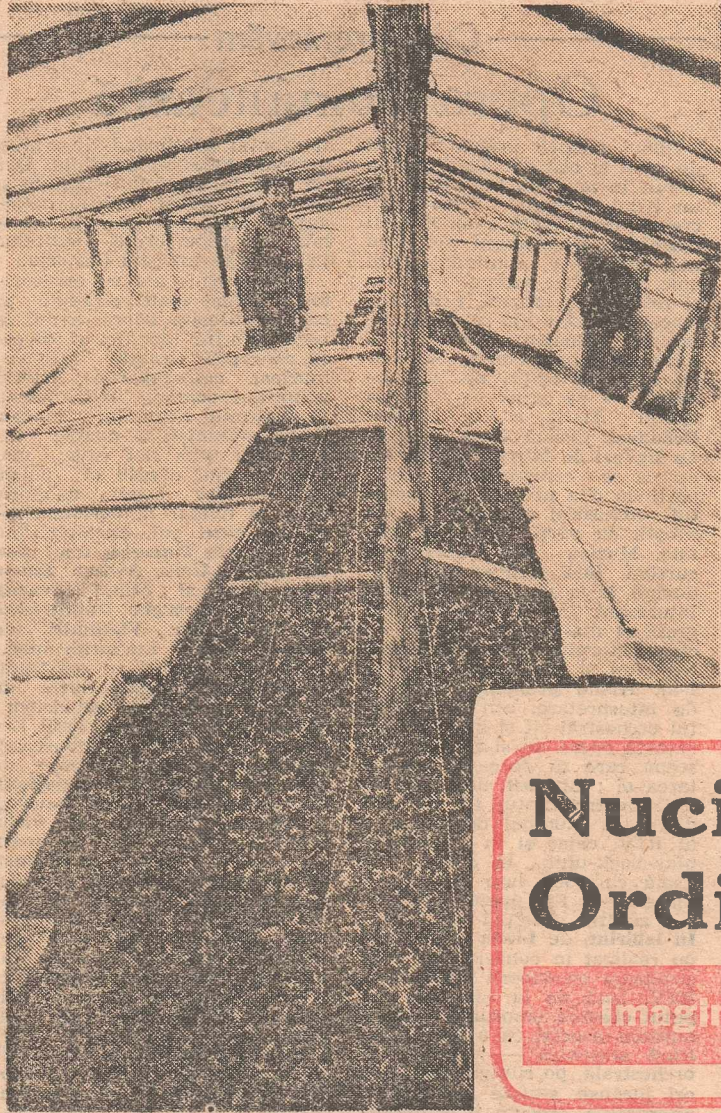
Luni 29, ora 18 — Integrala operelor lui Verdi: **Macbeth** și **marii săi interpreți** (audiție comentată).

Marți 1 martie, ora 18 — **Nabucco**.

(pînă în 7 martie inclusiv spectacolele sînt suspendate)

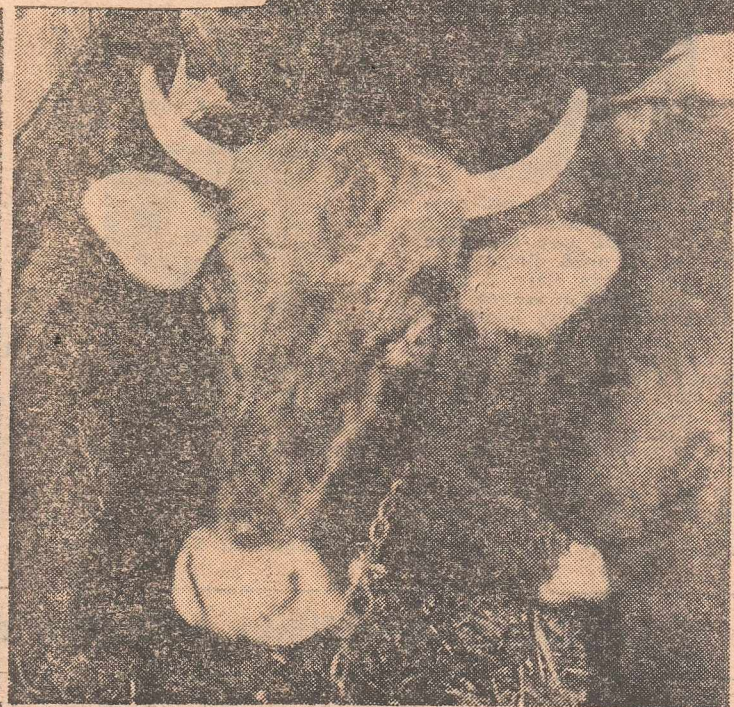
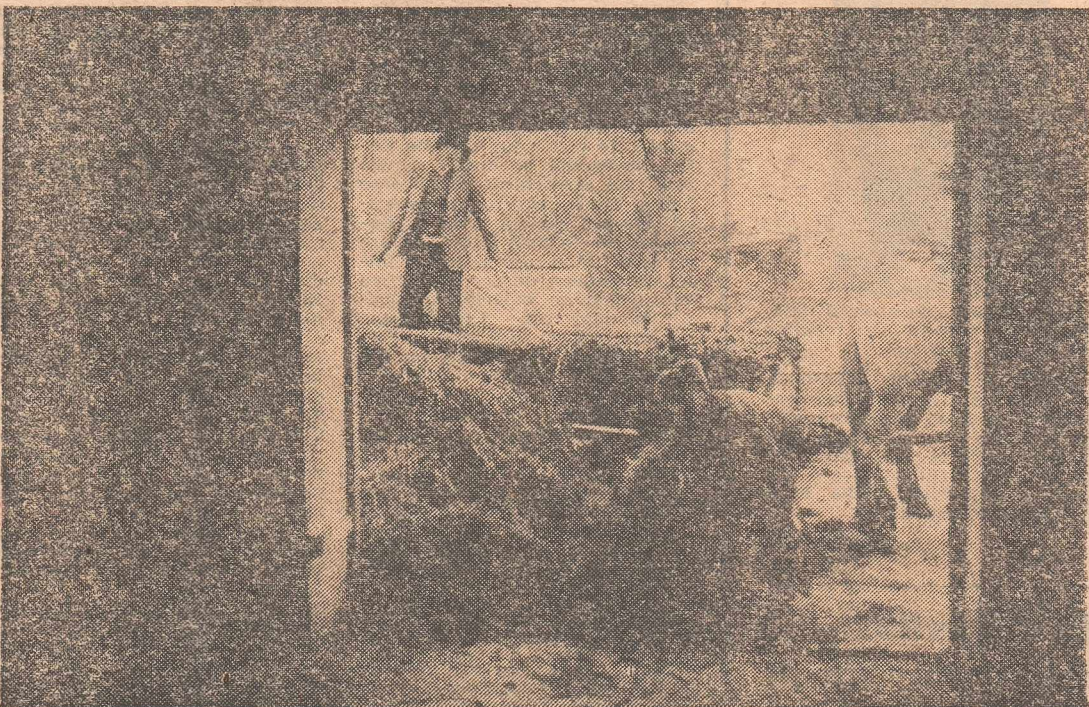
Scenă din Nabucco

Nuci, al doilea Ordin al Muncii

Imagini într-o zi de duminică

Două dintre familiile de frunte ale comunei: Niculina și Gică Diniță, între răsadurile de legume, și Maria și Constantin Stanciu, în fața casei ridicată din munca la legume; Mindria C.A.P.-ului: finarele; Ion Albinoiu — un șef de grajd care îngrijește vacile cooperativei la fel de bine ca și pe cele de acasă.

Comuna Nuci, situată la marginea de nord a Sectorului Agricol Ilfov, dar nu la mai mult de 45 de kilometri de București, nu-și mai justifică aproape cu nimic numele ce-l căpătase la vremea cind, stabilindu-și temporar tabăra la Gherghița, Mihai Viteazul se arătase impresionat de pădurea de nuci din apropiere. Dacă în privința asta n-ar fi de împlinit decît un singur lucru, și anume hotărîrea gospodărilor comunei de a repune nucul în drepturi, în ceea ce privește renumele așezării acesta îl fac legumele. Legume frumoase și sănătoase așa cum le arată o reclamă bine făcută cu ardei, gogoșari, varză, dar mai ales roșii de Nuci, mari și cănoase. Ele duc faima legumicultorilor nu numai în piețele bucureștene, ci și dincolo de granițele țării. Începînd din martie, cînd pun varza, pe nuceni nu-i mai prinzi acasă, sînt la cîmp de dimineața pînă seara, uneori dorm acolo, nu trebuie să-i împingă nimeni, legumele sînt destinul lor, fac bine ceea ce știu să facă de la pînîntîi. buncii și străbuncii lor, ridicîndu-și astfel comuna, făcîndu-și-o bogată, mindrindu-se că ei își produc aproape tot ceea ce au nevoie. Adică și legumele, și laptele, și carnea,

pentru că sînt și buni crescători de animale, respectîndu-și, deci, datoriile ce le revin prin programul de autoaprovizionare, fapte care, la un loc cu grija pentru înfățișarea comunei, explică și obținerea, doi ani la rînd, 1985-1986, a înaltei distincții Ordinul Muncii clasa I pentru înfrumusețare. Se cade să arătăm că termenul de înfrumusețare este mai încăpător decît pare, pentru că el nu se referă, nu se poate referi doar la frumusețea unei case sau a șoselei, ci și la vrednicia omului la treabă, potrivit adevărului care circula pe la Nuci că omul „cu adevărat gospodar e / acasă, dar și la ceape”.

Rezultatele C.A.P.-ului confirmă sirguința nucenilor și la legumicultură (6 000 de tone au trimis spre piețele Capitalei și 2 000 la export, în 1987), și la zootehnie (amintim doar numărul junincilor, 2 900), și la cultura mare (printre altele, 700 hectare la porumb, 900 la griu, de pe care au scos recolte bune, deși ei le amintesc cu sîfială pentru că le vroiau record), și la secția de împletituri (care, abia înființată anul trecut, va „ieși” la export în acest an). Mai scurt, toate acestea s-ar putea exprima astfel: beneficiul cooperativei pe 1987 este de aproape trei milioane

și jumătate lei. „Oamenii sînt muncitori, spune primarul Ion Zaharia, om de-al locului din tată în fiu, pentru că Bărăganul nu-i hrănește pe leneși. Iernile sînt aspre, verile cu arșiță, vînturile te smulg cu pom cu tot, uneori, de asta și casele parcă sînt mai mici, ca să se țină mai bine, dar asta îl face pe om mai harnic, mai ambițios.”

Adică așa cum este și Sică Diniță, unul dintre gospodării de frunte ai comunei, ambițios pentru că de la C.A.P. n-a lipsit nici măcar o singură zi, pentru că, împreună cu nevasta și cei doi copii, crește 2 bovine, 8 oi, 2 porci și multe păsări, sau cum este și deputatul Emil Stoescu, care, printre altele, a dat la stat 1 500 litri de lapte, ambițios fiindcă, în afara muncii la cooperativă, în afara împlinirii îndatoririlor către fondul de stat, în afara propriei gospodării, își îngrijesc comuna sădînd pomi și îngrijindu-i pe cei ce există, curățîndu-i șanțurile, străzile, șoseaua. Așa cum fac toate cele aproape 1 600 de familii cite sînt la Nuci.

Comuna numără 5 sate, care de care cu nume mai pitoresc, Micșunești Mari și Micșunești Moară, Nuci și Merii Petchi, Balta Neagră, fiecare sat are cite o școală și fiecare școală

are copii mai mari sau mai mici, dar, din păcate, aceștia, crescînd, pleacă spre Capitală, la „profesională”, așa cum s-a întîmplat și cu promoția 1987, 30 de copii, din care n-a rămas unul în comună; și, astfel, la Nuci, media de vîrstă atinge 55 de ani, fapt pe care cooperativa agricolă de producție încă nu-l simte, înțîi pentru că mulți dintre cooperatori sînt sub medie și apoi fiindcă dragostea oamenilor pentru locul lor, stăruința nu numai în a-i dori, dar și în a-i face binele în comuna în frunte. „Trecerea comunei Nuci la Sectorul Agricol Ilfov, zice vicepreședintele Consiliului popular Alexandru Pană, a avut trei urmări deosebit de importante. Avem azi trei mii de hectare irigate, urmind ea și cele șapte sute care au mai rămas să li se alăture, astfel că pămîntul nostru foarte bun a devenit mult mai darnic, beneficiem de amenajări importante în zootehnie și ne mindrim cu niște finare pe care nu le întîlnești chiar peste tot.”

Ca în orice comună din România există și aici dispensar, un cîmin cultural, blocuri pentru specialiști, complex al cooperativei iar acestea nu le amintim pentru a întregi un bilanț, ci pentru a fi corecți

față de niște oameni care cunosc exact prețul muncii lor, pentru niște oameni care, iată, încep să numere duminicile pînă la intrarea în campanie, pe care și-au pregătit-o cum se cuvine (secția din comună a S.M.A. Grădiștea a terminat de mult reparațiile utilajelor, gata astăzi pentru prima epocă de semănat). Și, dacă mai vreți o dovadă, vă mai spunem că acum aproape o săptămînă în simbăta și duminica dinaintea apariției acestor rînduri, nucenii au curățat 1 600 metri de șanț, au săpat alți 500 metri, au îngrijit 300 de pomi, iar cooperativa agricolă a ridicat semințe de floarea-soarelui, soia, porumb, sfeclă și, firește, de legume. Ba, la legume, au ridicat chiar toate semințele, astfel că, pînă la plantarea viitorilor nucii, pe care i-au promis gospodării, faima comunei tot roșile, vinetele, ardeii grași, gogoșarii și varza o vor da. Dar, bineînțeles, fără să uite că Sectorul Agricol Ilfov a fost distins cu titlul de Erou al Marii Revoluții Agrare pentru producția ridicată la griu în 1987.

RAZVAN BARBULESCU
Fotografii de
PAUL AGARICI

Țara Lăpușului

A fost odată o țară, pe numele său Țara Lăpușului, ce se afla pe undeva prin ținutul Maramureșului, întinsă la poalele Muntelui Tibleș, de o parte și de alta a riului Lăpuș. Să tot fi fost prin veacul al XIII-lea, de când avea să se știe de ea, după cum scrie un hrisov din anul 1291. De atunci și până în zilele noastre, oamenii locului vor avea de trecut prin multe momente de adevărată istorie a neamului românesc. Se poate aminti că domnitorul Ștefan cel Mare adăuga Moldovei, la 1467, aceste meleaguri. Că la 1622 exista aici o școală, distrusă de invazia polonilor. Că tătarilor pustiesc totul la 1661. Că 1618-ul cuprinde și Țara Lăpușului, atunci cînd Anastasie Moț Dimbu vine, cu armata sa, să împlinească dreptatea nutrită de veacuri de către lăpușeni. Se mai poate aminti că, 27 iunie 1877 este dat un document care aduce, aici, în nordul granițelor limbii române, știrile despre campania de sprijinire a luptelor cu turcii în Războiul de Independență. Că acum 70 de ani, mai exact la 28 noiembrie 1918, se aleg, aici deputați pentru adunarea de la Alba Iulia, unde avea să se hotărască înfiptuirea Marii Uniri, iar peste o săptămână unelte ale agresorilor ucidau treizeci dintre cei 1500 de participanți, întrușiți pentru a cinsti acea mare zi pentru poporul român, 1 decembrie 1918. Iată numai câteva din momentele ce plasează în timp aspirațiile lăpușenilor, fără a uita, totodată, că și aici, în Țara Lăpușului, hortystii nu s-au dat în lături de la fărâdelegi, ce le păstrăm ca tristă amintire.

Adevărata împlinire, pentru Tirgu Lăpuș, este anul 1968, an cu și mai adînci reverberații istorice, anul în care satul din nordul României socialiste devine oraș. Și, nu este declarat oraș oricînd ci într-o Epocă de Aur, Epocă Nicolae Ceaușescu. O epocă în care Tirgu Lăpuș cunoaște o dezvoltare deosebită a forțelor de producție, ce îi conferă dreptul de a se numi oraș. Ce se întîmplă, acum, pe

cele 23 de mii de hectare ale Lăpușului, în oraș și în cele 13 sate alăturate, vom încerca să vă prezentăm în reportajul nostru. Aici, unde cîndva nu existau decît cîteva manufacturi textile, apare, din ce în ce mai puternică, industria. La ființă Unitatea Forestieră de Exploatare și Transport, adăugîndu-se, o secție de industrializare a lemnului și o fabrică de scaune. Din miinile celor ce modelează lemnul pornesc produse și în Franța, R.D. Germană, Olanda, Grecia, Norvegia, Suedia.

Se dezvoltă mineritul, la Răzoare, prin exploatarea de caolin și bentonită. Sînt în stadiu avansat prospecțiunile și explorările geologice pentru determinarea zăcămintului de mangan feros, ce vor ajunge în iunie, anul acesta, la minereu. În 1975 se construiește o fabrică de produse lactate, unde se produc cașcavaluri superioare. Întreprinderea textilă „Maramureș” din Baia Mare adaugă, în 1979, Filatura de bumbac din Tirgu Lăpuș, unde printr-o tehnologie modernă se produc, anual, 4.000 de tone fire tip bumbac. Cooperația meșteșugărească „Tibleșul” adună 58 de secții ce realizează un volum de mărfuri de peste 34 milioane lei. Se pot desprinde secțiile de tricotaie și covoare manuale plușate, ce își livrează produse, la termen, în Italia, S.U.A., U.R.S.S., Anglia, Franța.

Trecînd în profilul agricol, trebuie să începem cu S.M.A. Tirgu Lăpuș, o mare unitate ce deservește douăzeci și unu de C.A.P.-uri din județ și o asociație intercooperatistă, pe 180 de hectare, în sarcina sa revenind și operațiuni de îmbunătățiri funciare, de redare în circuitul agricol a terenurilor nefertile. Atelierul său de producție industrială confecționează grape cu colți reglabili pentru toți cei care le solicită. În afara celor opt C.A.P.-uri, Tirgu Lăpuș fiind orașul cu cele mai multe astfel de unități agricole din țară, mai există și Îngrășătorii de berbecuți cu o capacitate de 2.500 de capete și un rulaj

anual de 12.700 capete. I.L.F. Maramureș are la Tirgu Lăpuș, din 1979, o fermă ce cuprinde 10 hectare de sere reci și 30 de hectare solarii cu șase tunele pentru producere de răsad. În această fermă de legume se realizează o producție ce depășește planul cu un procent de 20%. Nu putem trece cu vederea Ocolul silvic, un ocol de deal, care are în grijă o mare suprafață de pădure de foioase și rășinoase în care plantații reprezintă 40 de hectare, realizat cu semințe genetic ameliorate. De pe suprafața de teren a Ocolului silvic se mai recoltează și 150 de tone de fructe de pădure și ghebe.

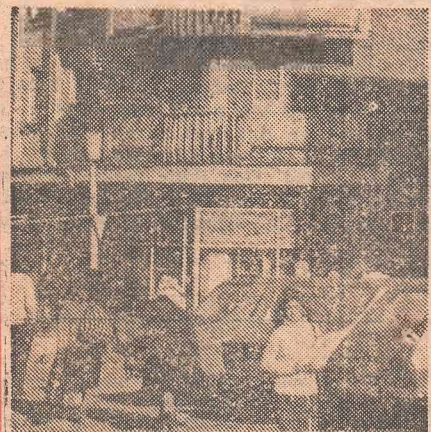
Dincolo de faptul că lăpușenii au dobîndit, din 1968 și pînă acum, peste o mie de apartamente în blocuri noi, că și-au extins rețeaua de apă potabilă și canalizare, așteaptă cu nerăbdare intrarea în producție a carierelor de marmură de la Borcut, Cufoaia și Înău și rezolvarea captării apei minerale, tămăduitoare, de la Stoiceni, un izvor descoperit din 1821, cu o capacitate de 28 milioane de litri pe an.

„Tot ce ați aflat, acum, despre Tirgu Lăpuș este istorie la timpul prezent, înscrisă deja în memoria lăpușenilor”, ne spune primarul orașului, Petru Terșanschi. „Desigur că nu ne vom opri aici. Dorim să realizăm o cale ferată Dej — Tirgu Lăpuș — Baia Mare, un nou spital, încă o școală de 10 ani. Pentru copii vrem să construim un bazin de înot și să amenajăm o zonă de agrement și un teren de tenis”.

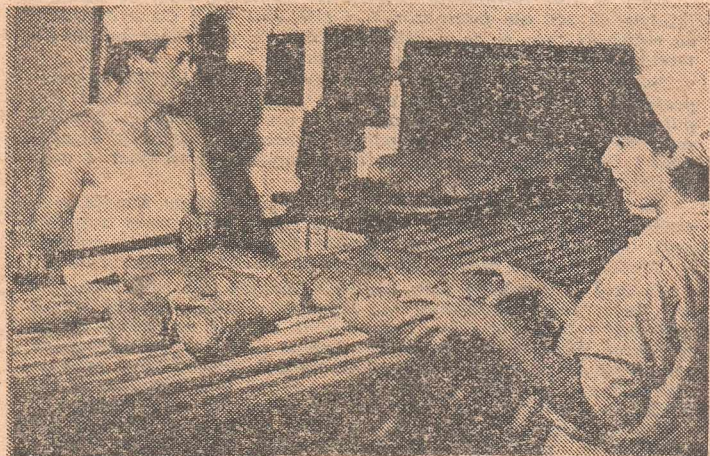
Acesta este tabloul în mișcare al Țării Lăpușului, tablou adus la timpul prezent al prefacerilor revoluționare, al României de azi. Și sîntem convinși că oamenii adevărați din Tirgu Lăpuș vor schimba și în continuare fața meleagurilor lor românești, și așa de o frumusețe de basm.

Fotoreportaj de
VICTOR RĂDULESCU

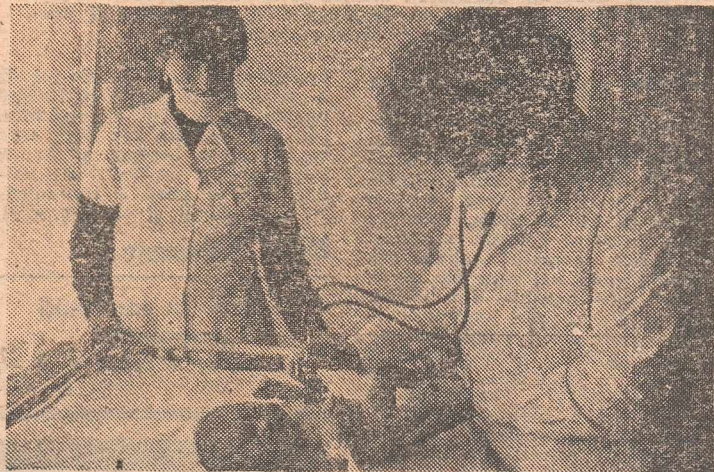
Imagini
despre
cum
trăiesc
oamenii

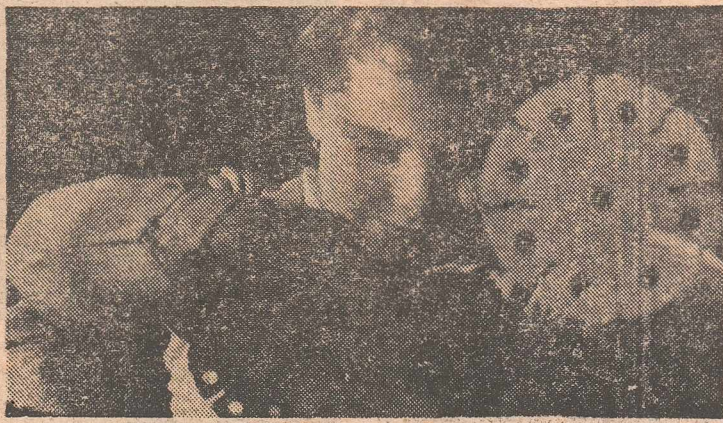
Sub raze de soare, raze de bucurie

Caldă și rumenă, zilnic pe mesele lăpușenilor

La Spitalul orașenesc, veghind viața

Oare cum va arăta orașul de mîine?

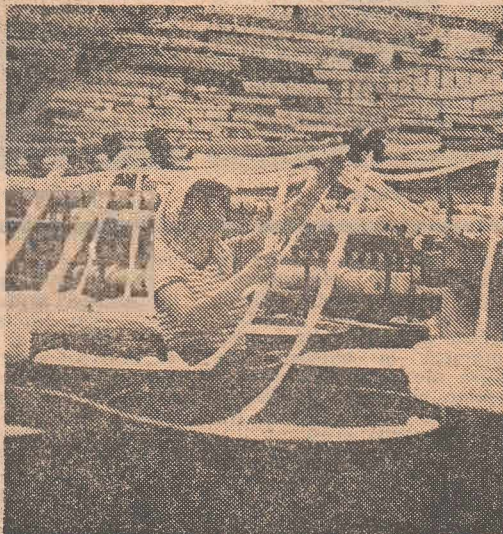
Ocupații tradiționale, ocupații modernizate

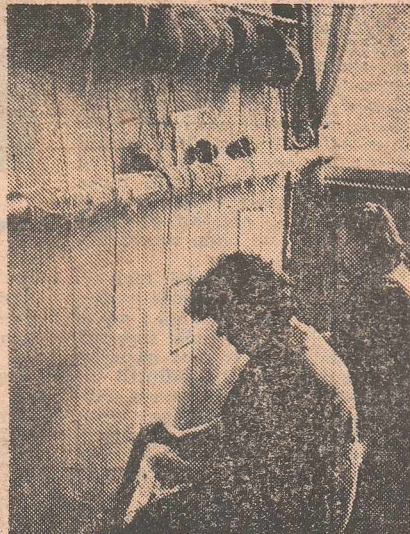
Agricultura are nevoie și de industrie

Berbecuții cresc vîzînd cu ochii

Tineretul s-a obișnuit cu filatura

Covoarele manuale — artă și migală

● Prima Gală națională a recitalurilor de pantomimă a avut loc în organizarea Biroului de Turism pentru Tineret (activist Aurel Borsan), la Piriul Rece. ● Au susținut recitaluri individuale și de grup următorii mimi: Valentin Lozincă, Adrian Brinduşă, Cornel Iordache (actori, Tirgu Mureș), Mihai Biserican (student IATC), Liviu Smintinică (plastician, Iași), Dan Puric (actor, Botoșani), Dan Hândoreanu (Sibiu), Peter Bereczky (actor, Timișoara), Farkas Attila (actor, Cluj-Napoca), Brancu Ionuț (actor, Timișoara), Silviu Petcu (inginer, București), Jolt Czak, Eugen Cristea (actor, București). ● Un grup de actori de la Teatrul de copii și tineret din Sibiu au prezentat spectacolul de păpuși „Al treilea gong” de Dan Hândoreanu. ● În cadrul Galei, un grup de profesori și studenți de la IATC au prezentat în premieră un fragment din spectacolul „Clovni”, în pregătire. ● În încheierea recitalurilor, actorul Mihai Mălaimare, prezentatorul și animatorul

artistic al manifestărilor, a susținut spectacolul „Actorul”. ● În cadrul colocviului organizat în încheierea Galei au luat cuvântul Aurel Borsan, pictorul Ion Sălișteanu, regizorul Ildiko Covacs, criticii Paul Cornel Chitic și Angela Ioan, actorul Dan Puric, scriitorul Ion Cristoiu, actorul Mihai Mălaimare. ● Stațiunea Piriul Rece intenționează să devină în viziunea organizatorilor, prin permanentizarea manifestării, capitala pantomimei românești.

Întrebări pentru mim

Există cu adevărat un mesaj esențial al destinului uman ce nu poate fi exprimat decât cu mijloacele pantomimei? Care este în acest caz domeniul strict al pantomimei, ce poate adăuga esențial în cultura secolului XX, cum poate apăra omul și valorile sale de entropie?

Care îi sunt mijloacele proprii de expresie, cum se numesc figurile de stil ale pantomimei și câte sunt ele? Ce are comun cu celelalte arte și ce o diferențiază? Ce e valoare în pantomimă și ce e imitație (imitație a imitației)?

În afara funcției estetice de aerisire a imaginației, are sugestia gestului (și educația ei) și o funcție terapeutică? Am putea vedea în pantomimă nu doar un joc estetic ci și o terapie în sensul în care se poate vorbi de practicile căluzărești? S-ar putea vindeca cineva de ceva urmînd doar o cură de pantomimă?

Se mai poate sincroniza pantomima noastră cu marile performanțe ale pantomimei mondiale? Nu s-ar putea suprima acest decalaj reconsiderînd tradiția folclorică, bogata tradiție a „Mutului” din Căluș și din toate practicile noastre arhaice?

Și încă o întrebare care decurge imediat din cele anterioare: nu cumva pantomima este singurul limbaj capabil să recupereze întregul destin expresiv al omului, scenariul întreg al viului rezumat de memoria genelor noastre, deschizînd un arc firesc între primul gest al amobei din oceanul primordial și gestul pe care îl face mina scriînd, într-o tentativă superbă de a găsi sintaxa unificatoare a nevoii omului contemporan de înțelegere planetară, dincolo de granițele limbajelor specializate, un metalimbaj al universalei solidarități umane?

Poate nu întîmplător gestul pantomimului apelează doar la două elemente auxiliare: muzica și lumina. Așadar, corpul, lumina și muzica adresîndu-se decopotrivă universului și propriei conștiințe a destinului uman în materie?

Elogiul bobului de sudoare

După ce-am văzut toate recitalurile de pantomimă de la Piriul Rece, ceea ce m-a emoționat extrem de mult, deasupra valorii artistice a unei prestații sau a alteia, este fața transpirată a tuturor mimilor, sudoarea aceasta abundentă care picura continuu din gene, din virful nasului, din bărbie, de pe frunte, din lobii urechilor care sâra până departe cînd mimul făcea o mișcare bruscă — iată ce-i unește pe toți deopotrivă, indiferent că sînt amatori sau profesioniști, buni sau răi, la începutul abecedarului sau la capătul său.

Chiar dacă mimul se face că trage o sfoară sau ridică o greutate, corpul său, mușchii întregului său corp participă la efortul fizic în mod real, poate chiar înzecit mai mult decît dacă ar fi vorba de o greutate reală pentru că efortul trebuie să fie de cîteva ori mai expresiv. Cred că un mim cheltuie în cîteva minute de scenă tot atîta energie cît un luptător de categorie grea sau un boxeur, cît un inotător. Sau și mai exact: cînd un mim se face că zboară și dă din mină ca din presupusele sale aripi și se înalță pe virfuri în gestul corpului care se desprinde și plutește eliberat de gravitație, mușchii și întregul său aparat locomotor cheltuie tot atîta energie reală ca și cum trupul ar fi într-adevăr al unei păsări și ar zbura în realitate.

Vreau să fac elogiul acestui efort cu adevărat supraomnesc: cred că dintre toate formele de artă scenică, mimul consumă și se consumă cel mai mult din punct de vedere fizic. A cîntărit cineva ce greutate are un mim la începutul exercitiului său și numai după cîteva minute de scenă cînd se retrage după paravanul de pinză răcorit de apă? Fac elogiul bobului superb de sudoare care iese prin toți porii feței sale, învingîndu-i stratul gros de vopsea al măștii cu aceeași forță invincibilă, inexplicabilă, cu care virful fragil al ierbii sparge asfaltul proaspăt turnat peste un cîmp recent urbanizat.

Cred că pantomimii nici nu ar mai trebui să poarte masca de vopsea albă pe față: au ei propria lor mască de sudoare, mai adevărată și mai expresivă, venind mai din adîncul viului și al nevoii lăuntrice, biologice, de comunicare decît oricare alta. Și pe deasupra, făcîndu-l dintr-un material mai nobil decît aurul din măștile faraonilor!

Dacă Blaga scria că „roua este sudoarea privityhetorilor care au ostenit toată noaptea cîntînd”, parafrazîndu-l, aș spune că sudoarea mimului este roua sufletului său care

ostenește o viață în efortul de a spiritualiza pînă la flacăra bucată de pămînt a propriului său trup pentru a-l face ceea ce a fost la început și va fi întotdeauna: muzică și lumină, bucurie pură a comunicării cu semenii și cu universul.

Mihai Mălaimare:

O artă cu sonorități naționale

Am venit la Piriul Rece cu un scop precis, vreau să plec

camdată sîntem propriii noștri elevi.

Cred că se impune să rezolvăm lucrurile legate de tehnică și de modalitatea de informare. Să copiem casete, să constituim un depozit de informare. E vorba de fundamentarea teoretică a conceptului de pantomimă. Există cîrți, studii, monografii. Trebuie să le studiem, să le trimitem la xerox. Există și soluția conferințelor, susținerea unor comunicări care să constituie o bază teoretică de dis-

Școala de pantomimă din Sibiu

mimă. Se predau, de exemplu, cursuri de pantomimă la arhitectură și medicină urmîrindu-se semnificația gestului în viața cotidiană a omului. S-ar putea preda și la alte facultăți.

Pantomima are suficiente resurse expresive în țara noastră să devină o artă de sine stătătoare. Sîntem începători dar capabili să ajungem la o pantomimă cu sonorități naționale. Putem face la Piriul Rece un centru național de pantomimă!

cîștigă pîinea numai din practicarea ei. Actorii profesioniști fac din această artă un fel de hobby: o practică dar nu e meseria lor de bază. La fel inginerii, sau păpușarii. Acest statut de artă neprofesionistă își pune amprenta asupra spectacolelor. Nu văd cum te-ai putea profesionaliza lucrînd opt ore pe zi ca inginer și făcînd în timpul liber pantomimă pe care să o prezînti o dată pe an la Oena Sibiului sau la Piriul Rece.

Cît timp această artă nu va ieși masiv la public, nu va intra nici în preocupările organelor teatrale sau ale presei. Dacă se vorbește acum de pantomimă se datorește tot unor actori care fac spectacole. În condițiile actuale, unele recitaluri ca și cele ale lui Dan Petcu, care sînt extrem de sugestive cu mijloace simple de expresivitate, accesibile oricui, ar aduce un număr public plătitor iar spectacolele acestea ar fi utile într-un cadru teatral așezat singeros pe economie și eficiență economică.

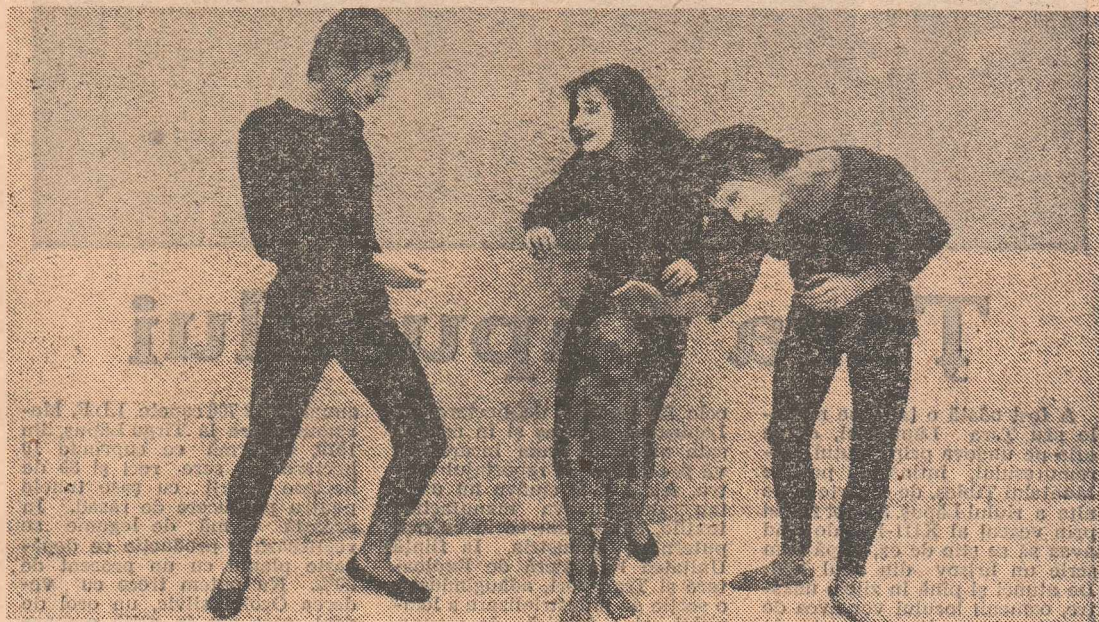
Pantomima se află la noi în stadiul romantismului lui Coenachi sau Eliade Radulescu, în majoritatea cazurilor ea e făcută de oameni în timpul lor liber. Unii sînt dotați pentru pantomimă (ehiar dacă sînt ingineri) iar alții (chiar actori fiind) nu sînt. Se pare că există o dotare specială și pentru acest gen de artă: de exemplu, Bereczky se poate exprima cu întreg trupul folosindu-l ca pe un instrument muzical. Dar poate un actor să susțină un spectacol numai cu pantomimă?

Cea mai mare problemă e a scenariilor. Lucrurile văzute la Piriul Rece sînt, majoritatea, acțiuni fără vorbe: vînașul, pescuitul, alergatul. Soluția e o istorisire în genul celei prezentate de Dan Puric. Istorisirea să aibă în cadrul pantomimei funcționalitatea schitei în arta dramatică. Din păcate și în pantomimă se vede o deficiență prezentă în celelalte arte: nu avem un nivel mediu de expresivitate artistică. La noi toți vor să fie tot timpul geniali în tot ceea ce fac.

Includerea pantomimei în recitalurile actorilor ar atrage publicul și l-ar educa. Trebuie cîștigat directorii de instituții: se pot face bani și cu pantomima. Preocuparea BTT-ului pentru acest gen de artă proaspăt la noi, și în frumoașă expansiune dovedește încă o dată că la U.T.C. se fac foarte multe pentru cultivarea artei românești.

Pagină realizată de
ION ZUBAȘCU

Fotografii de
CODRUȚA DRĂGOESCU

Mircea Constantinescu

Eugen Cristea

Dan Puric

Studiu de expresie

Adrian Titieni

cu niste răspunsuri ferme: ce se întîmplă cu pantomima? Zvonuri despre această artă au plecat din România pretutindeni fără a fi oficializate. Ea se practică în cursurile de pregătire ale actorilor: mizînd pe efecte puternic vizualizate, turneele lor în străinătate nu trebuie traduse la casă.

Care e starea pantomimei acum? Această primă Gală națională trebuie să aibă urmări clare în evoluția ei ulterioară. Constat că în această fază sînt probleme mari: există sau nu o școală de pantomimă la noi? Cred că deo-

cuții. Foarte mulți pantomimi nu sînt actori profesioniști ci ingineri sau păpușari fără institut. IATC-ul ar putea organiza în acest sens cursuri de relație a omului cu universul. E foarte necesar ca actorul care o practică să fie extrem de bine pregătît din punct de vedere fizic! BTT-ul are în intenție o tabără de creație, de 12 zile, la Piriul Rece — opt ore de muncă pe zi! Fiecare să plece de aici cu un cîștig real!

Se pune problema descoperirii noilor talente, a celor care au înclinație spre panto-

Ion Cristoiu:

Ieșirea la public

V-aș propune din start să nu ne îmbătăm cu apă rece în ceea ce privește statutul pantomimei în arta teatrală actuală. Aș raporta pantomima, ca forma specifică de expresie artistică, la contextul preocupărilor profesionale din România, la restul miscării teatrale. Din ceea ce am văzut la Piriul Rece e clar că pantomima este încă o artă amatoare în sensul că nici un artist nu-și

Lecții de poezie

(Urmare din pagina 9)

anului '68 și ne-am despărțit doar prin „transferul” meu la o echipă din Argeș, întâlnindu-ne noi tot mai rar, dar întâlnindu-ne și trăind mai apoi fiecare în enclava lui, el la Otopeni, eu în Cimpulungul Muscelului, încercând în van să redităm „adevărații Arnoteni”. Bălcești noștri mult pohtiți.

Acum i-aș vorbi. Aș începe prin a spune că recitesc aproape an de an cărțile lui și că le găsesc totdeauna așa cum le-am lăsat, așa cum sint: pline de o vibrație etern adolescențină, demolatoare de prejudecăți caiofile, stentice, de un humor amar. Poezii de bună voie și nesilite de nimeni abrupte, „incomode”. Lipsite de podoabe (metaforei bizantine îi e preferată cu succes total biata comparație, cum ni se zicea la școală, epitelul lui nu e niciodată ornant ci sarcastic, pe cit se poate vitriolant). Poeziile par fragmente ale unui discurs vehement, „simplu” în articulațiile sale, dar sortit să rămână în memorie cum riul se frământă-n pietricele într-un univers eminescian...

Poezia lui Geo Dumitrescu e singularizată prin mesaj, e o poezie ardentă în care primează demersul etic, poezia unui tribun întârziat (cit de întârziat?), el a știut să caute și să afe un drum cu evidentă numai al lui și iubitorul de euriții clasice care era n-a fost nicicum, niciind, epigon, iar participarea lui la Avangardă a fost doar trecere nu și petrecere... Atunci când se proliferau, după război, „noutățile” calpe ale șablonului a rămas mut (nu chiar ca o lebădă) pregătindu-și „Aventurile lirice” ale anilor '60-'70 ce i-au adus rapid o popularitate pe care s-a străduit pe cit posibil s-o diminueze, nepozind în „maestru” și înconjurându-se, spre iritarea mai copților colegi de generație, de tineri. Pentru mulți, corespondența cu el a fost momentul crucial al unei aspirații cu sau fără noimă afișate, al existenței chiar. Și așa, fără computer, fără banala mașină de scris, slujit doar de contabilcești reghiste și de o memorie ieșită din comun Geo Dumitrescu a devenit un soi de

dispecer de supernove, super-sonice, prăfuite avioane biplane și de cele mai multe ori avioane de hirtie. A fost un pedagog fără egal și eu unul îi citeam „poșta” ca pe fragmente de eseu ori ca pe rinduri trimise mie. Și cit timp a sacrificat cu dialogul acesta subtil și riscant, cite poeme ori texte jurnaliere!

Geo Dumitrescu nu s-a grăbit niciodată. E totuși sigur că tăcerea lui din anii Otopenilor a fost populată de proiecte implete la care deocamdată scrupulul lui socotește că nu avem acces. Ii așteptăm poemele. Așa cum îl știm, cu siluetă de dușman, cu voce etern bălătească, fumindu-și țigările-i ieftine scoase ceremonios din portigarete din plastic (chihlimbar?), cu aroganța lui neostentativă, cu modul lui caragialesc de a se bucura și de a bombăni. Avem nevoie, la sfatul poeticesc, de obrazul lui poleit cu fum subțire, de lumina ce-o lăsa peste noi fraza lui netezită și lucioasă...

N-am citat nici un rind din opera poetului fiindcă n-aș fi avut loc de intors. Ce vers de Geo Dumitrescu nu e citabil, de nu antologic?

Să-i trimitem o floare, cititorule, în numele celor ce-l iubesc?

O garoafă? O frezie? Și, și...

Lucrare de Angela Bedea-Faina

VALERIU RÂPEANU

(Urmare din pagina 9)

romănesc, a perspectivei, noastre asupra lumii.

Deci, se poate vorbi, pe drept cuvânt, de o pătrundere a operei lui N. Iorga în cercuri largi de cititori.

Da. Dar dacă mentalitatea marelui public s-a schimbat radical, încit putem vorbi astăzi de o adevărată și reală popularitate a lui N. Iorga, dacă istoriografia și critica noastră așază la locul cuvenit opera și acțiunea sa, nu același lucru îl putem spune despre atitudinea școlii față de această culme a gândirii și sensibilității naționale.

Cum așa?

Pare ciudat și de-a dreptul inexplicabil, dar N. Iorga, neîntrecutul memorialist, portretist, orator, autor de note de drum, istoriograful citorva secole de literatură română nu este studiat în școala medie românească. Programă analitică de limba și literatura română, ca și manualele aferente nu-l consideră pe N. Iorga scriitor și pe parcursul a patru ani opera lui nu este studiată ca atare.

Nu-mi vine a crede!

Chiar că nu e de crezut! Și totuși, am în față manualul de limba și literatura română pentru clasa a X-a tipărit de Ministerul Educației și Învățământului la Editura Didactică și Pedagogică și care cuprinde literatura română la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea și literatura română în perioada dintre cele două războaie. Nu era firesc, nu era obligatoriu ca primul capitol să cuprindă și o caracterizare a gândirii critice a lui N. Iorga din această perioadă? Se poate oare concepe ca unii absolvenți al învățământului de zece clase să nu i se spună că

printre marii scriitori ai literaturii noastre se află și N. Iorga? Se poate oare ca numele său să fie amintit (p. 5) într-o însușire de nume, apoi legat de conducerea revistei Sămănătorul (care după opinia autorilor ar fi „expresia stării de spirit a păturilor sociale speriate de capitalism”?) și în sfârșit citat pentru fericita denumire a anului 1904, „anul lui Sado-veanu”? Să nu întrunească oare O viață de om, Oameni cari au fost, O luptă literară, Istoriile literaturii române, notele sale de drum din țară și de peste hotare calitățile comediei Presul a simpaticului nostru prieten comun Ion Bălescu; despre existența căreia elevii află la pagina 266? Nu am nimic împotriva îmbogățirii orizontului elevilor noștri de liceu cu titlurile pieselor politice (pagina 267), unde se citează printre reușitele genului Acuzarea apără, Insula spionilor, Prețul tăcerii de Ștefan Berciu, considerate „corect scrise și cu sens educativ”. Dar mă întreb: oare nici una din toate operele lui N. Iorga să nu întrunească atributele de „corect scrise și cu sens educativ” încit să merite citarea lor de către autorii manualului de clasa a X-a? Și apoi, atunci când se vorbește de tradițiile criticii noastre de astăzi, N. Iorga să nu merite să fie nici măcar citat?

M-aș bucura dacă în manualele pentru alte clase situația ar fi alta.

Vinovați nu sint numai cei doi autori ci și Ministerul Educației și Învățământului care tutelează o asemenea perspectivă.

Ar fi momentul să se înceapă o ediție completă a operei marelui nostru cărturar.

Acest lucru nu poate fi decât o operă colectivă, tutelată de cele două institute academice, N. Iorga și G. Călinescu. O discuție asupra unei ediții

naționale N. Iorga ar fi cit se poate de binevenită și, de ce nu, chiar urgentă.

Ce ați întreprins dumneavoastră, până acum, în direcția repunerii la îndemina publicului cititor, a lucrărilor marelui savant?

În ceea ce mă privește, în afara a două ediții selective de popularizare, Sfaturi pe întinerie și Oameni cari au fost, am căutat să urmez, în tipărirea operei lui N. Iorga, câteva direcții care să repună în circulație operele sale majore. În primul rând, ciclul său autobiografic, prin acea platră înghiulară a memorialisticii românești. O viață de om, completată, în ultima ediție (1985) cu Isprava și Doi ani de restaurație (o tentativă de a retipări Memo-riile nu s-a putut materializa), activitatea sa de critic și animator literar și cultural (O luptă literară) și memorialul de călătorie Pe drumuri depărtate. Ultima, dispusă în trei volume, a apărut în cursul anului trecut. Pe drumuri depărtate și-a propus să dea o imagine exhaustivă asupra unui domeniu ilustrat de marele scriitor timp de o jumătate de secol, practic timpul în care s-a desfășurat opera sa. Notele sale de drum, prea mult privite drept opera unui erudit care călătorește, sint, în primul rând, expresia temperamentalului său de scriitor. Paginile acestea pot sta alături de paginile memorialistice și de portrete ale marilor prozatori ai literaturii române. Memorialul său de călătorie dezvăluie registrul atit de bogat al unui temperament de artist căpabil să vibreze, cu egală vigoare, și să materializeze, cu aceeași subtilitate, tot ceea ce cade sub incidența percepției sale: grandiosul natural, faptul cotidian, sublimul artistic și proza existenței.

Ce pagini semnate de N. Iorga mai pregătiți pentru a fi încredințate să vadă lumina tiparului?

În momentul de față pregătesc pentru tipar o ediție din paginile de critică ale lui N. Iorga publicate de el după retragerea de la Sămănătorul până la începutul primului război mondial, al cărui nucleu îl formează articolele din Neamul Românesc Literar. E o perioadă foarte puțin cunoscută și destul de rău-cunoscută. Vom avea, ca și în cazul publicării celor două volume din O luptă literară să judecăm în cunoștință de cauză activitatea sa critică din această perioadă.

Alteceva?

În același timp definitivez pentru Editura „Cartea românească” volumul De la N. Iorga la Mircea Eliade în continuarea celui apărut în urmă cu doi ani, De la N. Iorga la Liviu Rebreanu. De data această volumu va avea un caracter mai deosebit: în afara unor studii despre N. Iorga și Mircea Eliade — și anume, despre romanierul dintre cele două războaie —, voi publica un dosar ce conține cele scrise în acea perioadă de Mircea Eliade despre N. Iorga și răspunsurile acestuia. De asemenea, fiecare episod va fi însoțit de perspectiva pe care Mircea Eliade a avut-o, la distanță de decenii, în scrierile sale memorialistice, față de marele istoric.

Presupun că e captivant acest dosar!

El ne spune că într-un moment în care N. Iorga încetase să influențeze tinăra generație, el continua să exercite asupra unora dintre ei o adevărată fascinație.

În activitatea dumneavoastră de editor vă sprijiniți și pe multe alte repere culturale. Unul dintre acestea e Cella Delavrancea.

Consider că una din marile împliniri ale activității mele de editor și critic publicarea, în 1982, a volumului Scrieri și, la sfârșitul anului 1987, a volumului Dintr-un secol de viață a uneia din personalitățile proeminente ale culturii române,

Cella Delavrancea. Într-o epocă în care agresivitatea e invers proporțională cu talentul, într-o epocă în care se publică mult și în grabă, Cella Delavrancea și-a păstrat aceeași distincție spirituală, aceeași modestie, același superb dezinteres pentru opera sa, scrisă nu pentru a fi exhibită lucrativ, ci pentru că răspunde unei cerințe interioare. Scrierile Celler Delavrancea reflectă nobila sa structură sufletească. Sinteză a genurilor și a tuturor artelor, o pagină de Cella Delavrancea poartă pecetea inconfundabilă a unei vibrații emotive și lucide în fața naturii și artel. Opera ei e una din expresiile cele mai subtile ale scriurii românești contemporane.

Am prezentat, în repetate rânduri, volumele Editurii Eminescu al cărui director sinteți. Urmăriți cu pasiune, dumneavoastră și colegii dumneavoastră, câteva direcții culturale de maxim interes pentru cititori. Se bucură de o bună primire din partea lor volumele publicate în BIBLIOTECA DE FILOSOFIE A CULTURII ROMÂNEȘTI, în colecția THALIA, consacrată gândirii și istoriei noastre teatrale, ISTORIILE LITERATURII ROMÂNE sau în colecția MĂTURII. DOCUMENTE DE VIAȚĂ.

N-are rost să vorbesc eu despre aceste direcții culturale. Ar fi și dificil și jenant să însirul acum numele și operele de valoare care au apărut în ultimii ani la editura noastră. Dar cred că aproape toți poeții, prozatorii, dramaturgii, eseistii, criticii de certă valoare au publicat la Editura Eminescu cărți. Fără îndoială, editura nu poate cuprinde toate scrierile de interes ale momentului, dar socotim că multe din operele valoroase ale prezentului aici au văzut lumina tiparului. Ceea ce reprezintă un titlu de mândrie, ceea ce ne obligă la mai multă exigență, la neconținută ridicare calitativă a stăchetel.

atelier literar

Stănișor

După prea multe lecturi în care încerci să descoperi lumina unui gând spus frumos și nu dai decit peste artificii și negură, peste ambiții adolescenține și vanități vestejite de timp, imprevizibil, un plic de culoare nedefinită, dar plin cu sunete limpezi, obligă computerul să rostască asemenea unui navigator fără speranță cuvintul Pământ! Nici nu mai e nevoie de lunetă: țărnuț se vede cu ochiul liber și, sub bătaia valurilor, pare suficient de ferm.

Spiridon Popescu, acesta e țărnuț, aparține teritoriului baladei și doinei, de unde vine și se întoarce mereu, greșind dinadins drumul, ocolind, sau rămânind pe loc, în iluzia găsirii unui text care nu s-a spus, dar trebuia să se audă, ori a unui obiect pe care natura a uitat să-l construiască, dar e gata să și-l recunoască drept al ei. Cînd se îndepărtează de această lume, umorul îl ajută să se

salveze, admonestîndu-l narația și obligîndu-l să revină la liric. Prin structura sa, oricît s-ar neli-niști, nu poate fi decit ceea ce este: un poet cu rostire clară, îndeajuns de format ca să aibă un sunet al său, absolut distinct, tonic pină și în melancolia sa, umbră ce se destramă repede, contrapunctîndu-l emoția.

Neîndoielnic, Spiridon Popescu (n. 1952, satul Ohaba, comuna Bălănești; electrician la termocentrala din Rovinari) are dreptul la o altă sărbătoare decit cea pe care i-o poate dărui „Atelierul literar”. El nu mai e de mult un necunoscut, dar cită vreme debuturile editoriale se subțiază și se prelungesc mereu, într-un ceremonial monoton, e obligat să rămînă un consacrat în afara acestora.

DARIE NOVĂCEANU

Spiridon Popescu

N-o să-mi audă cîntecul niciodată.

Astăzi regret că n-am ascultat de propunerea zeilor
Și m-am născut greier,
Fiindcă iarba a devenit atît de afurisită,
Încît o aud peste tot trîncănînd
Că boturile armăsarilor negri
Li sint cu mult mai dragi decît cîntecul meu.

Lipsa de probe

Poetul susținea cu tărie
Că stelele nu luminează decît
În nopțile în care cîntă Privighetoarea.
A venit vinătorul și i-a contrazis —
El a umplut cu alice trupul privighetorii
Arătînd
Că cerul era luminat pe mai departe.
Vai, de nenorocitul stihuitor
Dacă n-o să poată face dovada
Că stelelor li s-au atîrnat felinare de gît!

Poem

Vreme cu soare, vreme frumoasă,
Pleacă toată lumea de-acasă,
Doar șarpele casei rămîne
Ca să dea de mincare la ciine.

Miorița

Zise moartea către mine:
„Mă, cînd crezi c-ar fi mai bine
Să te iau, acum ori mine?”
O rugai: „Fii omenoasă.
Moarte, măcar mă mai lăsa
Să-mi fac iubita mireasă.”
„Bine mă, te voi lăsa,
Dar să știți, la nunta ta,
Voi veni și voi juca.
Să mă ferți de s-o-întimpla,
Să dobor în munți vreo stea.”

■ Primim, din partea Consiliului popular al județului Suceava: „Referitor la scrisoarea adresată redacției de către Rodica Oiteanu din orașul Gura Humorului, Strada Cetății, b.c. 9, scara C, apartamentul 2 — scrisoare trimisă nouă spre competența rezolvare — vă comunicăm: numitei R.O., în vîrstă de 34 ani, i s-a desființat contractul de muncă cu dispoziția nr. 77/22 iunie 1987, emisă de F.A.T.C. Gura Humorului. Prin hotărîrea din 12 octombrie 1987, Judecătoria Suceava, după ce a dispus de cauza petentei și dispune ca unitatea, Fabrica de articole tehnice din localitatea Gura Humorului, să o reînca-dreze, punînd-o în toate drepturile de care poate beneficia un angajat.

Drept urmare, conducerea F.A.T.C. Gura Humorului a dispus reîncaadrarea sa în muncă.

■ „Referitor la cererea Asociației de locatari a blocului 2 E din București, Șoseaua Pipera nr. 9-11, Sectorul 1 — publicată la rubrica „Flacăra la dispoziția dumneavoastră”, vă informăm următoarele: din verificările efectuate, s-a constatat că problemele sesizate de către asociația locatarilor sînt reale, motiv pentru care au fost luate măsurile ce se impuneau alături impotriva numitului A. S. ancu titlul contractului de închiriere al apartamentului 15 din imobilul de la adresa de mai sus, cit și impotriva numitului Tudor Moinică, chirișul apartamentului 12. Pentru proastă întreținere a apartamentului, numitului Stancu A. a fost amendat conform procesului verbal nr. 13/23.11.1987, iar apartamentul pe care îl ocupă urmează a fi igienizat. Daunele produse apartamentului nr. 11 au fost puse de asemenea în sarcina lui Stancu A., acesta avînd de achitat un dezinfectant în valoare de 1500 lei la casieria S.G.L. 8 ICRAL—Herăstrău. Numitului Moinică Tudor i-au fost întocmite forme de evacuare din apartament pentru neplata chiriei pe perioada 1 iulie 1987 și pînă în prezent. În legătură cu daunele produse apartamentului 8, și acestui locatar i s-a întocmit un dezinfectant în valoare de 3000 lei, pe care urmează să-l achite la casieria S.G.L.-8. Tudor Moinică a fost amendat și de către organele de mișcare pentru găzduirea unor persoane fără formă legală. În prezent asociația locatarilor întocmește forme de acțiune în justiție a numitului Stancu A., pentru neachitarea cotelor de întreținere a apartamentului, în valoare de 5500 lei” (Scrisoarea-răspuns, poartă antetul Consiliului popular al municipiului București).

■ Vă scriu în numele unui mare număr de bicicliști din Arad — ne mărturisește Ilie Ilie, Strada Militarilor nr. 6: „Ca o-i baiul?! Iată care: de doi ani de zile, nu se găsesc în magazine „sezuturi de biciclete, și lipici” (ia început am crezut că e o glumă, ne-am interesat la rîndul nostru — într-adevăr, nu există astfel de produse). Că „sezuturile” de biciclete mai dispar, se mai fură, sau crapă pîr și simplu sub greutatea... așezătorului! Nu înțelegem însă, laolaltă cu cititorul nostru — și ca să folosim din limbajul său — de ce astfel de piese de schimb nu există în magazine?! Să fie vorba de achiziționări-contractări și alte „tractări” ale anului viitor în curs? Parcă nu ne vine a crede că problema este de ne-rezolvat!

■ Consiliul popular al județului Cluj: „La scrisoarea numitei Sorica Ilie, domiciliată în Cluj-Napoca, strada Năvodari, blocul 19, apartamentul 13, care solicită sprijin în vederea încadrării în muncă, vă comunicăm: petenta fiind invitată la Oficiul forței de muncă, a fost repartizată la întreprinderea de confecții din municipiul nostru, cu repartiția nr. 14/003; pentru calificare în meseria de confecționer-măsurist”.

■ Dimitrie Alexandru din Petrosani, strada Independenței nr. 23, scara 2, apartamentul 32 — județul Hunedoara, ne trimite o scrisoare din al cărei conținut rezumăm: „În ziua de 27 octombrie 1986, o echipă de meseriași de la dispeceratul E.G.C.L.—Cartierul Aeroport a venit la blocul nostru și, intrînd în subsol, a tăiat cu aparate de sudură țeava de la co-

Scrisoare necomentată

„Să vezi paiul din ochiul altuia la lumina luminării”

„Subsemnatul SORIN ANDRONIC, om al muncii la T.A.G.C. „Carpați”, domiciliat în București, strada Moinești nr. 8, blocul 202, scara A, etajul 7, apartamentul 48, Sectorul 6, vă rog să bine-voiți a-mi lua în considerare următoarele: pe data de 9.02.1988, în jurul orei 17.00, a sunat la ușa apartamentului meu un individ pretextînd că este de la lumină (I.D.E.B.). Soția mea fiind singură, din motive de precauție, vizita nefiind anunțată și necunoscutu-l pe acest om, nu a deschis.

Dacă a văzut că nu i se deschide, individul respectiv ne-a închis lumina de la cîră. La ora 19.00 cînd am ajuns acasă și am aflat cele intimplate, m-am deplasat la I.D.E.B. Centrul de serv-vice, nr. 7 din Piața Veteranilor, cartierul Militar. Bineînțeles că era prea târziu, programul se încheiase. A doua zi la ora 9.00 mi s-a spus că băieții care se ocupă cu această problemă vin de-abia la ora 11.00. Am revenit la ora 11.00 și i-am găsit pe cetățeanul care a recunoscut că el a închis lumina, motivul fiind o restanță la care s-au adăugat majorări. Mi-a arătat o chitanță ce data de la sfîrșitul trim. I. 1987, și care factura consumul de energie elec-trică din ultimul trimestru al anului 1986. Eu știu că sînt cu plata la zi fără restanțe.

Menționez că dețin acest apartament prin preluare de contract de la familia Ulmeanu M., care a eliberat apartamentul pe data de 9 decembrie 1986. Deci această restanță, oricum nu-mi aparține.

La două zile după ce m-am instalat în acest apartament, m-am interesat la I.D.E.B.-ul de mai sus, prezentînd și contractul de vin-zare-cumpărare, cum se procedează pentru deschiderea unui nou contract ca abonat la furnizarea energiei electrice. Mi s-a spus că înții trebuie anulat vechiul contract de către fostul locatar și apoi să-mi deschid altul. Dornic să mă știu instalat în noua mea casă am insistat la vechiul locatar Ulmeanu M., să rezolve urgent această formalitate, dar nu a făcut-o decît la începutul lunii ianuarie 1987.

S-a schimbat contoarul cu unul nou și am primit termen de deschidere a abonamentului, cu plata unei taxe de 170 lei, în maxim 5 zile, ceea ce am și făcut imediat. La acea dată i-am în-trebat dacă vechiul locatar și-a plătit datoria la zi și mi s-a spus că să nu-mi fac griji, pentru că acum am un contract nou pe nu-mele meu și voi plăti doar ceea ce voi consuma.

Mă întreb (i-am întreb și pe dinșii, și vă întreb și pe dv.?!), oare de ce atunci cînd Ulmeanu M. a cerut închiderea contractului nu i s-a cerut să lichideze datoriile ce le avea pînă la acea zi? Trei luni mai târziu mă trezesc cu vizita acelor tovarăși care au montat noul contoar, și care mă somează cu plata datoriei ex-pro-prietarului.

M-au amenințat cu închiderea luminii dacă nu plătesc. Cînd le-am amintit ce-am discutat anterior și i-am întreb cu ce drept vor face aceasta, au lăsat-o mai moale și m-au întreb dacă știu unde locuiesc impricinații și unde lucrează. Domiciliul nu-l știu exact, pentru că între timp familia Ulmeanu fusese evacuată din-tr-un apartament gol, pe care-l ocupase forțînd ușa.

Știu însă că Ulmeanu M. era la o școală de șoferi din cadrul I.T.B. și își aștepta repartiția, iar Ulmeanu Lumină luca la coop. „Igienă”. Tovarășii de la I.D.E.B. s-au declarat mulțumiți și mi-au promis că nu o să mă mai deranjeze.

Iată că ultima oară, după aproape un an, amenințarea lor s-a transformat în faptă. La întrebarea mea, de ce, potrivit legii, nu mi-au trimis o somație scrisă și au închis lumina fără a pune si-giliul sau a întocmi un proces verbal de evidență, au început să se bilbie din din colț în colț.

Conform legii, cineva care se mută dintr-o locuință în alta, obligatoriu pentru a-și deschide un nou cont la I.D.E.B.-ul res-pectiv, va trebui să prezinte o adeverință eliberată de cel în a-cărui rază a locuit, cum că nu are nici o datorie de plătit. Așa a trebuit să procedez și eu, așa a trebuit să procedeze și Ulmeanu M., care în prezent locuiește pe Calea Văcărești; pe ce bază i s-a eliberat această adeverință? Și dacă i s-a eliberat din neglijență, înseamnă că I.D.E.B.-ul în cauză ar trebui să plătească acest „gest de caritate”. Dar să trecem mai departe.

Seful dumnealor, un maestru care și-a asumat răspunderea pentru ordinul de închidere a luminii într-un fel zeflemitor, m-a asigurat că dacă voi plăti eu restanța cu majorările acumulate, în valoare de 320 lei — plus operațiunea de deschidere, 20 lei — voi avea lumină.

Oare taxa de 20 lei nu pare a fi cumva, așa, „de o bere”, din moment ce nu s-a procedat legal (sigiliu, proces verbal?!). Gre-șesc oare dacă socotesc acest lucru drept abuz și șantaj?

Cînd i-am rugat să se prezinte, au refuzat categoric. Cu mare greutate am aflat cum se numește cel care a operat închiderea ilegală, tov. CIMPACA ȘTEFAN, electrician (nu știu dacă numele este real). În toată discuțiunile a intervenit și o tovarășă, necunos-cută, care le-a luat apărarea și mi-a cerut... înțelegerea (?!).

La instituția în cadrul căreia activez, neglijența în serviciu se sancționează foarte sever, desfacerea contractului de muncă fiind una dintre cele mai ușoare sancțiuni. Oare tovarășii la care m-am referit în această lungă scrisoare, nu sînt răspunzători de timpul pierdut, și de faptul că de zile și zile în șir, soția și un copil de un an și jumătate stăm pe întineric, folosînd luminări și lămpă cu gaz pentru a găti mîncarea ce se va strica, firește, în fri-derul care nu funcționează? Am apelat la competența și bună-voința dumneavoastră — și îmi cer scuze pentru aceste lungi rînduri — în speranța că se va face „lumină” în acest caz: știu, poate părea o chestiune minoră — e vorba de cîteva sute de lei, nu-i așa?! — dar impertinenței cu care am fost tratat, nu-i pot răspunde cu înșelăciune sau plecare capului. Ar fi păcat!

Ioana de încălzire ce duce la bucătăriile familiilor din bloc, motivînd că aceasta nu mai co-rezundă presiunii și că în maximum 2 zile va fi instalată o țeavă nouă. De atunci, însă, țeava, tăiată a rămas! Cei din bloc s-au dus în nenumerate rînduri la E.G.C.L., acolo li s-a explicat că lucrătorii sînt prinși cu lucrări „exterioare”... mai în glumă, mai în serios, tovarășa de la dispeceratul ne spune să așteptăm să dea ploaie în Petrosani, că numai astfel me-seriașii se vor ocupa și de „in-terioare”. Din 1986 a mai plouat și pe Valea Jiului, lucrurile însă nu s-au schimbat cu nimic. Ei s-au adresat și Consiliului popular local, s-a luat imediat legătura, telefonic, cu întreprin-derea în cauză, căzîndu-se de comun acord ca pînă la data de 14 decembrie 1987 chestiunea să

fie rezolvată. La apariția ace-s-tui număr, chestiunea încă nu s-a...!

TELEFOANE:

■ „Urmare scrisorii numitei Petrina Treplaru, în legătură cu instalarea unui post telefo-nic la domiciliu, vă facem cu-noscute că sesizarea dinșei a fost rezolvată favorabil: în acest sens, a fost chemată să achite taxa de instalare” — și:

„Privind scrisoarea Mariei Stroe, în legătură cu reinstala-re postului telefonic la domi-ciliu: cererea acesteia a fost

aprobată, fiind invitată la plata taxei de instalare” (cele două răspunsuri poartă girul Direcției de telecomunicații a municipi-ului București). Și — încă un alt răspuns referitor la aceleași probleme:

„Conform sesizării tov. Petru Panait din Timișoara, vă comu-nicăm: postul telefonic al abo-natului în cauză a fost reorien-tat, ca urmare a unor modifi-cări efectuate în rețeaua și e-chipamentul de telecomunicații din zonă, ce au necesitat schim-barea numărului de apel. Dato-rită lucrărilor, funcționarea postului telefonic a fost întrer-upută din data de 17.09—17.10. 1987, perioadă pentru care se va acorda scăderea taxei de abonament în avizul de plată din luna martie 1988. Perso-na-lul unității noastre se face vi-novat pentru neînștiințarea la timp a abonatului despre lu-crările de mai sus, motiv pen-tru care s-au făcut observații în acest sens. În momentul de față postul telefonic funcțio-nează normal”. (Direcția jude-țeană P.T.T.—Timiș).

■ Ministerul Sănătății — Di-recția asistenței medicale: „În legătură cu scrisoarea numitu-lui Ștefan Pirvulescu din Bucu-rești, Bd. Ion Șulea, nr. 88, blo-cul M. 3.A. apartamentul 27, vă comunicăm că în urma reco-mandării medicului de specia-litate, Ministerul Sănătății i-a aprobat internarea în Spitalul de boli cardiovasculare Co-vasna”.

■ „Mă numesc Viorica Ne-gulescu, am 55 de ani și lo-cuiesc în Brăila, strada Verdun nr. 13, împreună cu mama mea în vîrstă de 79 de ani. Iată pro-blema în privința căreia vă cer sprijinul. Casa în care locuim se află lîngă un depozit de ma-teriale al întreprinderii jude-țene de prestări servicii — I.J.A.I.A.S. La acest depozit se prăjește într-o hală năut, în alta se împletește coșuri de ră-chită. De curînd au fost depo-zitate chiar în spatele casei noastre mai multe tone de cauciuc, cutii cu vopsea, plase metalice și altele, care au fă-cut ca zidul hălei să nu mai reziste, în felul acesta dărîmin-du-se peste perețele casei. Cer-erile pe care le-am făcut la sediul acestei întreprinderi au rămas fără răspuns. Mai mult, acum cîteva zile a avut loc un incendiu în hala cu răchită. Dato-rită intervenției prompte a pompierilor, focul nu a ajuns pînă la casa mea, unde se afla depozitat și cauciucul, arzînd doar o parte... din casa vecinu-lui; și la această sesizare am rămas fără răspuns. Solicit sprijinul dv., în speranța că prin publicarea acestor rînduri materialele depozitate în spatele casei vor fi mutate, pentru a putea efectua reparația pere-te-lui”.

■ Consiliul popular județean Vîlcea: „Privind cercetarea scrisorii adresată redacției de către Ion D. Traistă din comu-na Făurești, prin care acesta sesizează că soția sa, Ecaterina Traistă, beneficiară de ajutor ca mamă cu mulți copii conform Decretului 410/1985, nu a pri-mit drepturile ce i se cuvin, vă informăm: prin decizia Comi-țetului executiv al Consiliului popular județean Vîlcea nr. 275/20 iunie 1986, numitei i s-a stabilit un ajutor în sumă de 400 lei lunar cu începere de la 1 ianuarie 1986. Tabelul în care a fost înscrisă a fost înaintat Consiliului popular Făurești, pentru efectuarea plăților. În luna iulie 1986 i-a fost însă a-chitată numai suma de 400 lei — și nu 2.400, cit avea dreptul. Pentru rezolvarea cazului, s-a stabilit ca odată cu efectuarea plăților pe luna februarie 1988, să-i fie acordată și diferența de 2.400 lei, cuvenită pe perioada 1.01.1986—1.07.1986”.

■ Consiliul popular județean Mureș: „Referitor la scrisoarea prin care cetățenii Gaspar Csiki și Anica Lamperdean din Tg. Mureș, strada Gh. Doja, blocul 38, scara A., solicitau sprijin pentru construirea unui ga-raj, vă comunicăm: în urma verificării la fața locului și a-

vîndu-se în vedere starea sănă-tății solicitanților, Biroul per-manent al Comitetului executiv, în ședința din 23 ianuarie a.c., a fost de acord cu amenajarea unui adăpost din materiale ușo-are pentru adăpostirea auto-vehiculelor pe care aceștia le dețin”.

■ Consiliul popular municipal Galați: „La scrisoarea adresa-tă redacției de către Viorel Tri-fan, care solicită sprijin pentru obținerea unui spațiu de locuit, fiind un caz deosebit, Biroul permanent al Consiliului popu-lar al municipiului Galați a he-tărit distribuirea apartamentu-lui nr. 20, blocul E. 4, Micro 16; la data de 8 decembrie 1987, sectorul 8 E.G.L. ne-a confir-mat că numitul, împreună cu familia, s-au mutat aici”.

Pagină realizată de
HORIA PATRAȘCU

Poșta redacției

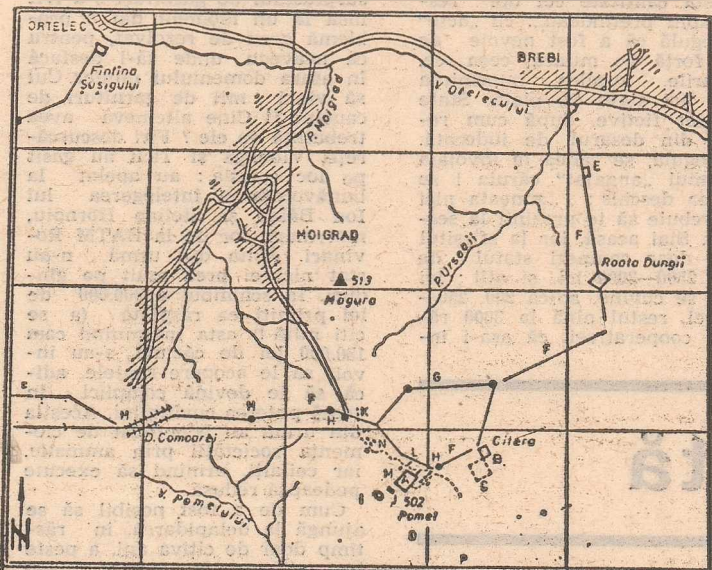
Gorgan Aurel — satul Zor-lești, com. Prigoria (Gorj): Obligația noastră, a tuturor ce-tățenilor, este să cunoaștem și să respectăm prevederile legale. ● Mălin Grigore — Constanța: Librăria „Cartea prin poștă”, 76323 București, str. Sergent Nuțu Ion nr. 8—12, sector 5. ● Gabor Gheorghe — com. Pătirlagele (Buzău): Dacă do-riți să vă ajutați, reveniți cu o scrisoare serioasă. Sînt des-tule alte teme pe care le puteți dezvolta în versurile dv. ● Nuță N. Constantin — satul Colibași, com. Strejești (Olt): Trimiteți ministerului respectiv o cerere, care să cuprindă toate datele. ● Gilmeanu D. Ion — satul Bă-răști, com. Cislău (Buzău): Nu aveți dreptul. ● Tătar Dan Cristian — Lugoj: Am trimis rîndurile dv. instituției respec-tive. ● Ciubăr Marin — Roșiori de Vede: Adresați-vă Consiliu-lui popular. ● Procop Simona — Tulcea: Nu vrem să vă fa-cem nici un reproș, dar dacă ați lucrat și planșa cu atenția pe care ați acordat-o scrisorii pe care ne-ați trimis-o nouă... ● Roșulescu Teodor — satul Horezu, com. Dobrețu (Olt): Nu.

● Opaina Iancu — com. Pante-limon (S.A.I.): Să aibă vîrstă și vechimea în muncă prevă-zute de lege. Solicitați amănunte serviciului P.I.R. din întreprin-dere. ● Albu Ștefan — Brașov: Aveți calea unei acțiuni în jus-tiție pentru evacuarea chirișia-șilor și constatarea pierderii. ● Dragomir Aneta — Brăila: Pînă la finele acestui trimestru, si-tuația dv. localivă va fi rezol-vată. ● Smaranda Viorica — com. Călinești (Arges): Direc-ția sanitară a luat măsuri în vederea obținerii medicamentu-lui necesar în tratamentul bolii cronice de care suferiți, care beneficiază de gratuitate. ● Ionescu Dumitru — Baia Mare: În cazul că mai doriți să fiți repartizat în muncă, prezenta-ți-vă la Oficiul forțe de muncă cu invitațiile care v-au fost tri-mise acasă. ● Ungureanu Mihai — Slatina: Numai comisia de expertiză medicală și recupe-rare a capacității de muncă din cadrul M.A.P.N. poate atesta prin decizie că v-ați recăpătat capacitatea de muncă și puteți fi reîncaadrat. ● Gontineac Zam-fira — Bacău: Pentru soluțio-narea dosarului aflat în lucru la D.P.M.O.S. Iași, depuneți ur-gent certificatul solicitat. ● Pavel Costel — com. Tutova (Vaslui): Apelați la medicul specialist care vă poate indica un tratament complex bazat pe produsele existente în nomen-clatorul de medicamente și pro-duse biologice de uz uman a-probat de Ministerul Sănătății. ● Dincă Silvia — Craiova: Aveți datoria ce decurge din contract să respectați programul de funcționare stabilit de con-ducerea întreprinderii și obliga-ția morală de a fi sinceră în ceea ce scrieți într-o sesizare. ● Viță Ioan — Bacău: La far-macia nr. 37 vi se va prepara produsul.

REGHINA VÂRVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

COMPLEXUL DACO-ROMAN POROLISSUM

A — castrul de pe Pomet; B — castrul de pe Citera; C — castrul de pe Coasta Citera; D — burgul 1 de la Brebi; E — burgul 2 de la Brebi; F — val continuu de pământ; G — zid de piatră; H — turnuri încastrate în val; I — amfiteatru; J — terasa cu baie și palestre; K — drumul roman placat cu dale; L — terasa locuită la NE de castru; M — terasa locuită la NV de castru; N — terasa cu Sanctuare; O — zona centrală a orașului; P — cimitirul de pe dealul Ursoies.

Încă un drum la Porolissum

Articolul „Castrul roman de la Moigrad își dezvăluie tainele”, deși se întemeiază pe cartea istoricului și arheologului clujean Nicolae Gudea «POROLISSUM RES PUBLICA MUNICIPII SEPTIMII POROLISSENSIUM», aduce, surprinzător, destule informații și date greșite. Aceste greșeli și inadvertențe pot deruta pe cititorul mai puțin avizat și pot denatura adevărul conținut al cărții. De asemenea, astfel de inadvertențe ar putea deforma datele în legătură cu marele muzeu în aer liber de la Moigrad, singurul de acest gen și pentru epoca veche din partea de nord și nord-vest a țării; și mai ales ar putea polua informațiile în legătură cu Porolissum, care constituie la ora actuală unul dintre punctele arheologice ce au dat cele mai numeroase dovezi pentru câteva probleme esențiale ale istoriei noastre vechi: continuitatea dacică în epoca romană, continuitatea și permanența daco-romană după 275, creștinismul daco-roman.

Având în vedere aceste considerații vom consemna în cele ce urmează câteva dintre greșelile și inadvertențele întâlnite.

1. Titlul articolului este inexact. La Moigrad nu este vorba de un „castru Moigrad”. Anticul Porolissum a fost un complex urias, militar, economic și civil care cuprindea un oraș cu diverse sectoare (temple, băi, amfiteatru, zona cu ateliere, cimitire etc.), fortificații — cazărmi (= castele) și alinamente (valuri și ziduri de baraj) care apărau atât orașul, cit și fortificațiile. (Pentru ca cititorul să-și facă o imagine în legătură cu vastitatea acestui complex daco-roman, anexăm o hartă cu explicațiile necesare. Desigur, o vizită la fața locului ar fi și mai indicată...).

2. Coloana 1, alineatul 2: L.T. „Castrul roman de la Moigrad... durat pe o mai veche așezare dacică...” C.I. — Nu există așezare dacică sub castru; așezarea dacică mai veche s-a aflat pe dealul Măgura, pe dealul Cămnini, pe dealul Citera even-

tual, dar nu sub castrul de pe Pomet.

3. Coloana 2, alineatul 2: L.T. „...Porolissum... pomenit și descris de mai mulți croniciari și istorici latini”. C.I. — N-au fost nici croniciari, nici istorici latini. Porolissum a fost doar pomenit de niște geografi, unul în secolul al II-lea (Ptolomeu) iar altul bizantin în secolul al VII-lea (Anonymus renaissance). Din păcate, nu l-a descris nimeni...

4. Coloana 2, alineatul 3: L.T. „Lovite, probabil, de valurile succesive ale populațiilor migratoare, castrul și așezarea civilă au suferit pierderi ireparabile”. Nici o urmă de migratori nu este sigură la Porolissum. Nicăieri și nimeni nu a afirmat așa ceva! Ba mai mult, continuitatea de locuire la Porolissum în secolele IV—VI s-a datorat tocmai lipsei lor!

5. Coloana 2, alineatul 2: L.T. „...săpături sistematice, efectuate începând cu 1948 și continuând până astăzi...” C.I. — Săpăturile sistematice au început în 1977 ca urmare a unei înțelegeri între conducerea Institutului de Istorie și Arheologie din Cluj-Napoca și Comitetul Județean Sălaj pentru Cultură și Educație Socialistă.

6. Coloana 2, alineatul 2: „Fortul avea forma unui patruleter cu dimensiunile de 2.500 x 3.000 metri”. C.I. — Dimensiunile exacte: 250 x 300 metri.

7. Coloana 2, alineatul 4: L.T. „...cea mai mare arenă în aer liber de pe întreg teritoriul Daciei, depășind cu 150 metri pătrați pe cea de la Ulpia Traiana”. C.I. — Adevăratele dimensiuni sunt 65 metri lungimea axei lungi a elipsei și 55 metri lungimea axei scurte.

8. Coloana 3, alineatul 1: L.T. „Castrul avea să fie terminat în cinstea vizitei împăratului Caracalla care, se pare, a stat la Porolissum două săptămâni”. C.I. — Invenție personală a autorului articolului!

9. Coloana 4, alineatul 1: L.T. „A fost identificat chiar și un atelier pentru produs bani falși (denari de cupru poleiți cu argint)”. C.I. — Nu a fost iden-

„Ce e rău și ce e bine. Tu te-ntreabă și socoate”

tificat nici un atelier. Existența numeroaselor falsuri cu miez de cupru și poșgărită de argint (nu poleite) a dus la presupunerea existenței unui astfel de atelier. Până la identificarea unui atelier mai este un drum lung!

10. Coloana 5, alineatul 1: L.T. „A fost descoperită și o conductă de plumb pentru scosul apei, capacitatea totală: 480 metri cubi”. C.I. — Dimensiunile rezervorului de apă sunt 26x6 x 4 m. Volumul probabil era de 744 metri cubi.

11. Coloana 5, alineatul 1: „Cercetări epigrafice au dus chiar la descoperirea a doi din vameșii timpului. Ei se numeau Claudius Xenophon și Marcus (piatra nu păstrează și restul numelui)”. C.I. — În primul rând vameșii timpului nu au fost descoperiți. A fost identificat numele lor, care sunt cu totul altele. Pe o inscripție sunt Marcion și Polio, pe alta Felix și Lucius. Cl. Xenophon era înalt funcționar imperial, șeful vămilor din zona Illyricum, un fel de regională fiscal-vamală uriașă, din Carpați până la Marea Neagră.

Vădit mihnit, că autorul articolului n-a catadixit să discute cu autorul cărții, Nicolae Gudea își exprima nedumerirea: cine și cum l-a informat pe autorul articolului? Greșelile evidențiate, dezinformarea cititorilor venind în detrimentul importanțelor descoperiri de la Porolissum, a muncii pline de abnegație a celor care au trudit și ars la flacăra dorinței de a aduce argumente inedite și notabile în slujba adevărului istoric. Din păcate, cu bunăvoință și dorință de bine s-au făcut greșeli cu rezultate inverse.

CORNELIU IUREȘ

N.R. Reproducând aproape în totalitate scrisoarea cititorului nostru, Corneliu Iureș, din Cluj-Napoca, socotim necesar să facem și următoarea precizare: pentru întocmirea articolului menționat, redactorul nostru Liviu Timbus a folosit nu numai lucrarea istoricului Nicolae Gudea, ci, în egală măsură, informațiile ce i-au fost puse la dispoziție de către directorul Muzeului de istorie din Zalău, Alexandru Matei, numele acestuia fiind de altfel citat în introducerea relațiilor publicate, fapt trecut cu vederea de către autorul observațiilor de mai sus.

Cînd cartoful trece dealul

Înainte de a parcurge opinia de mai jos, vă prezentăm „cartea de vizită” a autorului ei, așa cum l-o întocmește „Scinteia” într-un număr de la începutul acestui an: „O paranteză aparte se cuvine în legătură cu inginerul agronom Mihail Vleju: el a înființat un lot demonstrativ pentru cultura cartofilor; nu în cuiburi, cum se obișnuiește în această zonă montană, ci în biloane; iar recolta a întrecut toate așteptările: de pe cei 6 ari cultivați s-au obținut 2.650 kilograme, ceea ce echivalează cu o producție de aproximativ 44.000 kilograme la hectar, adevărat record pentru terenul din Munții Dornei. Pentru acest an, inginerul Mihail Vleju a pregătit un lot demonstrativ în suprafață de un hectar pe care alături de cartofi va mai cultiva orz, ovăz, mazăre, sfeclă și gulii furajere, pentru a le arăta practic oamenilor cum se pot obține cantități mari de furaje cu valoare nutritivă ridicată. Experiența s-a dovedit folositoare și... „contagioasă”. Cetățenii au început acum să desțelenască suprafețe mai mari de teren pentru a semăna astfel de culturi”.

Convins de faptul că revista „Flacăra” a dăruit multe cetățeni ale inerteiei ce păreau inexpugnabile, de spiritul de adevăr pe care îl promovați dv., deși tema ce mă frământă am mai încercat s-o public și la alte gazete ce au destinat-o zeului COȘ, (exigent de cînd au apărut pe lume corespondenții), mă văd nevoit să mă adresez dv. Cu toate că nu sînteți publicație de specialitate, nu cred că la dv. nu voi găsi cuvenită înțelegere.

Despre ce este vorba? În ziarul „Scinteia” din data de 6 ianuarie 1988, sub semnătura tovarășului Sava Bejinaru, la pag. 2 apare materialul „La preocupare inegală și rezultatele nu pot fi decît inegale”. În material se vorbește despre subsemnatul că am obținut pe lotul demonstrativ producție record de cartofi și că exemplul meu e contagios pentru săteni. Afirmatia făcută de către tov. Bejinaru este exactă. Se cuvin însă câteva precizări. Recolta de cartofi obținută de către subsemnatul la dimensiunile ei este în procent de sută la sută obținută fără TRATAMENTE CHIMICE. Intrucît dv. acest fapt nu vă spune mare lucru, să încerc să explic. Cartoful și vița de vie sînt două din cele mai bolnăvicioase plante de cultură. La amîndouă sînt necesare minimum 4—6 stropiri în perioada de vegetație. Pagubele produse prin neexecutarea tratamentelor pot atinge 90 sau 100 la sută din volumul producției. Pe lîngă maladiile mană, altunarioză, dăunătorul gîndac de Colorado, care sînt afecțiuni acute, la cultura cartofului ac-

ționează numeroase cazuri de boli și dăunători mai puțin virulenți (cronici) între care un număr de 34 de viroze, dacă între timp nu au apărut și altele. Combaterea acestui sumum de afecțiuni se face cu mari cheltuieli și mai ales cu pesticide, unele dintre ele extrem de toxice (ex. Becis 280 g/ha, Fastac 150 g/ha și altele), substanțe scumpe, procurate pe valută forte.

Cu toate garanțiile acordate de către producători că ar fi absolut inofensive pentru organismul uman, că nu ar lăsa nici un fel de reziduuri în recoltă și sol, subsemnatul sînt sceptic în această privință. Cunoșc numeroase cazuri din istoria agriculturii cînd astfel de „bombe” au explodat cu înțiriere de cîteva zeci de ani.

Veți spune că bat apa în piua. Cum am izbutit să obțin cartofi fără pesticide? — Simplu, cultivîndu-l într-o comună din zona de munte unde cartofii înlînesc condiții de climă și sol extraordinare, asemănătoare cu cele de pe platourile Anzilor, unde această plantă a fost „domesticită” de către incași. Paradoxul constă în faptul că dăunătorii și bolile ce fac ravagii în culturile de cartofi în zonele de deal și subcarpatice, ca să nu mai vorbim de cîmpie, la munte sînt atît de blînzî incît planta de cartofi se apără singură, fără ajutorul nici unui fel de toxic.

În Manualul inginerului agronom — ediția 1959, vol. I, carte un pic desuetă la ora actuală pentru zonele de munte, apare caracterizarea ca fiind zona întii, foarte favorabilă culturii de cartofi. Pe ultimele zăhări, munții apar ca pete albe în cultura cartofului, adică zone ce nu prezintă interes. Oare așa să fie? Anii 1986 și 1987 au fost ani rîi pentru cartofi. Atac distrugător de mană în 1986, gîndac de Colorado în 1987 și totuși, eu la Dorna Candreni îmi verific supozițiile acumulate timp de 20 de ani cu producții între 40 și 54 de tone de tuberculi la ha, fără pesticide. Acestea mă obligă să afirm că dacă BĂRĂGANUL GRILUI ESTE ÎN BĂRĂGAN, BĂRĂGANUL CARTOFULUI ESTE ÎN ZONA DE MUNTE.

M-aș întinde mai mult cu explicațiile, dar nu vreau să abuzez de răbdarea dv., mai ales că nu excelez în caligrafie (pe ici-colo nici ortografia nu rupe inima tirgului) și v-aș ruga să luați legătura cu mine în această problemă, deoarece am mai multe argumente tehnice și de legislație agrară în vigoare în legătură cu acest subiect.

Ing. agronom MIHAIL VLEJU
Dorna Candreni — Suceava

Corector anonim

O carte poștală expedită din Cluj-Napoca ne atrage atenția că în revista Flacăra din 6. I. a.c. în articolul „Muzeul din gară” s-a strecurat o greșală: „Marele architect franc- caz se numește Le Corbusier

și nu Le Courbusier.” Într-adevăr, dar pe românește a fost arhitect și nu architect, cum scrieți dv. Oricum, stimă cititor „cap limpede”, noi vă mulțumim și regretăm că, din modestie probabil, ați ținut să rămîneți anonim.

La o astfel de întrebare — precum cea din titlu — oricine se grăbește să răspundă afirmativ, că rostul automatelor de iluminat scările interioare la blocuri este și acela de a economisi energia electrică. Această în cazul în care instalația respectivă nu este defectă fiindcă, în caz contrar, becurile ard uneori și 24 din 24 de ore. În raidurile efectuate pe tema economisirii energiei electrice administratorii de la unele asociații de locatari din municipiul Alba Iulia motivau funcționarea neîntreruptă a iluminatului pe casa scărilor prin faptul că automatele respective sînt defecte iar altele în comerț nu se găsesc. Reținem faptul că, la acest capitol, cei ce se ocupă de aprovizionarea unităților comerciale de profil nu-și fac datoria cu răspunderea cuvenită, nereușind să se alinieze la eforturile ce au drept scop economisirea severă a energiei

electrice. Dar, nici cei ce le produc nu sînt prea harnici ca să asigure livrarea acestora în cantități suficiente.

Dacă aceste automate de scară nu se pot înlocui deoarece nu se pot procura din comerț, ele se pot însă recondiționa. Cel

Aflăm că automatele de scară care funcționează pe bază de impuls electric și pendulație mecanică se defectează din cauză că, prin blocarea butonului, se arde bobina. Situație care nu este de nereșolvat deoarece se poate rebobina ma-

Data fiind această situație considerăm oportun ca atelierele specializate din rețeaua UCECOM să includă în activitatea lor și efectuarea acestor reparații care sînt lesne de făcut de către lucrătorii existenți, bine pregătiți din punct

luată în studiu și rezolvată cît mai operativ o demonstrează nu mic calcul. În aceeași perioadă, blocurile V12 și V17 (asociația nr. 28) — fără automate de scară — au consumat 480 kWh pentru iluminat, în timp ce la alte două blocuri (E1 și A6, asociația nr. 5), unde funcționează automatele de scară consumul s-a ridicat doar la 50 kWh. Este o diferență. O economie, mai bine zis! Economisirea de energie este evidentă, însă trebuie să se treacă cu fermitate la rezolvarea unei probleme prea mult aminată: cine asigură buna funcționare a automatelor de scară? Căci, cum am văzut, de reparat se pot repara, dar cam lipsesc meșterii care să facă acest lucru.

HOREA SANDU

Automatele de scară: Economie sau risipă?

care ne-a demonstrat acest lucru este un precept meseriaș, electricianul Martin Schärer, de la Asociația de locatari nr. 3 din Alba Iulia, funcție pe care o deține de peste 20 de ani. La blocurile E1, D1, A4, A5, A6 din raza sa de activitate, automatele de scară funcționează, iar cînd se defectează, reparatul lor nu durează mult.

nual, cu sîrmă de 0,11, operație care nu durează mai mult de jumătate de oră. Și celălalt tip de automate de scară — electronice — pot fi reparate, însă lipsesc din unitățile specializate rezistențele, condensatorii și tranzistorii necesari. Care se mai pot procura însă cu multă alergătură plus și ceva mici atenții.

de vedere profesional. Consiliile populare orășenești pot determina încheierea unor contracte privind asistența tehnică ce trebuie acordată în acest domeniu asociațiilor de locatari, contribuindu-se astfel la diminuarea consumului de energie ceea ce este în interesul țării și al fiecărui cetățean.

Că această problemă trebuie

Cu simțul datoriei față de cetățean

Inspirat spune autorul volumului Fauna României, apărut prin '83, la Editura Albatros: Cu multe jivine mai are omul de luptat. Lupul îi ia oia din stână, vulpea gîsca din ogradă, dihorul și nevăstuica puii de găină. Nici ogoarele nu-s cruțate. Unii dintre cei mai înrașiți dușmani sînt hirciogii, mari hoți și tilhari sadea, în stare să dea iama prin cîmpii și să facă adevărate ravagii în culturile de cereale.

Spre deosebire de patrupezii aceștia mărunti, nesățioși din naștere, descriși cu exactitate de prof. Ion Simionescu în a sa interesantă lucrare, există și... hirciogii ceva mai mari, cu două picioare, în fond niște jalnice făpturi umane, indivizi fără scrupule, cu nimic mai puțin periculoși (ba, dimpotrivă!) decît puzderia de popindăi și hirciogii adevărați. Pe cîtiva dintre acești din urmă răufăcători, care pricinuesc imense goliuri în averea obștii și împotriva cărora oamenii trebuie să se unească și să lupte cu și mai multă intransigență și înverșunare, i-am descoperit deunăzi răsfoind două foarte voluminoase dosare de judecată la Tribunalul județean Neamț.

Se numesc Iacob Costache, Avram Faibăș și Nicolae Năstase. Primul, capul răutăților, era șeful biroului de desfacere din cadrul Combinatului de prelucrarea lemnului din Piatra Neamț. Al doilea îndeplinea funcția de gestionar al depozitului de materiale de construcții Lăcești, aparținînd de CJPADM Vaslui, iar ultimul, la fel de dăunător ca primii, funcționa ca gestionar al depozitului din Ciorăști, pendinte de CJPADM Vrancea. La început s-au dovedit harnici și gospodari. Lucrau corect și bine, ceea ce le-a atras repede stima și aprecierea oamenilor de bună credință din jur. Asta a fost pînă într-o zi din primăvara anului 1981, cînd celor trei le-a fluturat prin cap năstrușnica idee să pună la cale o afacere de mari proporții. Ați și intuit deja că obiectul matrapazlicului lor, ce urma să se lase cu nebanuite cîștiguri pentru propriile buzunare, îl constituia valorificarea ilicită a unei părți însemnată din materialul lemnos primit spre desfacere sub formă de plăci fibro-lemnoase.

Concret, iată cum s-au petrecut, în mare, faptele.

La calitate pe care o avea, Iacob Costache a luat legătura cu cei doi gestionari de depozite, considerați oamenii lui de încredere, și le-a propus fără înconjur să le expedieze cantități mai mari de plăci fibro-lemnoase, peste repartitiile din facturi și note de comandă, pe care, dumnealor, gestionarii, să le desfacă discret la persoane fizice particulare, iar banii rezultăți să-i împartă citeșitrei, frățește, în raport de risc și de efortul fiecăruia. Ahtiați după cîștig ușor și inavățire fără muncă, gestionarii de depozite au acceptat și au trecut de îndată la acțiune. Cu concursul

sonal, mii și mii de metri pătrați de plăci fibro-lemnoase, prejudiciind averea statului cu incredibilă sumă de aproape 1.200.000 lei!

Dar o adevărată performanță în materie de delapidare (dacă și asta mai poate fi denumită performanță!) au ajuns să atingă alți patru rontăitori ai averii obștești: Gheorghe Vloangă și Ion Tîcu, foști încadrați ai unui atelier de prelucrare a cauciucului din comuna Vinători, tot din județul Neamț, precum și Ion Bălan și Stelian Hornoiu, foști șefi ai biroului de desfacere din cadrul Bazei de aprovizionare tehnico-materială Rovinari, județul Gorj. Aceștia înjghebaseră și ei o

opt ore pe zi, se producea suplimentar o însemnată cantitate de garnituri de cauciuc. Pentru această cantitate cei doi responsabili pretindeau... cu „acte” în regulă că a fost nevoie de altă forță de muncă, ceea ce, chipurile, implica întocmirea unor noi state de plată. State complet fictive, după cum rezultă din dosarul de judecată. De regulă, se cădea la învoială cu omul „angajat” căruia i se spunea deschis: „...mneata nici nu trebuie să te prezinti la serviciu. Stai acasă, iar la sfîrșitul lunii doar semnezi statul” de 2000, 2500—3000 lei, și atît: lei ce te se cuvine, adică 200, 250—400 lei, restul pînă la 3000 rămîne cooperativei, că așa-i în-

trau aproape integral în buzunarele fără fund ale celor doi afaceriști notorii. Cu plasarea surplusului de garnituri s-a ivit însă la un moment dat o problemă greu de rezolvat, pentru că n-aveau unde să-l desfacă în afara domeniului minier. Cui să vinzi mii de garnituri de cauciuc?! Cine altcineva avea trebuință de ele? Firi descurcări, Vloangă și Tîcu au găsit pe loc soluția: au apelat la bunăvoința și înțelegerea lui Ion Bălan și Stelian Hornoiu, mari marii lor de la BATM Rovinari. Aștia din urmă n-au stat nici ei prea mult pe gînduri. În schimb la 300.000 de lei primiți ca răsplată (a se citi mită!) asta însemnînd cam 150.000 lei de căciulă, s-au învoit să le acopere spatele, adică să le devină complici în toată puterea cuvîntului. Aceștia din urmă au beneficiat de clemența societății prin amnistie, iar ceilalți, urmînd să execute pedeapsă redusă.

Cum de a fost posibil să se ajungă la delapidarea, în rîstimp doar de cîtiva ani, a peste trei milioane de lei?! îl întreb cu reală uimire pe magistratul care mă ajutase să pătrund mai operativ sensul și înțelesul voluminoaselor dosare de judecată. De vină — mi-a răspuns calm, după o îndelungă reflecție, omul cu robă de justițiar — sînt, fără doar și poate, infractorii în primul rînd, educația precară și conștiința lor înapoiață. Dar și oamenii în mijlocul cărora au trăit și acționat nestîngheriți au partea lor de vină.

MIHAI MERIȘANU

Afacere eșuată

nemijlocit și sub oblăduirea șefului biroului desfacere, au fost falsificate numeroase avize de expediere, facturi și note de plată, iar cantitățile de marfă astfel sustrase erau valorificate, imediat ce se ivea ocazia, la clienți fermi, cu achitarea pe loc, în bani peșin a contracostului.

Afacerea demarase mai rentabil decît se așteptau. Luni și ani în șir au ținut-o așa, crezînd în naivitatea lor că nicio dată nu vor fi descoperiți. Costache, Năstase și Faibăș deveniseră prieteni la cataramă și prosperau văzînd cu ochii. Mulți din jur doar se făceau că nu-i observă, că nu iau seama la subtile schimbări comportamentale ale acestora. Afaceriștii au abandonat aproape definitiv munca cinstită și, scăpînd de sub atenția colectivelor din care făceau parte, și-au dat frîu liber pornirilor pătimașe. Fără remușcări, ca belferii de bani-gata, s-au dedat la o viață de huzur și desfrîu, singura lor deviză devenind acum un fel de „pe trai nănacă”. Așa se face că, în decurs de numai cîtiva ani, în perioada 1981—1986, ei au sustras astfel din marele combinat și au valorificat ilegal, în interes pur per-

sonal, mii și mii de metri pătrați de plăci fibro-lemnoase, prejudiciind averea statului cu incredibilă sumă de aproape 1.200.000 lei!

sonal, mii și mii de metri pătrați de plăci fibro-lemnoase, prejudiciind averea statului cu incredibilă sumă de aproape 1.200.000 lei!

sonal, mii și mii de metri pătrați de plăci fibro-lemnoase, prejudiciind averea statului cu incredibilă sumă de aproape 1.200.000 lei!

Necuviință

Din păcate, fără intenția permanentizării, rubrica tinde să devină hebdomadară. Marti, 23 februarie, orele 15,15, integrat în fluxul, totuși fluent, de pe Șos. Ștefan cel Mare, pasager pe locul din dreapta al unui autoturism, deci fără posibilitatea de a interveni pe loc, asistă la o „scenă” în două acte, care se încadrează în codul necris al faptelor ce lezează morală social-cetățenească.

În stația Galați, doi oameni în vîrstă, suferinzi după felul în care se mișcau, solicită sofe-

rului taximetruului nr. 1-B-32712 „favoarea” unei călătorii. Omul de la volan, poleit cu „știința refuzului civilizat”, dă a înțelege că îi este cu neputință să pleacă, imi zic probabil la adresa unde a fost solicitat! Adresă care s-a dovedit a fi „fals motivată” față de cei doi, căci, iată, la cîtiva pași mai departe, la Lizeanu, a fost suficient ca, un tînar dintr-un grup de trei, să-i facă un semn „discret” de recunoștință peste tarif, că taximetristul i-a și imbarcat. Această atitudine, se poate încadra tot la necuviință. Cu indulgență firește.

MARIAN TEODORESCU

Livia Clara Beschea a fost o fetiță de trei ani și opt luni, adusă în București pentru cîteva bucurii. Un spectacol la circ, o vizită în orașul copiilor și o după-amiază sau două la o mătușă. În după-amiază zilei de 5 ianuarie a acestui an, în jurul orei 18.30, Clara Livia terminase de văzut Parcul Tineretului și orașul copiilor. Au ieșit pe șoseaua Olteniței ca să ia un tramvai. Nu știau în care să urce și au traversat pe refugiu de sens opus ca să întrebă o femeie bătrînă de traseul pe care pot ajunge la o anumită adresă. În acel moment, subinginerul Ioan Moldovan de la Trusul Carpați a pierdut controlul volanului și cu autoturismul 15 B 5169 a măturat tot refugiu de pietoni de la stația I.T.B. Brăncoveanu. Clara Livia Beschea a decedat pe loc. Mătușa sa, rănită grav, a supraviețuit iar femeia care, le explica a fost rănită ușor. Dacă nu s-ar fi aflat pe amintitul refugiu, ci pe cel de sens contrar, Clara Livia ar fi putut reveni în București spre a vedea de mai multe ori orașul copiilor, spectacolele de circ și Teatrul Tîndărică.

Nicolae Nistor, la volanul autocamionului 24 B 5513, n-a mai văzut refugiu pentru pietoni de la stația I.T.B. „Locotenent Victor Manu” și l-a încălecat în ziua de 6 II 1988 accidentînd grav trei persoane. Faptul că a fugit de la locul accidentului nu mai are nici o importanță pentru victimele care așteptau în siguranță sosirea unui tramvai. Anul trecut, la ora 22, pe Șoseaua Giurgului, Ionescu Vissă Aurel l-a lovit pe refugiu pentru pietoni pe Ilie Constantin. Omul aștepta în liniște tramvaiul pe care nu l-a mai luat niciodată. În 20 aprilie 1987 Adrian Mircea Constantinescu, la volanul mașinii 4 B 515 a măturat refugiu de la Stația I.T.B. Șuca Mare. Cinci oameni au fost culcați la pămînt. Doi n-au mai ajuns niciodată la destinație, doi au fost internați în spital cu răni grave și unul a scăpat mai ușor. Un Olcit a intrat pe un refugiu pe Șoseaua Pandurii, a omorît un om și a accidentat

trei, un camion a încălecat refugiu și a...

Astfel de relatări triste sînt de auzit în fiecare dimineață. De altfel, cînd pleacă la serviciu oamenii văd urmele nopții. În fiecare zi o mașină încăleacă un refugiu. Cîți bani au cheltuit conducătorii de autoturisme cu reparațiile provocate de încălecare refugiiilor pentru pietoni n-ar putea să spună nimeni cu mare precizie. Cert este că nici un refugiu nu rămîne intact mai mult de o săptămînă. Automat, nici semnele de circulație care avertizează conducătorii auto să ocolească prin dreapta nu supraviețuiesc mai mult. De altfel,

sînt prevăzute cu un semn de circulație care indică ocolirea obligatorie prin dreapta. Majoritatea accidentelor de circulație provin din faptul că refugiiile sînt observate de conducătorii auto abia în ultimul moment, cînd nu mai au timp să le ocolească. Concluzia logică este că respectivul semn de circulație este greu de observat, că vizibilitatea sa e redusă, că adeseori semnul este trîntit la pămînt dintr-un accident precedent sau este stropit cu noroi. Pentru a rezolva această problemă, soluția este, în aparență, extrem de simplă. Respectiv refugiiile ale Capitalei, 160 la număr, să fie dotate cu sem-

municat că orice plădoarie pentru rezolvarea situației refugiiilor este binevenită și am fost asigurați că s-au făcut diverse încercări, dar mai ales, s-au făcut și mai multe apeluri la cei care răspund de ele pentru urgentarea măsurilor de rigoare. Am descins și la Direcția domeniului public, din str. Matei Millo. Inginerul Constantin Dorobănescu, șeful compartimentului coordonare trafic, ne-a spus că refugiiile pentru pietoni aparțin în exclusivitate Intreprinderii de Transport București. Ea le construiește, ea le întreține și semnalizează deci totul revine în sarcina I.T.B.-ului. Direcția domeniului

trei zile, costă și ea. Alte materiale, altă forță de muncă. De la conducerea întreprinderii ni s-a comunicat starea la zi a preocupărilor legate de această problemă. Au fost experimentate și alte modalități de protejare. Una constă din amplasarea unui parapet din șină uzată. El ar feri pietonii de accident și îl lasă pe automobilist să se descurce cu reparațiile. Pentru pietoni, parapetul de șină este o soluție. Le asigură o securitate perfectă. Dar nu protejează autoturismul și conducătorul auto. În cîteva luni toate refugiiile din Capitală vor fi dotate cu asemenea parapet. Dar mai rămîne o întrebare. Ce se întîmplă cu mașinile? Bunurile oamenilor și cele ale întreprinderilor contează în mai mică măsură? Această situație gravă se tergiversează de mai multă vreme și frecvența accidentelor demonstrează că ea nu mai poate fi tolerată. Am văzut cauzele, am văzut motivele. Am aflat măsurile care se vor lua. Ele nu sînt de natură să ducă la o înlăturare completă a pericolului. Iată de ce se impune o reacție fermă și din partea Consiliului popular al Capitalei, a tuturor factorilor implicați, de la serviciul de circulație, pînă la Direcția domeniului public. Întreprinderea de distribuție energiei electrice și, pînă la proprietarul și gospodarul acestor refugii. Întreprinderea de Transport București. În lipsa unei benzi reflectorizante (pe care nimeni n-a propus-o unui institut de cercetări din domeniul chimiei), se cheltuiesc prea mulți bani, materiale, ore de muncă iar consecințele sînt departe de a fi cele scontate, iar soluția nu mai poate fi amînată. Pietonii nu pot fi lăsați să aștepte pe aceste refugii expunîndu-se unor riscuri maxime. Dacă e de făcut o treabă, ea trebuie făcută ca lumea și cu concursul tuturor celor răspunzători. În chestiunea refugiiilor, numai cu multă grijă și hotărîre ne vom întoarce de unde am plecat.

CORNEL NISTORESCU

Cît de sigur este un refugiu?

de la începutul anului pînă acum toate semnele de circulație de pe refugiiile pentru pietoni au fost schimbate cel puțin o dată. Ceea ce înseamnă că de la începutul anului pînă acum au avut loc cel puțin atîtea accidente de circulație cite refugii pentru pietoni sînt în București. Cum în Capitală sînt 160 de refugii, 160 de autoturisme au suferit avarii grave. V-am prezentat cîteva cazuri de accidente grave care atrag atenția asupra unei probleme care nu are caracter izolat ci, prin pericolul creat, a ajuns la proporțiile unui fenomen. Securitatea pietonilor este periclitată într-un grad avansat, mașinile conducătorilor auto suportă avarii dintre cele mai grave iar circulația rutieră a Capitalei este perturbată în unele momente de virf. Așa s-a născut o problemă care în acest moment arde mai multă lume: refugiiile pentru pietoni. În primul rînd, trebuie spus că ele sînt extrem de necesare. Fluxul de mașini și aglomerația carosabilului implică existența acestor locuri care să protejeze pietonii în stațiile mijloacelor de transport. În capătul de întîlnire cu direcția de sens, ele

ne de circulație reflectorizante. Numai că nici o întreprindere nu s-a găsit să producă o asemenea bandă reflectorizantă din care să se confecționeze săgeata indicatoare. Nici prezențizarea acestor obstacole în calea conducătorilor de autovehicule nu este realizată. Foarte rar înainte de un refugiu întîlnești un semn de reducere a vitezei, de îngustare a drumului sau de indicare a unui obstacol sau a unui pericol.

Reprezentanții I.D.E.B.-ului, în ciuda faptului că de la Consiliul popular al Capitalei li s-a indicat ca intersecțiile, trecerile pentru pietoni și refugiiile să fie neapărat și bine luminate, n-au mai ținut cont, sau, în locurile în care au ținut, becurile s-au ars și străduința lor în a remedia defecțiunea s-a împotmolit în cine știe ce alte considerente. Și în loc să se rezolve, situația refugiiilor s-a agravat, în sensul că pericolul a crescut atît pentru pietoni, cît și pentru automobilisti.

De la serviciul circulație al I.M. București ai s-a pus la dispoziție o listă a accidentelor petrecute pe refugiiile de pietoni. Ea este foarte lungă și am ales doar cîteva cazuri. Ni s-a co-

public doar avizează împreună cu serviciul de circulație amplasarea și construirea lor. Cu toate acestea, din cauza numărului mare de accidente, Direcția domeniului public și-a făcut din asta o preocupare. Pe Șoseaua Ciurei a fost experimentat un nou tip de refugiu, protejat cu o serie de denivelări în imediata apropiere. Ele sînt de natură să „trezească” un conducător auto și astfel să-i protejeze pe pietoni. Dar glisierile de metal care zgîlțuie mașina înainte de întîlnirea cu refugiu nu înseamnă că o și opresc. Deci securitatea pietonilor rămîne neasigurată. Direcția domeniului public a luat legătura cu o serie de întreprinderi în vederea producerii unui material reflectorizant. În momentul de față, o întreprindere din țară testează o serie de catadioptri reflectorizanti care să fie amplasați în capătul acestor refugii. Se vor înmulți obstacolele din zona premergătoare refugiiului, care vor fi montate la mai toate locurile din Capitală.

La I.T.B. chestiunea refugiiilor este cunoscută. Repararea lor costă bani. Schimbarea semnelor de circulație tot la două,

Incorecți or fi la alții, nu la noi

Cind vorbești cu cineva de la I.C.R.A.L., îți spune că zugravii de la șantierul de construcții fură materiale și lucrează ca particulari. Dacă treci la cei din construcții, arată cu degetul spre I.C.R.A.L. și cooperative. La Cooperativa „Construcții”, tovarășul director Nicolae Bușu ne spune: „Eu sint aici doar din august 1987. De-ai noștri nu am prins făcând așa ceva. Am lucrat ani de zile în la Cooperativa „Întreținerea”. Nici acolo nu rețin să fi avut cazuri.”

Fiecare arată doar spre ceilalți. În grădina lui totul e numai floare. Desigur, până la surpriza probei contrare. Atunci, veți vedea cum procedează. Cite unul uitând de la mină pin' la gură ceea ce spusese mai înainte cu deosebit aplomb.

Și totuși...

Directorul I.C.R.A.L. „Colentina” — care susținea că prin severitate a înlăturat asemenea abateri la zugravii unității, că aceștia nu mai fac, ferească dumnezeul mistriei l, lucrări particulare — i-a cerut inginerului Petre Grosu să strângă, până a doua zi, de la secții, cazuri de lucrări clandestine cunoscute de „ai noștri”. A doua zi: „Nu se cunoaște nici o lucrare făcută de vreun zugrav particular. Or fi, dar nu-i știu nimeni. Numai un caz de instalator am găsit.” Cum ne hotărîm să nu refuzăm ce ni se oferă, aflăm că este vorba — de cine credeți? — chiar de un lucrător al acestor întreprinderi. Mai sus-amintitului Marian Moraru. Ei bine, stimată cititorilor, după ce soția reclamantului Horia Șapcă ne spusese cu atita sinceritate cuvintele pe care deja le știți, reveniți la sediu, ascultați lămuririle inginerului Petre Grosu: „Marian Moraru a mai avut asemenea abateri. I s-a desfacut contractul de muncă”. Dar Decizia nr. 304, din 2 noiembrie '87, arată că el a plecat prin transfer. E drept, nu i s-a aprobat transferul în interesul serviciului, cum dorea el, ci la cerere. Aceasta i-a fost pedeapsa. Pentru alte abateri disciplinare, mai fusese sancționat, cum dovedesc alte decizii, în 1980, în 1983 și în 1986. La S.G.L. 3 unde a lucrat în ultimii ani, — și unde este șef, doar din decembrie 1987, Marian Radu — se cunosc mai multe cazuri în care Marian Moraru fusese reclamat pentru lucrări particulare. Ni se spune că un maistru a înaintat la întreprindere referat pentru a i se desface contractul de muncă. „Ziceau oamenii că le-a luat banii și nici nu le-a lucrat, își aminteste magazinul Gheorghe

Clim. A vîndut un rezervor cu 200 de lei. Mai lucrează omul și particular, dar el nici măcar nu se ținea de treabă.” Ceea ce înseamnă că i s-a aplicat maximum de severitate — i s-a aprobat transferul — cînd s-a dovedit, cu virf și îndesat, că nu este nici măcar hot cîștit, nu-i așa? Fostul șef al S.G.L., Puiu Neagu: „Referatul meu de desfacere a contractului de muncă (încluat în seamă — n.n.) n-a fost pentru aceste abateri, deși merita, ci pentru că a lipsit. N-am umblat după declarații de la cei ce îl reclamau. I-am spus să se ducă unde i-o fi bine.” Și s-a dus la I.J.P.S.P. Giurgiu, care îi ceruse transferul în interesul serviciului.

Dar I.C.R.A.L.-iștii nu sînt singurii care arată numai spre alții.

clară a municipiului. „Au relații la magazine. Chiar și la fabrici. Își procură, în cel mai rău caz, pe ușa din dos ce nu găsesc nici I.C.R.A.L.-urile, deseori. Lor le dă mina să ceară chiar un preț mai mic decît la stat, fiindcă tot ies în cîștig. Nu plătesc impozit, dar asta nu înseamnă că nu pot să ia 20000 de lei pentru un apartament de patru camere, dacă-l zugrăvesc în calcio vecchio.” (Directorul Administrației Financiare, Grigore Tudor)

„Ca să ne zugrăvesc apartamentul de trei camere, un meșter ne-a cerut 20000 de lei. Cu materialul nostru. De unde era să dăm atît? Mai ales că nu se găsesc materiale. Am renunțat. Nu-i știm numele. Nea Gigi, așa i se spune.” (Octavian Civică și soția, ap. 66, sc. C, bloc B 13, șo-

și vicepreședintele Marin Ionel: „Schelele pentru lucrările exterioare le-a pus I.C.R.A.L.-ul din noiembrie, dar lucrul încă nu l-au început. Noi ce să mai zicem cînd știm că, în apropiere, pe calea Griviței, la un bloc a fost ridicată schelele din iulie și încă nu s-au apucat de lucru? Pentru zugrăvit casa scăriilor ne-am găsit un particular. A lucrat bine două scări din cele cinci, dar ne cam plimbă.” În actul încheiat se spune că Gheorghe Fintină, meseriaș autorizat în zugrăveli și vopsitorie, domiciliat în calea Griviței nr. 226, sc. C, et. 4, ap. 18, se obliga să zugrăvească toate cele cinci scări, începînd la 1 iulie 1987 și să termine totul în maximum 40 de zile. El însă a început prin august și pînă acum n-a făcut

lucrez toată ziua. Mă ajută niște nepoți (s.n.). Întrebăm de lucrarea contractată cu asociația la care am fost. „Care asociație, că eu lucrez la mai multe? La cea din 1 Mai 331 mai am și acum de făcut trei scări. Din cauză că sînt niște oameni lipsiți de multe. Ei nu-s de acord cu ce-mi cere comitetul. Din cauza asta i-am lăsat de astă vară. (Deci nu pentru că ar fi fost grav bolnav, lucru de care nu spune o vorbă măcar și pe care îl face greu de crezut programul său zilnic de muncă — n.n.). După ce că le-am cerut ieftin, le-am zugrăvit două scări și nu le-am luat banii decît pentru una, așa că îmi sînt datori. Responsabilul de la scara trei n-a vrut să ne dea nici apă, nici loc în care să ne schimbăm hainele. Din cauza lui am pierdut timpul mai multe zile, cu trei ajutoare după mine (s.n.). Autorizație am, dar trebuie s-o caut. (N-o găsește — n.n.). A, uitasem: am depus-o la Circumscripția financiară a secțiunii 1, încă din luna mai anul trecut, fiindcă am cerut să plec într-o excursie mai lungă în străinătate. Acum lucrez la asociația blocului 13 din Titulescu 92, unde este președinte Băltică”. Se întrerupe și ne privește insistent.

La această adresă, prin convenția încheiată la 8 iunie 1987, se obliga să zugrăvească în 45 de zile cele patru scări. Termenul a trecut de mult, dar el o scară a lăsat-o pentru primăvară. Acum are de lucru în alte părți. Actul spune că ar fi autorizat, însă, ca peste tot, nimeni nu i-a văzut autorizația. Datorită minuțiozității președintelui comitetului asociației, în convenție este consemnată și pensia lui Gheorghe Fintină (2 800 de lei) precum și că „Asociația se obligă să vizeze convenția la organele financiare — lucru care, de 7 luni, încă nu s-a făcut, n.n. — și să depună impozitul.” S-au plătit deja circumscripției financiare 2 600 de lei din impozit. Alți 2 631 de lei se plățiseră pentru o altă lucrare executată de același meșter, tot anul trecut. Acel fals îl luăm ca din oală — pentru asemenea situații — rămîne o poveste de adormit copii.

Încercăm să dezlegăm enigma autorizației lui Gheorghe Fintină, pe care el susține, cu capul sus, că a depus-o la circumscripția financiară. „În sectorul nostru nu sînt decît trei zugravii autorizați. Nu există nici un Fintină. Eu vizez autorizațiile. N-a fost nici în anul trecut, nici în '86, nici în '85! E clandestin”. (Vasile Mic, șeful serviciului impozite și taxe). Dar nimeni nu se interesează nici măcar cu ce echipă lucrează.

(Va urma)

DORIN GHERGHINESCU ■

Nu știți cumva un zugrav?

II. Fîntînă cînd se supără, plimbă oamenii

Așadar, o mulțime de zugravii lucrează ca particulari, dar nimeni nu le poate da de urmă. Nu-i găsește inspectorii financiari; dar cum i-or găsi oare clienții? Pentru că aceștia îl găsesc mereu. O rețea nevăzută de chilipirgi se strecoară printre degete. Complicitatea cu beneficiarii care vinează și dinșii cite un chilipir

— chiar dacă, nu o dată, se dovedește iluzoriu — nu este singura explicație. O serie de factori favorizanți contribuie la ascunderea faptelor care eludează legea. Să fie oare totul în timpător în sarabanda acestor severități mimate și amnezii vinovate care își dau mina spre paguba statului?

„Ne-am mutat în mai 1987. Am înlocuit toate bateriile și mai multe țevi. Le-au adus meșterii de pe șantierul care a construit blocul. Pe ciubucuri. Fără să le plătești nu mișcă un deget, te lasă să te rogi de ei să remedieze ce au lucrat prost. Pe patru baterii ne-au luat o mie de lei. Plus ce le-am dat pentru lucru. Bateriile luate de la noi le-au dat la alt locatar. Zugrăvitul apartamentului nostru (trei camere) și al soacrei, de alături (două camere), ne-a costat 8000 de lei. Tot cu ei.” (Daniela Potlog, șoseaua Mihai Bravu, nr. 302, blocul B 13, sc. B, ap. 6).

Să nu-i uităm nici pe cei de la cooperative. Pe cei care uită să fie corecți. „Maria Constantinescu, o bătrînă de 90 de ani, din sectorul 5, a apelat la zugravul Petre Dobrin, domiciliat în sectorul 1. I-a dat 2100 de lei, dar el a făcut doar o parte din lucrare și dus a fost. Petre Dobrin este încadrat ca zugrav la Cooperativa „Prestarea”. (Mihai Ulmeanu)

Prețuri și prețuri

Chiar cînd nu sustrag materialele, particularii și le procură mai ușor decît cetățeanul obișnuit, ni s-a spus în multe locuri, inclusiv la Administrația finan-

seaua Mihai Bravu, nr. 302). „Cu ani în urmă, ne-am zugrăvit cu un particular. Ne-a costat 4500 de lei. Acum o să dăm altuia peste 5000 de lei. Apartamentul e de două camere. Cum de ce am preferat particular? Păi, chiar la I.C.R.A.L. dacă este, plătiind acolo nu face lucrare de calitate celei pe care o execută în particular.” (Ion Petcu, bulevardul 1 Mai, nr. 343, ap. 17)

Autorizațiile

Acest mod de a vedea lucrurile l-am întîlnit la mulți cetățeni. Să fie el oare nejustificat? Cei ce se prefac a nu-l cunoaște — sau îl ignoră — au motivele lor. Poate tot clandestine. Pericolul, destul de rar, al cuiu care se interesează de dedesubturile acestor relații — peste care cei interesați trec repede și cu exersată abilitate — un asemenea pericol este evitat, ori măcar se încearcă evitarea lui, cu orice risc. Nu este ocolit nici măcar riscul ridicolului, după cum vom constata.

În bulevardul 1 Mai nr. 331, blocul nr. 13, cu zece etaje, este împodobit la un capăt, pînă sus, cu schele. Este 20 ianuarie, nu a început frigul, zăpada încă se amină. Președintele comitetului asociației, Constantin Zlătescu,

treaba nici pe jumătate. Deși a lucrat cu 3 și chiar cu 4 ajutoare. (Persoane pe care cei de la asociație pretind că nu le cunosc.) Beneficiarii le-a transmis că intrerupe lucrarea fiindcă a făcut infarct. Oamenii l-au compătimit, l-au înțeles și l-au teaptă. Mai ales că s-a angajat să procure el materialele necesare. Desigur, cu banii asociației. N-a fost omisă nici precizarea că impozitul îl va plăti asociația către circumscripția financiară a sectorului 1. Autorizația nu i-a văzut-o nimeni. Fiecare din cei prezenți crede că un altul din comitet probabil i-o fi văzut-o. Deși președintele a semnat hirtia în care scrie că este autorizat!

În două rînduri, la adresa îndicată, nu reușim să-l găsim pe meșterul bolnav. Soția sa ne spune că el lucrează, că pleacă zilnic pe la ora șase și nu se întoarce mai devreme de zece seara. Ne dă numărul de telefon să-l sunăm după această oră și îi lăsam libertatea să creadă că îl caută un viitor client. Reușim să obținem o întîlnire cu el doar luni, 25 ianuarie, ora 6.30, cînd sunăm la ușă și ne legitimăm. Este pensionar. „N-am fost încadrat ca zugrav, zice, dar știu mai multe meserii, am fost și turnător. Acuma

După ce soții s-au despărțit toate conturile vechi, neîncheiate între ei, s-au răsfriat asupra copilei în vîrstă de 9 ani. Luptă surdă și deschisă, purtată pe la autorități pentru a păstra copilul care a fost încredințat de tribunal cînd tatălui, cînd mamei.

Preapărîntoasă iubire pentru Codruța se transformă într-o viață ieșită din comun pentru ea, cu urmări neprevăzute pentru viitor. Tatăl reușește să obțină o scutire medicală pentru ca minora să nu mai urmeze cursurile școlare la zi, ci să fie examinată, la locuința lor, de o comisie care se deplasează pînă acolo. Medicul psihiatru de la Spitalul „Dr. Gheorghe Marinescu” opinează că fetița are o dezvoltare normală, este vioaie, veselă, are vorbire cursivă, anxietatea ei este declarată, dar atitudinea ei nu este anxioasă. Are un comportament adecvat vîrstei, copilul nu necesită nici un tratament medical. Copilul vorbește — specifică medicul — cu cuvintele tatălui: „Mama nu știe să mă îngrijească pentru că mi-a dat să mîncînc înfi clătite și mi-a strîcat pofta de mîncare”. Oricum, Codruța învață acum acasă, cu tatăl său, de meserie fochist, pentru că la o altă comisie de expertiză a capacității ei de lucru, obține scutirea de frecvență școlară. Pînă la „îmbolnăvirea” de fobie școlară, care a surprins învățătoarea, directoarea Școlii generale nr. 11 din Capitală, fetița venea cu mare plăcere la ore. Afară de simbioză, cînd tatăl nu-i permitea să treacă pragul școlii pentru că „n-ar fi ore interesante”. Directoarea școlii afirmă că tatăl se remarcă printr-o atitudine recalcitrantă față de organizarea și desfășurarea procesului de învățămînt. Întra

în clase în timpul orelor, se amesteca în desfășurarea lecțiilor, pe caietele fetiței își permitea observații jignitoare la adresa învățătoarei. Tatăl stabilea programul școlar. El nu-i îngăduia fiicei sale să învețe poezii patriotice, pentru că nu ar avea vîrstă înțelegerii lor. Tatăl, fochist la Secția de termoficare din bd. 1 Mai, după cum scrie Procuratura sectorului 1 al Capitalei, în adresa nr. 3826, se socotește pedagog, introducînd modificări în structura școlii.

marea lor iubire, să păstreze copilul fiecare lîngă el. Fetița, încredințată mamei, prin hotărîrea 2402 din 11 noiembrie 1986 a Tribunalului Suprem nu lese din casă fără paza tatălui, care o ia cu el la lucru, așa „bolnavă”, dar s-a luptat s-o scoată de la școală. Mama n-are voie să-și vadă fiica, telefoanele se dau pe ascuns. Mama sesizează lipsa de îngrijire din apartamentul fostului soț, dezordinea spirituală în care crește fetița și mai ales retragerea ei de la

întreprinderilor de gospodărie comunală din București, printr-o adresă, atașată la voluminosul dosar Codruța Dragotescu, îl caracterizează laconic pe tată: „Are o fiică pe care o ține în permanentă lîngă el. În colectivul de muncă (lucrează aici de 18 ani) nu este sociabil și comunicativ, evitînd discuțiile cu colegii, iar atunci cînd sînt inevitabile sînt în contradictoriu”. Printre rînduri citesc că dînsul e oricum, cu sau fără motiv, cu sau fără argument, de cealaltă părere!

O mamă disperată s-a adresat redacției noastre avînd de partea ei hotărîrea Tribunalului Suprem, care însă nu s-a aplicat. Un bărbat și o femeie care cîndva, probabil, s-au iubit, nu pot găsi un modus vivendi cînd e vorba de ceea ce au ei mai de preț pe lume, fără să zdrobească inima unui copil?

Am scris aceste rînduri cu speranța reazăării Codruței în clasă, printre colegii și cadrele didactice care o așteaptă cu dragoste deoarece „cursurile acasă” cu tatăl, pedagog improvizat, nu vor putea nicînd să se ridice la nivelul calificării, înțelegerii și atmosferei de la Școala generală nr. 11. Și pînă cînd îl vor ține „puterile școlare” să fie în pas cu noutățile introduse în învățămînt? Oricum copilul trebuie să-și trăiască vîrsta, în primul rînd, școala. Cum ar fi viața noastră ulterioară fără amintirea învățătoarei care ne-a pus creionul în mină, fără emoțiile extemporalelor, fără colegii și năzbitile din recreații, fără plimbările pe sub castani și primele destălniri?

Din prea multă dragoste traectoria vieții se poate deplasa, pe nesimțite, către ireparabil.

CARMEN DUMITRESCU ■

Din prea multă iubire

Înlocuiește problemele din carte cu altele „fabricate” de el. Tot din metodele „educative” ale tatălui: „minora a fost brutal bătută de tată de față cu colegii și învățătoarea, a fost pusă să îngenuncheze în fața clasei”. Mama a încercat să cultive fiicei sale dorința de lectură, așa cum rezultă din scrisoarea pe care a adresat-o revistei noastre: „Fostul meu soț nu acceptă nici basmele, nici pe Ispirescu, Creangă, Eminescu, iar, în mintea lui, copilul trebuie să treacă direct la formule matematice și la primul război mondial”.

Codruța va împlini 10 ani și nu a citit poveștile care delectează copilaria pentru că sînt considerate de tată „mofturi, fleacuri și alte nimicuri femeiești”.

Este un duel permanent între părinți (fetița locuiește acum la tată) care, deși despărțiți, bat la ușile tribunalelor, caută argumente juridice pentru ca, în

Picătura

Cineva din rîndul celor care gospodăresc o resursă economică fundamentală (am numit apa, despre care specialiștii ne spun că trece înaintea oricărei alte resurse pe care se întemeiază civilizația tehnologică), a avut preocuparea și răbdarea să facă un calcul. Si a început de la aparent niște neglijabile picături rare dar constante, scurse dintr-un singur robinet. Concluzia: într-o zi numai pe această cale se pierd 35 de litri de apă. Acest robinet picură mai repede? Fără îndoială că și apa pierdută se scurge mai iute, aici pierzîndu-se 90 de litri pe zi. Aceste picături, înmulțite la nivelul unui oraș, să zicem ca Tirgu-Mureș, dau cifre astronomice. Numai acele picături lente înseamnă într-un an o pierdere care depășește cifra de 600 000 000 de litri.

Dacă adăugăm la socoteala făcută — ne mai spune răbdătorul gospodar — scurgerrile datorate funcționării defectuoase a unor instalații sanitare, potențial pierderea poate ajunge la o cantitate de ordinul a miliarde de litri pe an. Și nu sînt — am adăuga noi — nu sînt, din păcate, singurele canale prin care se pierde apă. Mai precis apă pentru care, pînă să ajungă la robinetele noastre, se cheltuiesc sume importante într-un întreg proces menit să-i asigure calitatea necesară.

ȘTEFAN N. NEAGU ■

● O premieră în domeniul relațiilor interbalcanice: la Palatul Congreselor din Belgrad, miniștrii de externe ai Albaniei, Bulgariei, Greciei, României, Turciei și țării gazdă dezbate în aceste zile căile și mijloacele de extindere a cooperării și conlucrării în domenii de interes reciproc, în vederea valorificării mai bune a avantajelor ce decurg din apropierea geografică și a progreselor înregistrate de țările acestei regiuni în dezvoltarea lor social-economică. Postul „butoi cu pulbere al Europei”, cum era denumită odinioară regiunea Balcanilor, tinde să devină un model de colaborare și înțelegere între state.

● În cadrul acțiunilor de pregătire a vizitei în U.R.S.S. a președintelui S.U.A., Ronald Reagan, programată pentru prima jumătate a acestui an, și pentru abordarea unor probleme privind procesul dezarmării, secretarul de stat american, George Schultz, a efectuat o vizită la Moscova, în cursul căreia a conferit cu secretarul general al C.C. al P.C.U.S., Mihail Gorbaciov, și cu alte oficialități sovietice.

● Doctorul în științe economice Ghiorgios Vasiliou a fost ales președinte al Ciprului. El își va prelua oficial funcția la 28 februarie, pentru o perioadă de cinci ani.

● În S.U.A., cursa pentru obținerea candidaturii din partea partidelor democrat și republican în alegerile prezidențiale programate pentru luna noiembrie, a continuat prin alegeri preliminare în statul New Hampshire. În rândul candidaților republicani, pe primul loc s-a situat George Bush, actualul vicepreședinte al S.U.A., iar între democrați preferințele s-au îndreptat spre Richard Gephardt.

● 250 de morți, 800 de răniți, 25 000 de sinistrați și pagube materiale în valoare de zeci de milioane de dolari, acesta este bilanțul provizoriu al inundațiilor provocate de ploile torențiale

în zona orașului brazilian Rio de Janeiro.

● Primul ministru al Japoniei a anunțat inițierea unui studiu privind eventualitatea mutării capitalei nipone într-o localitate situată la aproximativ 260 km de Tokio. Un raport pe această temă va fi prezentat în anul 1991.

● Femeile spaniole au dobândit dreptul de a fi încorporate în serviciile armate, printr-un decret al guvernului spaniol. Anul acesta vor avea loc primele incorporări în unități necombatante.

ION VIRGIL ■

Comentariul săptămânii

Anacronicul protecționism

Mai mulți sint indicatorii, sintetici sau pe domenii de activitate, care dau măsura dezvoltării economice, a stării economiei pe mapamond într-o anumită perioadă de timp. Printre ei, un loc important îl ocupă volumul comerțului mondial. Cercetînd, pe baza datelor provenind de la Națiunile Unite, modul în care a evoluat acest indicator în ultimile trei decenii, vom constata că ritmul anual de creștere a volumului comerțului mondial a fost în anii '60 de peste 7 la sută, în anii '70 de peste 5 la sută, iar în anii deceniului nostru, atîția cîtă au trecut pînă acum, de numai 2,7 la sută. Căror cauze se datorează scăderea foarte mare din anii '80?

Căutînd să răspundă, economiștii au evocat numeroși factori: tendința normală de micșorare a unui indicator procentual pe măsură ce crește mărimea absolută din care rezultă acel indicator; scăderea pulsului activității economice pe glob în deceniul nostru sub presiunea asimetriilor, distorsiunilor și disfuncționalităților acumulate la scară planeteară, precum și datorită dezechilibrelor crescînde din plățile internaționale; dificultățile foarte mari create țărilor debitoare de datoriile lor externe (la care plătesc dobînz exorbitante) ajunse la scadență; s-a mai vorbit, de asemenea, de criza petrolului, de criza materiilor prime și altele. Însă alături de factorii menționați, care au dus la o slăbire în sine a activității economice, s-a arătat că pierderea de suflu a comerțului mondial se datorează și recurgerii tot mai frecvente și mai largi, în primul rînd de către țările occidentale industrializate, care sint și principalele puteri comerciale, la practici protecționiste.

Bătălia împotriva obstacolelor tarifare a înregistrat unele succese în anii '60 și '70, cînd, ca urmare a mai multor runde de negocieri comerciale multilaterale, desfășurate în cadrul G.A.T.T., s-au convenit numeroase și substanțiale reduceri ale taxelor vamale la o serie de produse. Dar discriminările tarifare continuă să existe. Astfel, nivelul mediu al taxelor vamale aplicate de Piața Comună, Statele Unite și Japonia la importurile din țările în dezvoltare este mai ridicat decît în cazul produselor procurate din țările occidentale dezvoltate (7,7 la sută față de 5,7 la sută). Consecințele sint ușor de imaginat, știut fiind că importatorii vor prefera totdeauna produsele cu taxa cea mai scăzută, adică cele mai ieftine. Însă ponderea cea mai mare în cadrul măsurilor protecționiste din zilele noastre o au barierele netarifare: restricții cantitative, licențe de import preferențiale, autolimitări „voluntare” ale exporturilor, aranjamente de culise privind „ordonarea” piețelor și altele, îndreptate tot împotriva țărilor în dezvoltare. Așa, de pildă, proporția în care importurile statelor dezvoltate mai sus numite sint afectate de bariere netarifare este dublă în cazul produselor din țările în dezvoltare față de achizițiile din țările industrializate: 28,9 la sută față de 14,4 la sută. Toate acestea au dus la rezultatul că, pe fundalul măririi exporturilor pe plan mondial exporturile țărilor în dezvoltare au scăzut. Situația este agravată de faptul că în anii din urmă, cînd dificultățile economice de pe glob s-au combinat cu încordări politice, unele puteri comerciale au început să recurgă, în relațiile economice cu alte state, la introducerea de bariere și discriminări pe criterii nu numai economice, ci și politice.

Scopul recurgerii de către unele țări la practicile protecționiste este evident: perpetuarea pozițiilor lor privilegiate, a unor relații de dependență economică în locul unora de interdependență pe baza avantajului reciproc. Avem și în acest caz de-a face cu o compromiterea unor dezvoltări în perspectivă, inclusiv a unor interese proprii, de dragul unor avantaje de moment. România se pronunță cu consecvență în acest sens, în favoarea deschiderii largi a piețelor pentru produsele țărilor în dezvoltare. Pentru că participarea acestor țări la diviziunea internațională a muncii, la circuitul mondial reprezintă o condiție indispensabilă a dezvoltării lor economico-sociale.

ION D. GOIA ■

Colecționari

Colecționarii, indiferent de domeniu, încep din plăcere și sfîrșesc prin a fi maniaci. Se colecționează orice. Lista ar fi prea lungă și... ciudată! Numai că în secolul nostru, al vitezei, nu mai trebuie să aștepti 100 de ani pentru ca obiectele colecționate să devină „antichități”, să-și sporească valoarea, ajung doar 100 de săptămîni. Totul este să știi ce și cînd să colecționezi. Cel puțin așa susține Peter Johnson care a scris un fel de îndreptar în acest sens intitulat „The Phillips' Guide to Tomorrow's Antiques”, apărut în luna octombrie 1987. Să spicim cîteva „ciudățenii”.

Pentru o carte poștală, avînd următorul conținut: „Dragă Bill, Sintem bine pînă acum și ne distrăm...” s-a plătit suma de 2 000 de lire sterline. (Fusesse scris de un pasager cu puțin timp înainte scufundării „Titanicului”)

Un manuscris al lui John Lennon s-a vîndut cu 12 000 de lire sterline. (Ce conta că starul s-a folosit de o bucată de hîrtie igienică sau poate tocmai de aceea?)

În materie de mașini, cele care au aparținut lui Al. Capone, Bonnie & Clyde și... Hitler au fost achiziționate cu cîte un milion de dolari bucata. Dar recordul, în domeniu, îl deține un Rolls Royce, vopsit în galben, roz, albastru, care l-a avut la volan pe John Lennon. (2 milioane de dolari!)

Disneymania îl are, în continuare, pe locul întîi pe Mickey Mouse, talonat îndeaproape de Donald Duck, dar din urmă vine puternic Albă ca Zăpada și cei 7 pitici, care, în decembrie 1987, și-au aniversat semicentenarul!

Și exemplele ar putea continua. Dar mă gîndesc că începînd din plăcere să nu devin maniac!

DAN DANUȚ DORU ■

Calculatoare și arhitectură

Primele circuite integrate apăreau prin 1959. Erau clipele de sărbătoare cînd se trecea de la tranzistorul propriu zis, singular, la ansamblul, prins în spațiul de siliciu, avînd cîteva milioane de componente. Circuitele integrate sint capabile azi de performanțe de 10 000 de ori mai înalte ca în zilele dintîi. În mod normal, se zice cu ochii pe ceas, cît vor mai urca, sub aspectul posibilităților de lucru, circuitele integrate? Cînd va putea ieși în lume circuitul integrat cuprînzînd un miliard de tranzistori? I s-a găsit acestuia din urmă și nume: integrarea de tip Gigascală (GSI).

Ca să se poată răspunde au fost puse sub microscop coordonatele de poziție ale problemei. S-a procedat la examinarea tipurilor de limite ce trebuie luate în considerație — fundamentale, datorate materialelor, dispozitivelor, circuitelor și sistemelor — fiecare din acestea privite din unghi teoretic, practic și istoric.

Problema esențială care condiționează atingerea culmilor visate de teoreticieni — integrarea de tip gigascală — o reprezintă determinarea celor mai mici dimensiuni posibile ale unui asemenea tranzistor. Luarea în considerare a tuturor factorilor care se armonizează în jurul acestei teme de studiu permite din partea specialiștilor în prognoză un termen: anul 2000.

Odată cu grija pentru superfinisarea măruntaiei anatomice ale viitoarelor utilaje de manevră în cîmpul informațional, se constată că acestea din urmă pot fi convocate la o reciclare generală pentru a le insufla un alt mod de a se comporta, de a acționa, de a se pune în valoare. Ideea de la care se pleacă este aceea a folosirii avantajelor ce se ivesc prin trecerea de la lucrul în secvențe succesive la organizarea calculatoarelor pe activități simultane. Ni se oferă, spre a înțelege despre ce este vorba, următorul exemplu. O casă poate fi realizată prin lucrul conștiincios al unui constructor care trebuie să pună umărul la treabă făcînd rînd pe rînd muncă de zidar, dulgher, instalator etc. Era stilul de lucru de pînă acum al calculatului. Treaba poate fi zorită în dublu mod: să pui la muncă nu unul ci mai mulți meseriași. Și să organizezi astfel activitatea încît o serie de operații independente — construcția zidurilor, realizarea instalațiilor — să poată fi făcute în paralel. Este ceea ce își propun să impună constructorii viitoarelor calculatoare.

Calculatorul paralel există și el dispune de unități de prelucrare specializate. O categorie de asemenea mașini de calcul prezintă particularitatea că programele de lucru se distribuie pe unități, care sint lăsate să lucreze independent. La o altă categorie, cu un singur flux de instrucțiuni și mai multe fluxuri de date, acestea se transmit tuturor unităților de prelucrare și la fiecare etapă de calcul, toate executînd exact aceleași operații.

De bună seamă, evoluția în ceea ce privește arhitectura calculatoarelor va fi condiționată de progresul în electronică. Se așteaptă ca succesele în fizica semiconductorilor sau a supraconductorilor să atragă după sine consecințe importante. Cu suflul la gură este așteptat calculatorul optic, în măsură să prelucreză, în sistem analog, ceea ce acum se face în sistemul numeric insuficient

adaptat. Rămîne de văzut și dacă acele calculatoare optice se vor limita la anumite categorii de operații sau vor merge pe urmele celor numerice, operînd într-un registru larg de posibilități. Face cu ochiul, de undeva de aproape, calculatorul în rețea de neuroni, după modelul creierului uman. Rețelele neuronice se dovedesc superioare mașinilor convenționale în ceea ce privește recunoașterea formelor. Dar nu ating capacitatea acestora în sectoare elementare precum aritmetica. Se crede că lucrurile vor evolua rapid pe această direcție, atît la materiale cît și la programe. Oricum, arhitectura și calculatoarele vor traversa împreună anii care ne-au rămas pînă la sfîrșitul secolului.

NEAGU UDROIU ■

Adriatica în pericol

Ce greu a fost și continuă să fie cu Mediterana în ceea ce privește poluarea am arătat altădată. Dintr-un număr recent al lui „International Herald Tribune” aflăm numeroase date cu privire la poluarea Mării Adriatice. Astfel, datorită căldurilor excesive din vara anului 1987, algele roșii au crescut peste tot. Insuficiența oxigenului, ca rezultat al putrezirii acestor alge și al otrăvirii mării cu alte substanțe poluante, a avut o influență nefastă asupra întregii faune a Adriaticii. Imense cantități de pește mort sint aruncate pe plaje de-a lungul întregului litoral nord-estic al peninsulei italiice. După cum avertizează oamenii de știință, mari întinderi de apă vor deveni lipsite de viață. De altfel, un cunoscut ecolog italian, făcînd analiza apei din zona respectivă, consideră că Marea Adriatică amintește de un cimetir. Potrivit datelor publicate, pe o distanță de 4 mile de litoral, iar în unele locuri de pînă la 15 mile. 98 la sută din faună a pierit.

Porțiunea cea mai poluată se întinde pe o distanță de 80 de kilometri la sud de vărsarea fluviului Pad. Pe o suprafață a mării depășind o mie de kilometri pătrați a dispărut orice semn de viață. Odată cu apele sale, Padul varsă în Adriatică circa două treimi din substanțele care poluează această mare. Este vorba în primul rînd de reziduurile întreprinderilor din Milano și Torino, ca și de pesticidele folosite în agricultură, spălate de ploii și aduse în Pad de afluenții acestuia. Se știe că de-a lungul Padului locuiesc o treime din locuitorii Italiei. În zonă este concentrată 40 la sută din industria țării. S-a stabilit că apele Padului aduc anual în Adriatică circa 60 000 de tone de nitrați, 13 000 de tone de diferiți compuși ai amoniacului, 7 000 de tone de fosfați, 10 000 de tone de reziduuri petroliere, sute de tone de plumb, zinc, crom, arsenic și 65 de tone de mercur. În concluzie, arată specialiștii, Marea Adriatică nu este încă o mare moartă, dar tinde să devină, dacă poluarea va continua ca și pînă acum. Deja, după cum s-a văzut, pe porțiuni întinse ale mării viața nu mai este posibilă, cu consecințe ecologice și economice foarte serioase.

Ce-i de făcut? Desigur, atît oamenii de știință, cît și factorii politici s-au pronunțat pentru luarea grabnică de măsuri în vederea salvării Adriaticii. Chestiunea are caracter de urgență, întrucît, după calculele făcute, chiar dacă poluarea ar lua sfîrșit în acest

moment, tot ar mai trebui mulți ani pentru ca viața să reintre în normal.

ION CODRU ■

Rambo pe highway

„Pe șoselele Californiei domnește războiul”, afirmă Ange Lobue, psihiatru și specialist în problemele stresului. Iar polițistul șef, Michael McCrary, al districtului Los Angeles, arată, că, în ultimele luni, pe șoselele acestui oraș „se înregistrează cel mai grav val de violență cu care am fost confrunțați vreodată”. Într-o singură săptămînă, s-au înregistrat 15 cazuri de folosire a armelor de foc. Poliția anchetează în total 50 de cazuri în care s-a tras în automobilele de pe șosea. Între timp și în alte state americane s-au înregistrat schimburi de focuri pe căile rutiere. „Washington Post” arată că, bilanțul provizoriu al acestei „epidemii mortale” este de 4 morți, 15 răniți, printre care și un mutilat pe viață.

După cît se pare, făptașii nu sint în legătură unii cu alții și provin din toate păturile sociale: într-unul din cazuri un latino (imigrant din America Latină) scoate pistolul în mica lui mașină hirbuită, și trage asupra unui automobilist care îl admonestase, în alt caz un conducător de Mercedes este cel care, după ce fusese stînjinit la trecerea pe altă bandă a celui din urmă lui, a ajuns la un schimb de cuvinte și pînă la urmă la un schimb de focuri de revolvere de calibrul 45.

În învălmășala circulației, acești Rambos, după numele durului erou al unui film, pot, de cele mai multe ori, să scape neidentificați și cum se întîmplă de obicei — au apărut mulți imitatori. Animații de atenția deosebită pe care o acordă mijloacele de informare în masă din întreaga țară acestor evenimente, unii tineri au făcut din „highway shooting” (împușcarea pe autostradă) un fel de sport distractiv.

Poliția care are mult de furcă cu acest fenomen pe care îl califică o adevărată „isterie” a oferit premii de circa 25 000 de dolari pentru a-i depista pe făptași. Dar se pare că este deja prea tîrziu deoarece spaima s-a extins extraordinar în această metropolă californiană „unde oamenii trăiesc pentru a șofa și șofează pentru a trăi”, cum se exprima „Los Angeles Times”.

Pentru că nici un alt oraș nu a făcut ca locuitorii săi să fie atît de dependenți de mersul cu automobilul. Los Angelesul este apreciat, pe bună dreptate, un fel de capitală a „nebuliei auto”, pentru că nicăieri nu se construiesc atîtea autostrăzi (720 de kilometri numai în County Los Angeles) și nicăieri în altă parte nu sint acestea atît de aglomerate. Potrivit estimărilor specialiștilor, în anul 2 000 pe cea mai circulată stradă din lume, Ventura Freeway, se va putea să se meargă cu automobilul numai cu cel mult șapte mile pe oră (11 kilometri). De pe acum, cei care se îndreaptă spre locul de muncă pierd anual, potrivit unor estimări, circa 628 000 de ore numai cu staționarea la intersecții.

Fenomenul „highway shooting” constituie un simptom al declinului unei libertăți: cea de deplasare nestingherită prin marea metropolă. Singurii care profită de pe urma acestei situații sint proprietarii firmelor care blindează automobilele împotriva gloanțelor.

Să fie singura soluție?!

ROMEO NADAȘAN ■

O istorie a politicii externe românești contemporane

Celor două evenimente scumpe poporului nostru pe care le-am sărbătorit recent — cea de a 70-a aniversare a zilei de naștere a tovarășului Nicolae Ceaușescu și a peste 55 de ani de activitate revoluționară, precum și împlinirea a 40 de ani de la proclamarea republicii — le este dedicată și lucrarea „Diplomația românească postbelică în slujba independenței” (vol. I—II), de dr. Ion Bodunescu, apărută la începutul acestui an la Editura „Junimea” din Iași. Printr-o investigație științifică amplă și cu o metodă de lucru adecvată, autorul a reușit să realizeze o sinteză — pentru prima dată în literatura noastră de specialitate la asemenea proporții — a istoriei politicii externe românești în cei 42 de ani care au trecut de la victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antilimperialistă din august 1944.

Epoca investigată — în decursul căreia România a trecut prin diverse faze de dezvoltare social-economică, care în mod obiectiv au influențat fundamental activitățile țării noastre pe plan internațional, scopurile și sarcinile politicii externe românești, precum și mijloacele și metodele ei de manifestare — a fost împărțită de autor în două mari perioade: 1944—1965 și 1965 pînă în prezent.

În primul an după război politica externă a țării noastre — se arată în lucrare — a trebuit să se confrunte cu o serie de probleme de gravitate extremă. Numeroase pagini din volum descriu adevăratele bătălii pe care diplomația României democratice a trebuit să le poarte la Conferința de Pace de la Paris din anii 1946—1947 pentru apărarea drepturilor țării noastre, împotriva încercărilor de imixtiune în afacerile interne ale statului nostru din partea unor forțe externe reacționare, pentru scoaterea țării din izolarea politică internațională în care o adusese regimul antonescian. Au fost în acei ani bătălii cîștigate, au fost însă și înfringeri nemeritate, nedrepte. În prima grupă am putea aminti anularea odiosului dictat de la Viena, din 30 august 1940, recunoașterea internațională a guvernului revoluționar democrat instaurat la 6 martie 1945 restabilirea relațiilor diplomatice cu unele țări, inclusiv cu toate statele vecine, precum și cu Statele Unite ale Americii, Marea Britanie și Franța etc.; în grupa a doua am putea include nerecunoașterea calității de cobeligerant de către Conferința de Pace, în ciuda efortului militar și economic adus de țara noastră la victoria finală împotriva Germaniei naziste și a Ungariei horthyste, unele clauze incluse în tratatul de pace (economice, militare etc.).

Pe măsura consolidării interne, a adîncirii transformărilor revoluționare, România a reușit însă să-și amelioreze statutul internațional, să-și recîștige independența și suveranitatea națională, să-și lărgească sfera de relații internaționale, stabilind relații diplomatice cu noi și noi state, să devină membră a Organizației

Națiunilor Unite și a altor organizații din sistemul O.N.U. etc. În această perioadă, România a încheiat tratate de prietenie, colaborare și asistență mutuală cu Uniunea Sovietică și țările de democrație populară din Europa, a participat la crearea Consiliului de Ajutor Economic Reciproc și a Tratatului de la Varșovia. Totodată, țara noastră a luat o serie de inițiative pe plan internațional privind întărirea păcii și prieteniei între popoarele din Balcani, pentru crearea în această parte a continentului a unei zone libere de arme nucleare.

Cu toate aceste succese indiscutabile — se conchide în lucrare — diplomația românească n-a putut totuși în acei ani să-și dea măsura întregului ei potențial dinamic, corespunzător aspirațiilor poporului român și noii etape din viața țării. Una din cauze a fost însăși tinerețea acestei diplomații de tip nou, revoluționar, lipsa ei de experiență, pregătirea pro-

fesională adesea scăzută a celor ce-o practicau, de unde o serie de slăbiciuni, ezitări, aprecieri limitate ale unor evenimente sau situații complexe din viața internațională. O altă cauză a rezidat, practic, în însăși condiția de atunci a țării, atît pe planul activității interne, cît și pe cel al activității externe, ambele supuse încă unor influențe și presiuni din afară, care restrîngeau politica independentă a României, afirmarea ei liberă, nestînjinită în lume, inițiativa ei creatoare în problemele ce confruntau omenirea (p. 212).

Acestei situații avea să-i pună capăt, în iulie 1965, Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, care a inaugurat un curs nou, radical schimbat, al istoriei țării, al politicii ei, al afirmării majore în construcția socialistă și în demersurile pe arena vieții politico-diplomatice mondiale. Începînd din acest an se poate vorbi și observa o cale românească, plină de dinamism și creativitate, de consecvență, de respect neabătut al principiilor fundamentale ale dreptului internațional în raporturile cu toate celelalte state, o cale de largă deschidere internațională. Activitatea diplomatică a României — grație unei viziuni noi, științifice și revoluționare, pline de originalitate — a că-

pătat o nouă amploare și o nouă dimensiune calitativă, în consens cu radicala schimbare innoitoare a întregii noastre politici interne și externe. Rolul hotărîtor, determinant în realizarea acestui salt istoric, în conferirea unui nou destin țării noastre, prestigiului ei în lume — arată autorul — revine tovarășului Nicolae Ceaușescu, care a devenit simbol al atitudinii curajoase și hotărîte în toate problemele decisive cu care se confruntă țara, lumea și epoca. „Oriunde în lume, în momentul de față — se subliniază în lucrare — numele României ori numele președintelui Nicolae Ceaușescu se suprapun și se confundă identificîndu-se cu eforturile unei națiuni libere și ceteazătoare de a-și edifica un destin exemplar și de a contribui, printr-o operă politică și diplomatică de amploare și de substanță, la edificarea păcii, a înțelegerii și colaborării, a unei noi ordini economice și politice mondiale. Itinerariile pe planetă ale președintelui României, rodnicile contacte pe care le promovează, atît în străinătate cît și la noi, cu șefi de state, de partide, de guverne și parlamente, de importante organisme internaționale și naționale, cu reprezentanți proeminenți ai vieții politice, au sporit de la an la an vastitatea și rezonanța acestei opere politico-diplomatice de o deosebită forță și anvergură” (p. 22).

În capitole speciale, în lucrare sînt analizate succint principalele direcții ale politicii externe românești, obiectivele fundamentale urmărite de diplomația României socialiste la Organizația Națiunilor Unite și în alte organisme internaționale, acțiunile diplomatice ale țării noastre pe plan regional (Balcani, Europa, alte zone ale lumii), poziția și inițiativele președintelui Nicolae Ceaușescu, ale guvernului român în problemele demilitarizării, denuclearizării și ale neutralizării cosmosului etc. Din toate aceste analize se desprinde cu putere o concluzie tonifiantă, care ne umple sufletele de mîndrie patriotică. În situația complexă și contradictorie a lumii contemporane, România socialistă s-a afirmat în cel peste 22 de ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român ca promotor ferm și neabătut al păcii și înțelegerii între popoare, ale soluțiilor pe căi pașnice, prin tratative a tuturor problemelor cu care este confruntată omenirea, acționînd în direcția conlucrării tot mai strîns între toate statele, fără deosebire de orînduire social-economică.

Ultimul capitol al lucrării dr. Ion Bodunescu este consacrat modului în care diplomația românească, demersurile președintelui Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu au fost și sînt receptate și reflectate în conștiința lumii contemporane. Autorul a adunat aici analize și declarații făcute cu diverse prilejuri de prestigioase personalități internaționale care întregesc în chip fericit și confirmă — pe alte planuri — analizele și concluziile formulate de autor în paginile cărții.

ION CALAFETEANU ■

Universul muzicii

Rolling Stones in pantă abruptă

Paginile acestei reviste nu ar fi de ajuns pentru a spune totul despre ROLLING STONES. Va trebui totuși, în numerele viitoare să le facem o amplă prezentare, în cazul în care un trist zvon va deveni realitate: Rolling Stones nu mai există. În speranța că zvonul este o glumă, iată cîteva amănunte interesante: ● ROLLING STONES — grup britanic înființat în anul 1963, în formula Mick Jagger (foto), Keith Richard, Brian Jones, Bill Wiman, Ian Stewart, Charlie Watts. ● Primul lor cîntec, „Come on” nu se bucură de succes, dar atrage atenția publicului. O nouă formație de rock'n roll se năște, devenind, în scurt timp, replica negativă a cîmîșilor „The Beatles”. ● Prima „mutare”: Ian Stewart este exclus din trupă pentru că era prea normal. Cu atestatele de băieți răi în buzunare, Rolling Stones au cîștigat mulți admiratori dar au și speriat multă lume. ● Primul album, intitulat „The rolling stones”, apare în aprilie '64. Primul single no. 1 s-a numit „It's all over now” (iunie '64). Din '65, toate compozițiile

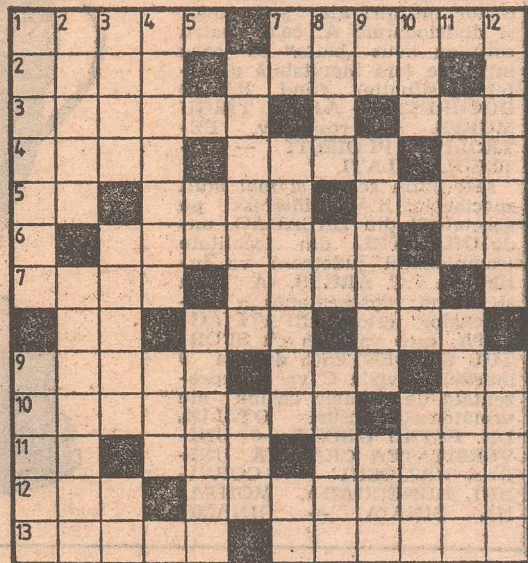
vor purta semnătura Jagger — Richard. În acest an semnalăm primul mare succes, no. 1 în toate topurile din lume: „I can't get no satisfaction”. ● În '67 erau celebri. Succesul de la „Let's spend the night together” nu poate însă acoperi adevărul: Jagger, Richard și Jones sînt acuzați de trafic de droguri și corupție de minore. La sfîrșitul decadei, un trist eveniment: Brian Jones moare. Este înlocuit cu Mick Taylor, venit din trupa lui John Mayall. ● Din '70 Rolling Stones devine un fel de instituție Rock'n roll, cu deplasări costisitoare, producție masivă de discuri, concerte-mamut. În '74 Mick Taylor se retrage, lăsînd locul lui Ron Wood, de la „FACES”. De acum înainte nu vor mai fi modificări. ● Este greu să vă prezentăm toate întîmplările sau lista succeselelor. Rețineți numai că, în 25 de ani de activitate, Rolling Stones au scos 39 de albume, fiind considerați formația de rock'n roll no. 1 din lume. Ar fi păcat ca zvonul să fie adevărat.

● O „bombă” cade cu zgomot în tabăra formației IRIS: Doru Borobelcă pleacă peste noapte fără să spună nimic. De ce a plecat? „Credem că nici el nu știe de ce”, afirmă colegii. Postul de bassist a fost însă imediat completat cu talentatul Nelu Popovici.

● Și ca să ne mai descoperim frunțile, iată ultimele noutăți în materie de reclamă. O firmă olandeză a lansat pe piață perne avînd imprimat portretul vedetei preferate. Fetele de pernă cele mai reușite sînt cu MADONA și SAMANTHA FOX. Reclama este tentantă: „dormiți cu steaua visurilor dvs.!”

MIRCEA ZANE ■

Acuarela

ORIZONTAL: 1) Maro-roșcat, de culoare lemnului de mahon — Lemn negru. 2) De culoarea singelui — Culoarea cetinei. 3) Bronzat — Nuanță a unei culori. 4) Riu în Brazilia — Saline — Liviu Enescu. 5) Cămăși inflorate — Violet — Vopsea (reg.). 6) Are culoarea sidefului (fem.) — Viorela Lupescu. 7) Localitate în U.R.S.S. — Spălăcite, fără culoare. 8) Măsură agrară — Cam (pop.). 9) Animal tibetan. 10) Piesă la războiul de țesut — Siglă pentru „Institutul de proiectări navale” — Albă pe margini! 11) Culoare a betelei — O zi liberă pe lună — (abr.). 12) Pronume personal — Aprinsă la culoare — Element chimic metalic, moale și greu, de culoare cenușie-albăstruie, lucios în momentul cînd este așchiat. 13) Lac maritim în Scoția — Bruneți, oacheși. 13) Culoarea penelor de corb (pl.) — Locuitor legendar al Atlantidei.

VERTICAL: 1) Om cu pielea și părul de culoare neagră, ca de arap — Castaniu (despre

păr). 2) De culoare roșie cu nuanțe de galben — Cu ochii de culoare cafeniu-gălbui (fem.). 3) Localitate în Islanda — Multime de mărgele înșirate — Laura Grigoriu. 4) Curățat de fulgi — Cusătura de jos a unei rochii. 5) Ion Drăgoi — Care au părul vopsit în negru (fem.; pl.). 6) De culoare vioarei — Riglă de desen. 7) Albăstre pe ambele laturi! — Au culoarea castanei coapte — Comparatie. 8) Cafeniu închis — Ion Roșu — Material textil cu pătrățele sau romburi mărunte de două culori diferite, alternînd între ele. 9) Alina Deleanu — De culoarea abanosului — Arhiepiscop de Mainz (c. 705—786). 10) Clar — Dînsa — Căruntă. 11) Culoare galben-verzuie — Colorant roșu, de origine vegetală sau animală, folosit în cosmetică și pictură. 12) Albăstreală pentru rufe — Decolorat parțial sau total.

Dictionar: PARU, ACIT, CAN IAC, EIL, ASAR, LUL.

GHEORGHE TOIA ■

Dezlegarea careului apărut în numărul precedent:

COLIBRI; PAUN; ARIPI; EGRETA; LASE; GRAUR; G; ITI; EMU; NASI; FATIS; NC; TOT; ANAS; SCATHI; RI; TUCANI; MM; ERETI; AGI; I; S; ETI; VRABIE; CAP; LIE; NI; R; OREZAR; AUSEL; STRUT; PISICA.

Universul științific

Valul ucigaș din adîncul oceanului

Unul din cataclismele cunoscute de omenire de multă vreme este „tsunami” ceea ce în traducere japoneză înseamnă „val în port”. În anul 458, arată

izvoarele scrise, după un cutremur mare, la Alexandria în Egipt, marea s-a retras departe în larg, după care a revenit sub forma unui val uriaș, anăturînd totul pe o distanță de 1,5 kilometri, de la țarm. Printre marile „Tsunami” trebuie amintit

BREVIAR

și cel din 1975, care a pătruns în portul Hilo, din insula Hawaii, val ce nu a fost simțit de o navă aflată doar la o milă de țarm. Ultimul „val ucigaș”, de mari proporții, a avut loc pe coastele sudice ale Bangladeshului, din 1985, care a ucis 500 persoane, zece nave de pescuit cu 80 de persoane la bord, nu au mai revenit din larg, iar de-a lungul litoralului valuri de peste trei metri au distrus totul. Oamenii de știință dau fenomenului următoarea explicație: hidrosfera

Pămîntului se află ca și uscatul în cîmpul gravitațional al Terrei. Suprafața apei, în lipsa altor factori perturbanți, se află într-o stare de echilibru în care forța gravitațională acționează pretutindeni perpendicular pe suprafața ei. În cazul unor mutații rapide și puternice ale fundului oceanului, fără deformarea reliefului se formează „tsunami”, care se deplasează cu o viteză uriașă, aproape egală cu a unui avion cu reacție, iar cînd ajunge aproape de țarm, valul pierde din viteză cîștigînd însă în înălțime, ce poate atinge și 30 metri. Pentru semnalezarea apariției lui au fost create geamanduri speciale dotate cu emițătoare și au fost plasați traductori speciali pe fundul oceanului. Aceste metode, avînd în vedere viteza mare de deplasare a „valului ucigaș”, oferă doar parțial garanția că populația s-ar putea retrage la timp din locurile amenințate. Cercetările, ce continuă, caută să descopere din timp cauzele ce pot determina apariția unui „tsunami”.

AUREL DIANU ■

**Între altele,
primăvara ne aduce
și această bucurie:**

Începe fotbalul!

Primăvara este anotimpul tuturor regenerărilor. Inclusiv pentru fotbal, sau cu atât mai mult pentru fotbal — sport care fiecare început de sezon îi iartă păcatele trecute și-i înarează speranțele de viitor.

Reîntâlnirea cu fotbalul capătă proporțiile unei stări de spirit cvasi-generale: la meciurile din turul diviziei A au asistat aproape 2 milioane de spectatori. Adăugând cifrele de la jocurile celorlalte esaloane și veți găsi explicația de ce, tot mai mult, fotbalul este considerat mai degrabă un fenomen social decât o disciplină strict sportivă.

Bucuria reîntâlnirii cu fotbalul are în vedere o ordine cronologică, dar și una valorică, precum și una de popularitate. Cronologic — fotbalul începe duminică, odată cu desfășurarea meciurilor din „16”-imile Cupei României, după programul pe care-l prezentăm alăturat. De la îngăduința cu care vom primi rezultatele acestor partide, va trebui, în numai trei zile, să ne înălțăm, într-o ordine a importanței, la severitatea examenului pe care Steaua îl va susține în sferturile de finală ale Cupei Campionilor Europeni: miercuri 2 martie, pe Ghencea, Steaua București — Glasgow Rangers, într-un joc tălmăcit deja pe toate fețele în multe din serile lungi de peste iarnă.

În aceeași ordine a importanței, pentru primăvară ne-au mai rămas doar competițiile oficiale

ale olimpicilor și juniorilor. La olimpici, reluăm înțelegerea de pe locul 4 în grupă, cu 3 puncte din 4 jocuri și —8 golaveraj. Se speră cu vom repara „adevărul” (—3) în cele trei jocuri pe care le mai avem în deplasare: Polonia (30 martie), Grecia (18 mai) și R.F.G. (31 mai) — partida cu Grecia, acasă, 13 aprilie, completând tabloul echipei noastre în actualele preliminare olimpice. Așa-zisele sanse teoretice ale noastre se referă, probabil, la faptul că primele două clasate, R.F. Germania (8 puncte din 5 jocuri, +4 la „adevăr”) și Danemarca (6 puncte din 5 jocuri, +2 la „adevăr”), mai au de susținut câte două jocuri acasă și numai câte unul în deplasare — deci, în cazul lor, probabilitatea fiind mai mare de a le scădea decât a le crește punctajul în clasamentul adevăratului. Dar, cum e prematur să facem calcule, ne rezumăm deocamdată la a spera că Florin Halagian, antrenorul echipei olimpice, va ști (va putea...) să recupereze din mers startul total nefavorabil al echipei noastre.

În cursă pentru calificarea la turneul final respectiv mai este și lotul de juniori U.E.F.A. '88, adică promoția lui Stănic și Răduciou. Mai sînt de disputat două jocuri, ambele în deplasare, cu Austria (23 martie) și Turcia (la 14 mai) — adversare ce vor fi, într-un fel, „arbitrele” grupei, întrucît tot pe ele urmează să le întîlnească și

principala (deocamdată) favorită la calificare, echipa U.R.S.S.

În sfîrșit, lotul U.E.F.A. '90, sub conducerea antrenorilor Marin Țițeica și Silviu Avram, a reușit o merituoasă calificare la turneul final european al acestei categorii de vîrstă, ce se va desfășura la jumătatea lunii mai, în Spania. Printr-o decizie de neînțeles, la conducerea lotului, „muncit”, cum se știe, de altii a fost numit de curind Gheorghe Staicu, antrenor a cărui reputație profesională a fost pusă serios sub semnul întrebării de mai toate rezultatele echipelor de care a răspuns în ultimii ani. Ar fi interesant de aflat „argumentele” care au dus la această nouă ungere a lui Staicu în fruntea unui lot național.

Intr-o ordine a popularității, pe primul plan se află, desigur, campionatul diviziei A, care se va relua în prima duminică a lunii martie. Cu o clipă mai devreme aducem în prim-plan „poziția de start” a citorva competitori. Pe primele două locuri, cum se știe, se află Steaua (32 puncte, +14 la „adevăr”, +56 golaveraj) și Dinamo (30 puncte, +14 la „adevăr”, +27 golaveraj). Mai pasionant va fi disputa din partea de jos a clasamentului, care acum arată astfel: locul 13, Sportul studentesc 13 p (—5 la „adevăr”, 0 la golaveraj); 14, „U” Cluj-Napoca 13 p (—3, —10); 15—16, C.S.M. Suceava 12 p (—4, —17) și S.C.

Bacău 12 p (—4, —17); 17, Rapid 11 p (—7, —16); 18, Petrolul 11 p (—7, —18). Cum se constată, în clasamentul adevăratului ultimelor trei jocuri ar fi ocupate de Sportul studentesc (—5), Rapid (—7) și Petrolul (—7) — echipe care vor avea fiecare câte 9 jocuri în deplasare în acest retur; le vor avantaja sau nu acest lucru — rămîne de văzut. La o privire superficială (pentru că urmările reale vor fi constatate doar în jocuri), se pare că pauza de iarnă a fost benefică mai ales pentru Rapid (care s-a întărit cel puțin cu Bozeșan și Rada); Sportul studentesc a legitimat un portar bun (Manu) și un mijlocas (Olteanu) în care se pun mari speranțe, dar valoarea de ansamblu a acestei echipe îi dă oricum dreptul la o previzibilă ascensiune; Bacăul l-a pierdut pe Viscreanu, Clujul — pe recentul internațional Sabău, — Suceava — pe Mulțescu, iar Petrolul scontează pe plusul de mobilizare pe care-l aduce cu sine orice schimbare de antrenor (Petre Dragomir în locul lui Constantin Moldoveanu).

De urmărit este și evoluția golgeterilor. Pe primele două locuri — Pițurcă (19 goluri, 13 acasă, 6 în deplasare, 0 din 11 m), și Hagi (17 goluri, 13, acasă, 4 în deplasare, 3 din 11 m) — jucători care, împreună, au marcat mai multe goluri decât oricare echipă de la locul 3 în jos! Al treilea clasat este

recenta „gheată de aur”, Cărmătaru (13 goluri, 7 în deplasare, 6 acasă, 2 din 11 m). Al patrulea golgeter al campionatului este mult disputat (pină de curind) Cojocaru (de la Corvinul sau Steaua, cum vreți s-o luați), cu 12 goluri, toate înscrise în jocuri de acasă. Pe locul 5, „veteranul” Cimpeanu II și tânărul Craiu, avînd câte 9 goluri fiecare. Craiu este revelația turului prin această eficacitate a sa (4 goluri în deplasare), absolut remarcabilă pentru un debutant în prima divizie a țării. Să sperăm că-i va fi de bun augur în creșterea sa sportivă și extrasportivă.

Cam aceasta ar fi, stimă cititori, o scurtă prefață la apropiatul sezon fotbalistic. Este un truism să mai spunem că spectatorii, întreaga opinie publică iubitoare de fotbal, de sport, în general, așteaptă de la toți cei care activează în fotbal o muncă susținută, intensă, competitivă și mai ales principială, din care să rezulte acele mult dorite satisfacții la care suporterii au cu prisosință dreptul datorită investițiilor morale și materiale pe care nu conținesc să le facă în echipele lor favorite. Miine va avea loc și mult așteptata plenară a Federației Române de Fotbal, despre dezbaterile căreia vă vom informa în numărul viitor. Pînă atunci să urăm fotbalului un an bun!

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Cupa României

Cine se apropie de trofeu?

Sezonul fotbalistic se va inaugura, conform tradiției am zice, prin jocurile din „16”-imile Cupei României — înțelegere începută în vara anului trecut și inclusă în programul vastei competiții naționale „Dacia”.

Duminică intră în „hora” acestor întîlniri ale surprizelor și divizionarele A, cele patru care au avut „bafă” să joace între ele (era inevitabilă o astfel de situație) fiind RAPID BUCUREȘTI — A.S.A. TIRGU MURES și, respectiv, PETROLUL PLOIEȘTI — OTTELUL GALAȚI.

Mai puțin scorul și mai mult spectacolul îi va interesa pe spectatorii din BABADAG, unde GRANITUL din localitate (campionatul județean) va înfrîna pe F.C. ARGES. (A doua și ultima reprezentantă a „ju-dețenelor” este CARPATI AGNITA, care va juca cu SPORUL STUDENȚESC, dar pe 9 martie). Divizia C va fi reprezentată de primele echipe ale următoarelor jocuri: OTTELUL DR. PETRU GROZA — UNIVERSITATEA CRAIOVA, UNIREA URZICENI — CORVINUL HUNEDOARA, MONTANA SINAIA — DINAMO

BUCUREȘTI și PARTIZANUL BACĂU — F.C. OLT. Jocuri de mare interes la Bala Mare și Satu Mare: F.C. MARAMUREȘ — POLITEHNICA TIMIȘOARA și, respectiv, OLIMPIA I.U.M. — „U” CLUJ NAPOCA. Alte întîlniri între divizionare B și A: C.S.M. REȘITA — F.C.M. BRAȘOV, GLORIA PANDURII TIRGU-JIU — S.C. BACĂU, GLORIA BISTRIȚA — VICTORIA BUCUREȘTI, C.F.R. PASCANI — FLACĂRA MORENI, PROGRESUL BRAILA — C.S.M. SUCEAVA. Ultimul joc al acestei faze este, de fapt, cel care se va disputa primul, în devans, VOINTA BUCUREȘTI (campionatul municipal) — STEAUA BUCUREȘTI („Campionatul european”).

Partidele se vor disputa în organizarea primelor echipe. Calificarea celor care joacă în deplasare (exceptînd partidele dintre divizionarele A) ar însemna că nu s-au petrecut surprize, deși tocmai acestea fac farmecul fotbalului. În orice caz, unde vor fi surprize, vor fi și redactorii noștri; și nu invers! (O. Știre)

Cupa Campionilor Europeni

Mult succes, Steaua!

Este al treilea an consecutiv în care sezonul internațional oficial al fotbalului nostru se deschide cu un joc al echipei Steaua. „Coincidența” aceasta exprimă, de fapt, realitatea cîrmătarului campioana țării noastre face parte deja din galeria marilor echipe ale Europei, dovada irefutabilă fiind tocmai această constantă prezență în actualitatea fiecărei primăveri fotbalistice de pe continent.

Miercuri, Steaua va disputa al 60-lea său joc în cupele europene. Bilanțul de pînă acum: 59 de jocuri, 22 victorii, 13 egaluri și 24 de înfrîngeri. Paritatea numărului de jocuri (după cum se știe, tur-retur în fiecare cupă europeană) este „stricată” (frumos, am zice) de celebra finală cu Barcelona. De asemenea, în această linie de clasament nu sînt cuprinse cele două finale — pentru Cupa Intercontinentală și pentru Super Cupa Europeană.

În Cupa Campionilor Europeni, Steaua are un bilanț simetric: 26 de jocuri, 11 victorii, 4 egaluri și 11 înfrîngeri — și se înțelege că miercuri îi dorim o schimbare a „contourului” pe primele două coloane!

De menționat faptul că singura echipă scoțiană pe care Steaua a mai întîlnit-o în cariera sa europeană a fost tot Glasgow Rangers, în Cupa Cupei, ediția 1969/70 (0—0 la București, 0—2 la Glasgow). Reîntîlnirea de acum a acestor două echipe se face după ce, în actuala ediție, a C.C.E., Steaua a eliminat pe M.T.K. Budapesta și Omonia Nicosia, iar Glasgow Rangers — pe Dinamo Kiev și Gornik Zabrze.

Programul sferturilor de finală ale acestei competiții mai cuprinde jocurile: Bayern München — Real Madrid, Benfica Lisabona — Anderlecht Bruxelles și Bordeaux — Eintracht hoven; pe oricare din acestea le așteptăm cu plăcere (zicem acum!) pe 6 sau 20 aprilie, cînd se vor disputa manșele semifinalelor (finala, pe 25 mai, la Stuttgart).

Așa cum am procedat de fiecare dată în astfel de împrejurări, (din acest colț de pagină, ne asociem tuturor celor care vor fi alături de echipa noastră campioană la dificila partidă de miercuri, urînd de pe acum jucătorilor noștri, mult, mult succes!

O. IONAȘC ■

Plenara F. R. F.

Miine vor avea loc lucrările plenarei Federației Române de Fotbal — eveniment așteptat cu nerăbdare de toți cei care sînt implicați în viața acestui sport. Un astfel de moment de sînteză are datoria să ne edifice asupra modului în care au fost recepțate rezultatele internaționale din ultima vreme, asupra preocupărilor actuale și de perspectivă existente la federația de specialitate. Și chiar dacă ar fi o naivitate să credem că după această plenară fotbalul nostru va merge mai bine din toate punctele de vedere, nutrim speranța că dezbaterile respective vor cristaliza cîteva direcții ferme de acțiune viitoare a federației, astfel încît să se perpetueze ceea ce a fost benefic și să se elimine ce a fost negativ din activitatea de pînă acum. De altfel, se va întreprinde o analiză a perioadei de la plenara precedentă pînă acum, se va discuta situația disciplinei din fotbalul nostru și, desigur, se va dezbate proiectul noului sistem competițional despre care am scris pe larg în numărul trecut. Despre deciziile și efectele concrete ale acestei acțiuni vom mai avea prilejul să vorbim.

Civilizația sportului

Instincte primare

„Sînt un cititor consecvent al revistei Flacăra. Voi încerca să vă relatez despre un meci de fotbal în care spectacolul fotbalistic a devenit „spectacol pugilistic”. Era de așteptat că noi, suporterii echipei oaspete, să nu fim primiți cu flori, dar ceea ce s-a întîmplat a depășit orice închipuire, neavînd nici o legătură cu sportul. Și n-am înțeles de ce, întrucît cele două echipe nu se întîlneau niciodată într-o competiție oficială. Arbitrul nici n-a contat în fizionomia jocului, permițînd fapte de-a dreptul incredibile la nivelul unei divizii naționale: lovirea pe teren a medicului oaspeților, repetate lovituri cu pumnii între jucători, ieșirea din teren a unui jucător care a lovit pe cine a apucat pe banca de rezerve a echipei adverse, imposibilitatea oaspeților de a pleca la pauză la vestiare (aflase undeva hăt-departee...), amenințările „oamenilor de ordine”, transportarea unui jucător la spital etc. Noi, suporterii, am fost amenințați. Este inadmisibil să se întîmple asemenea lucruri pe un stadion de fotbal. De ce atitudinea unor „gazde” incită la violență? Fotbalul este, în primul rînd, spectacol, bucuria de a vedea ceva frumos. Oare observatorul federal, prezent la meci, nu a văzut nimic?”

Numele semnatarului acestei scrisori și meciul la care se referă, nu credem, că sînt importante. Dar veridicitatea celor de mai sus este confirmată și de cronicile apărute în două organe de presă din care spicuim: „Partida a fost deseori fragmentată de faulturi grosolane, medicii au stat mult timp pe teren, s-au împărțit lovituri nepermise. Dar ceea ce întrec orice măsură este faptul că echipele oaspete i s-a rezervat un vestiar la 200 m de teren, unde pentru a ajunge, trebuia să treacă printre spectatori deosebit de turbulenți. De aceea, echipa a rămas la pauză pe banca de rezerve. Așa uzi și plîni de noroi, oaspeții au primit „vizita” căpitanului echipei gazdă care a avut o atitudine total nesportivă sub privirile îngădui-

toare ale oamenilor de ordine. Oare delegatul F.R.F. a văzut toate aceste acte nesportive?” un fragment din cealaltă cronică: „În minutul 91 de joc (97 al prelungirilor), la o fază în careul oaspeților, portarul acestora este făcut k.o. cu un croșeu aplicat în bîrbie. Arbitrul oprește cu întîrziere jocul, fără efect însă asupra recuperării portarului fiindcă jucătorii gazdelor împiedică minute în sir pe medicul oaspeților să vină la locul accidentului, scenă care părea că pe arbitru îl amuza. Lipsit de primul ajutor, starea sănătății portarului se agravează și este transportat cu salvarea la spital.”

Cititorii noștri dintr-o anumită zonă a țării își vor aminti cu siguranță despre ce meci este vorba. Dar nu numele echipei și al arbitrului interesează, credem, în acest caz. Ci excesele la care s-a ajuns prin unele locuri unde capetele înfierbîntate dau friu liber unor instincte primare.

Tehnicienii cu respect pentru meseria căreia s-au dedicat, formează nu numai mușchi și deprinderi tehnice, ci și caractere. Pasiunea și eforturile lor nu pot da roade decît într-un climat de sportivitate deplină, atît pe teren cît și în tribune. Aceste adevăruri sînt atît de simple încît avem naivitatea de a mai crede în ele cînd vorbim despre „atmosfera” din fotbalul nostru. Totuși, fără o revenire la aceste noțiuni (respect, caractere, pasiune, sportivitate) fotbalul se va transforma cu timpul, tertatăt-ze fie expresia, într-o junglă. Violența îl va desfigura.

Dar să consemnăm și alte gesturi făcute de semenii noștri. O echipă de hochei se întoarce cu autocarul de la Galați. Era noapte, viscol, frig pătrunzător. Mașina s-a defectat. Șoferul, cu toate eforturile făcute, nu a reușit să o repare. A apelat atunci la ajutorul colegilor de breasla. Nu a oprit nimeni. Tirziu de tot, cînd se părea că nu mai există nici o șansă de ajutor interuman, a oprit o mașină. Omul de la volanul ei a coborît și după cîțiva îndelungate, a găsit hiba. Sportivii au ajuns acasă spre dimineață. Cel care i-a ajutat s-a dus direct la locul său de muncă. Se numește Ion Bogdan din Alexandria. Conducea mașina cu numărul 31—TR—2734. Dacă-l întîlniți pe șosea, salutați-l. Merită!

CRISTIAN TOPESCU ■

Cupele europene la handbal

Trei calificări posibile

Între încredere și ușurință

(De la trimisul nostru special)

MINAUR are șanse reale de calificare, dar principalul pericol îl reprezintă tocmai această excesivă încredere într-un retur pe care unii sportivi îl văd „ca și jucat”. La mijloc este tentația irezistibilă a unei comparații cu manșa precedentă, când Minaur a recuperat miraculos la Baia Mare handicapul de 10 goluri cu care se întorsese de la Halmstad. Or, se știe, nici un joc nu seamănă cu altul, ca să nu mai spunem că de păcătoasă poate fi o prea mare siguranță în calificare, cum au avut suedezi de la Drott și cum sint pe cale să aibă acum, în rouri schimbate, băimărenii.

Se mai spune că acea echipă suedeză eliminată în turul precedent este „cu două clase peste” valoarea danezilor de la Hellerup — și de aici un alt motiv de „liniște”. Dacă e așa, cu atât mai criticabilă este evoluția de la Copenhaga în care handbaliștii de la Minaur au comis greșeli de nepermis la valoarea, prestația și experiența lor internațională. De pildă: din min. 6 (2-2, singura egalitate de pe parcursul jocului) până în min. 21 (9-2, cea mai mare diferență de scor), băimărenii n-au înscris nici un gol! Este perioada în care am avut de trei ori superioritate numerică și în care, de fapt, „s-au pus bazele” înfringerii finale; în min. 27, Maricel Voinea ratează 7 m (la 10-5), apoi danezii, în patru jucători de cimp, ne dau gol (!), fără ca ai noștri să marcheze; în min. 48 (la 18-13), ratăm un contraatac de „3 contra 1”; în min. 55 (la 22-19), Henrichsen trage un 7 m în bară, dar tot el recuperează și înscris s.a.m.d.

Arbitrilor Müller și Magnusson din Suedia e greu să li se reproșeze ceva în condițiile în care au dictat pentru noi 5 de 7 m și 2 eliminări, față de 2 lovitură de la 7 m și 7 eliminări în tabăra danezilor. Totuși, au anulat două goluri înscrise de Covaciu, ambele pentru incontrolabilul motiv al călcării semicercului (primul, la o lovitură de la 7 m și al doilea, în urma unui contraatac). Ca să încheie statistica mai adăug că băimărenii au trimis de cinci ori mingea în bară, iar danezii numai de trei ori.

Rezultă și de mai sus că înfringerea lui Minaur se datorează superficialității din prima repriză a jucătorilor săi, și nu cine știe căror virtuți ale danezilor; pe româneste, ne-am bătut singuri. Nici scuza progătirii fizice nu poate fi invocată din moment ce repriza a doua s-a încheiat egal (14-14), față de 11-6 cit era scorul la pauză.

As fi nedrept dacă n-aș spune că Petran a apărut bine (scotind 19 mingi, dar lăsându-se ușor păcălit la unele goluri pa-

rabile înscrise de Lundbye) și că Maricel Voinea abia în repriza a doua a evoluat la valoarea sa normală (când a și înscris 5 goluri din cele 7 ale sale, nemaigresind nici puse în fazele de atac). La Covaciu și Stamate (fiecare cite patru goluri) este de dorit o mai mare concentrare (și, deci, eficiență) în aruncările la poartă.

Pentru retur se anunță o dispută tactică interesantă, a cărei schiță era deja prefigurată de antrenorul Lascăr Pană imediat după meci. Danezii excelază în rapiditatea repelierilor (n-am reușit decât 2-3 contraatacuri) și eficiența aruncărilor de pe semioerc (de unde au și marcat vreo 20 de goluri). Campion este în această privință „micul bulldozer” Lundbye (25 de ani, 23 ori internațional A), 8 goluri din tot atâtea aruncări (de pe extrema stângă).

Publicul băimărean va avea, ca și în alte rânduri, un rol mare în purtarea echipei pe arile calificării (la Copenhaga s-a jucat în fața a 350 de spectatori, gălăgia fiind mai mare, uneori, pe teren decât în tribune). Dar nici din tribunele din Baia Mare meciul nu trebuie privit ca o simplă formalitate, chiar dacă cele 20 de goluri marcate în deplasare reprezintă un atu.

Mai este o problemă deloc neglijabilă — cel puțin pentru medicul echipei, dr. Coriolan Pop — și anume aceea a recuperării fizice a jucătorilor. În 11 zile, echipa din Baia Mare a schimbat de șapte ori „patul” (dormind succesiv la Cluj, Tîrgu Mureș, Brașov, București, Copenhaga, Berlin și-n vagonul de dormit care i-a readus din București la Baia Mare), călătorind în acest răstimp cu tot ce e posibil: autocar, avion, tren, vapor, automobil. Oricât ar părea de pitoresc, efortul acesta lasă urme asupra prospeității fizice a echipei, mai ales că ieri a avut și joc de campionat, cu Știința Bacău.

Repetăm: calificarea este posibilă, dar numai cu un plus de responsabilitate din partea fiecărui jucător. Am fost sever cu această echipă tocmai știindu-i posibilitățile, valoarea și atenția de care este înconjurată; jucătorii au datoriat să onoreze toate acestea printr-o evoluție sub semnul seriozității, concentrării și răspunderii individuale, neuitând că au de apărut prestigiul de foști deținători ai „Cupei I.H.F.” (în 1985) — singurul trofeu european cucerit de handbalul nostru la nivelul echipelor de club din 1977 încôace.

OCTAVIAN ȘTIREANU

Puține goluri în deplasare

Campiona țării noastre, **STEUA BUCUREȘTI**, a intrat în meciul tur din cadrul sferelor de finală ale Cupei

Campionilor Europeni la handbal masculin formația Tusem Essen de care a fost depășită cu scorul de 16-11 (10-5) la capătul unui joc desfășurat, în multe dintre momentele sale, la limita sportivității, presărat cu numeroase durități trecute cu vederea de arbitrajul „larg” (pentru a nu spune părtinitor) al norvegienilor P. E. Sjong și J. R. Ludwigssen.

Fără Adrian Ghimes și Cezar Drăgăniță (indisponibili), pușă în situația de a-l folosi nerefăcut pe Berbec, reaccidentat și el, Steaua a improvisat o formulă de echipă al cărei randament a fost mult sub acela cu care ne-a obișnuit, nereușind să reziste confruntării cu puternica echipă din Essen.

La reîntoarcerea în țară, antrenorul Radu Voinea ne-a mărturisit: „A fost un meci adevărat și ceea ce știam dinainte s-a adevărat, relevându-ne forța deosebită a echipei vest-germane, mai ales în apărare, la reușita căreia a contribuit și arbitrajul care n-a sancționat jocul aspru al gazdelor. În aparență, cinci goluri pot fi recuperate și, chiar dacă o privire lucidă asupra acestui joc acordă prima șansă adversarilor noștri, vom face tot ce este omenește posibil pentru a depăși handicapul cu care ne prezentăm în retur. Nu sint doar golurile ce ne despart ci și accidentările care ne-au diminuat forțele, față de Tusem Essen care vine la București cu efectivul complet în frunte cu Fraatz, acest copil teribil al handbalului german”.

Steaua, echipa care a dat de atâtea ori satisfacție, aducând bucuria în inimile numeroșilor săi suporteri, se reîntâlnește peste câteva zile cu o formație valoroasă, combativă al cărei joc athletic poate fi totuși anihilat printr-o exemplară mobilitate. Nu ne îndoiim de faptul că, sustinută frenetic, campioana noastră este în stare, ca în atâtea alte cazuri, să întoarcă rezultatul în favoarea sa, oferindu-ne încă o frumoasă calificare.

*

În aceeași fază a competiției, de astă dată în Cupa I.H.F., handbalistele de la **RULMENTUL BRAȘOV** au fost învinse cu scorul de 20-15 (10-5) de puternica echipă sovietică Egle Vilnius după un joc pe care comentatorii aflați la fața locului l-au apreciat ca echilibrat pe lungi perioade ale desfășurării sale. Echipa noastră, în ciuda indisponibilităților cu care se confruntă, a dovedit o remarcabilă putere de luptă lăsând să se înțeleagă că poate face o figură frumoasă. Să așteptăm deci returul în speranța că ne va aduce confirmarea acestui lucru.

CONSTANTIN DRAGOMIR

Toată lumea face sport

● **Dictionar.** În referirile la fotbalul italian revine mereu, cum știți, cuvântul calcio, denumirea peninsulară a jocului cu balonul rotund. Refuzând împrumuturile lingvistice (baschetul este pallacanestro, handbalul — pallamano, iar voleiul — pallavolo, de pildă), italienii au păstrat pentru fotbal o denumire antică. Etimologia lui calcio este, indeobște, știută, un joc cunoscut încă acum 2.000 de ani, asemănător fotbalului, se practica de către soldați, în special, ca o completare la pregătirea fizică, aceștia fiind încălțați cu niște sandale deosebite, „calceus”, de unde și denumirea actuală a... soccerului italian. Originalitatea nu se oprește aici, în calcio golul este rete (plasă), penalty-ul — rigore, iar cornerul — angolo! ● **Campionul mondial** de box la toate categoriile (și toate versiunile, am adăuga), americanul Mike Tyson, a inițiat crearea unui fond pentru ajutorarea copiilor din țara sa victime ale criminalității. După o primă donație, Tyson a anunțat că o parte din bani vor fi obținuți în urma unor gale demonstrative, în care va evolua și el. ● **Apropo de Tyson**, presa americană relatează că la meciul acestuia cu Michael Spinks, pentru titlul mondial (unificat, W.B.A., W.B.C., și I.B.F.), se vor bate toate recordurile în privința burselor, cei doi pugiliști urmînd să împartă suma de 25 milioane dolari!

● **Austriacul August Aust**, în vîrstă de 33 de ani, a pornit într-o aventură cu totul excepțională: înconjurul lumii pe o planșă cu velă! Prima etapă a temerarei întreprinderi a și fost străbătută, de la Barcelona la Fuerteventura (Insulele Canare). ● **Alianza Lima** este, practic, din nou campioană a Perului, noua echipă (după ce cu două luni în urmă toți membrii fostei formații au pierit într-o catastrofă aeriană) reușind să mențină șefia clasamentului. Creat la 15 februarie 1901 (din 1910 în prima divizie), cel mai popular club încă și-a înscris în palmares, până acum, 15 titluri, aici evoluînd de-a lungul anilor mari jucători, precum Valeriano Lopes, Alejandro Villanueva, Guillermo Barbadillo, Hugo Sotil, Cesar Cueto și Teofilo Cubillas, acesta din urmă revenit pe gazon, la 43 de ani, pentru a da o mină de ajutor (de mare importanță și eficiență, se spune) mult încercatei echipe. ● **Mai poate fi împiedicată Napoli** să cîștige al doilea „scudetto” (consecutiv!) din istoria clubului? Aceasta a fost tema unei anchete a presei italiene printre reputații antrenori care activează în Italia, opinia generală fiind că A.C. Milan, aflată pe locul 2, la 5 puncte, nu va putea reface handicapul, mai ales că meciul direct se va disputa la Napoli.

LUCIAN OPREA

Martie e luna lui Agnolin

Cu puține zile înainte de a implini 45 de ani, arbitru italian Luigi Agnolin se va afla la București pentru a conduce partida dintre Steaua și Glasgow Rangers. Născut, așadar, la 21 martie 1943, Luigi Agnolin avea să debuteze ca arbitru în prima ligă italiană peste aproape fix 30 de ani, la 18 martie 1973. De-atunci și pînă la sfîrșitul campionatului 1986/1987 a condus 174 de partide în divizia A și 87 în divizia B, fiind, din acest punct de vedere „cantitativ”, al doilea arbitru italian în activitate (după Paolo Casarin din Milano, 48 de ani, cu 185 și, respectiv, 127 de jocuri arbitrate). Pentru a-i completa „fisa” mai departe, adăugăm că „sub Agnolin”, 102 partide au fost cîștigate de gazde (59 în prima ligă), 108 (70) s-au încheiat la egalitate și 51 (45) au revenit oaspetilor. În cariera sa (repetăm, datele nu includ actualul campionat), Agnolin a dictat 69 de lovitură de la 11 m și 23 de eliminări de pe teren.

A fost delegat la partide din cupele europene începînd cu ediția 1978/79, de-atunci conducînd peste 30 de jocuri în competițiile U.E.F.A. De asemenea, a oficiat la jocurile turneului olimpic de la Moscova (1980) și la campionatul mondial din Mexic, acum doi ani, unde a condus întîlnirile U.R.S.S. — Ungaria, Uruguay — Argentina și Franța — R.F.G.

În acest context, ne face plăcere să amintim că Luigi Agnolin a fost arbitru al unui joc de

referință al fotbalului nostru — cel în urma căruia Steaua cîștiga Super Cupa europeană (1-0 cu Dinamo Kiev, la Monte Carlo, 24 februarie 1987).

Originar din Bassano del Grappa (o localitate lângă Vicenza), Luigi Agnolin este profesor de educație fizică (de altfel e singurul arbitru italian de primă divizie cu diplomă în acest domeniu). Stie franceză, engleză și germană — pe limbă italiană, desigur. Este cunoscut ca un arbitru foarte exigent, fiind neiertător mai ales în situațiile în care jucătorii protestează („menirea jucătorilor este să joace, nu să discute între ei sau cu mine”, „discuțiile nu sînt admise de nici un regulament din lume”).

Făcîndu-vă cit de cit cunostință cu un prestigios cavalier al fluierului de pe continentul nostru, ne exprimăm speranța că jocul de la București îi va conferi lui Luigi Agnolin prilejul unei consolidări a prestigiului de care se bucură. Îi urăm succes, într-o misiune deloc ușoară! (O. Știre)

Un vechi și mult circulat proverb românesc spune că „unde nu e cap, e vai de picioare”.

Dacă unui copil nu îi poți cere, întotdeauna, să se comporte ca un adult, în primul rînd, datorită capacității sale reduse de discernămint dar și lipsei de experiență, unui adult i se poate „pretinde” să cunoască granița dintre rău și bine. De multe ori înconștiența le anulează ura dintre semenii noștri pînă și instinctul de conservare pe care-l au toate vietuțtoarele. Întrebările care urmează după ce faptele s-au consumat și au rămas doar consecințele, nu-și mai au rostul. Adjectivele: stupid, imposibil devin inutile pentru cel în cauză dar și pentru cei din jur. Un „simplu amănunt”, în aparență nesemnificativ, poate modifica cursul vieții și tot ceea ce pînă mai ieri părea firesc, devine brusc imposibil.

„Vara se apropia de sfîrșit însă căldurile toride continuau să ridice mercurul termometrelor. Atmosfera era învaluită în furoare fierbîntă, soarele ardea și topea totul făcînd să înceteze pînă și freacăntul naturii. În oraș asfaltul devenise parcă fluid. Vlad se pregătea să plece cu camionul, pînă la punctul fo-

restier Dumbrava Nouă. Trebuia să ducă niște materiale care fuseseră solicitate de urgență de șeful punctului de lucru. Cursa devenea cu atât mai tentantă cu cît trei sferturi din drum era parcurs prin pădure, singura unde efectele caniculei se simteau mai puțin. Șoferul a făcut plinul mașinii, a verificat încă o dată presiunea din pneuri și l-a întrebat pe Adrian care avea basculanta defectă, dacă nu vrea să-l însoțească. După ce Vlad a primit foaia de parcurs, a urcat în mașină alături de prietenul său și cei doi au plecat la drum. Pe șoseaua incendiată, mașinile se țirau ca niște animale bolnave. Cei doi prieteni purtau o discuție insuflită despre ultimele succese înregistrate de echipa favorită de rugby (pasiunea celor doi fiind, spre deosebire de restul colegilor, „sportul cu balonul oval”). După aproape o jumătate de oră de mers părăsîră drumul județean și intrară pe drumul forestier. Imediat se simți pădurea cu răcoarea ei binefăcătoare. Iarba era presărată cu zeci de flori de toate culorile din albul-gîngas și galbenul-vesel pînă la violetul-grav. Cromatica frunzișului pădurii de foioase pornea: de la verdele-

palid ars de razele nemiloase ale soarelui pînă la verdele-cruș, specific frunzișului de-abia ieșit din teaca lui.

Vlad — bine dispus — ar fi vrut să poată decapota autove-

Cronica șoselei

Capul de pod

hiculul „să simtă cît mai bine curentul de aer răcoros care pătrundea atît de puțin prin geamurile lăstate”. Adrian însușea și mai mult de peisajul ferice care i se derula prin fața rețelei începu să povestească un film. Interlocutorul mai prindea din cînd în cînd cite un cuvînt dar atenția îi era concentrată nu la drum — așa cum s-ar crede — ci la ceva „senzațional”. Într-un tirziu îi împărtăși lui Adrian ce „scîlpire de geniu”

avusese de curînd... „Ce-ar fi să deschid portiera, s-o leg cu o sîrmă și să mergem cu ea deschisă?! Așa ar intra mai mult aer!” Adrian consimți imediat, Vlad trase mașina pe dreapta, coborî, luă o bucată de sîrmă, fixă portiera, se urcă la volan și porni mai departe... Călătoria începu să devină cu adevărat agreabilă. „Ventilatorul natural” inventat de Vlad funcționa perfect. Adrian relată firul povestirii dar atenția colegului său era îndreptată, totuși, în altă parte... nu, nu la drum așa cum s-ar putea subînțelege ci la altceva înrădăvăr... ieșit din comun.

„Ce-ar fi să țin un picior în afară și unul înăuntru pe accelerator. Dacă e ceva trec imediat piciorul de pe accelerație pe frînă!” — și-a spus el. A scos piciorul sting iar cu dreptul a rămas pe pedala de accelerație. „Acum simt și eu că trăiesc, cu adevărat!” îi spunea lui Adrian care ridea de „spectacolul” insolit pe care îl oferea colegul său. În sfîrșit Vlad putea să urmărească și acțiunea filmului pe care îl povestea Adrian.

Minutele treceau cu repeziune, kilometrii și ei. La cîteva sute de metri le apărî în

față podul de peste Iezer. De acolo nu mai era mult pînă la destinație. „Cascador trebuia să mă fac!” comentă Vlad rîzînd. „Acele ceasornicului se apropiau de ora fatidică... Un țipăt de groază amestecat cu un zgomot infernal au precedat tragedia... Vlad rată virajul și intră cu portiera și piciorul în... capul podului. Șoferul leșinase din pricina șocului dar Adrian perfect lucid și doar cu cîteva zgîrieturi ieși din camion, încercînd să-l acorde colegului său primul ajutor... Dinspre punctul de lucru se apropia un Aro; rînitul fu urcat cu precauție în mașină și transportat la spitalul din prima localitate... O șansă imprevizibilă.

Inconștiența l-a lăsat fără piciorul sting, cu un șir de intervenții chirurgicale, cu luni de spitalizare și cu stigmatul infirmității. Dacă Adrian s-ar fi împotrivit cît de puțin și nu ar fi aprobat nebulia prietenului său, acesta nu ar fi plătit un tribut atît de dureros. Atunci cînd lipsa de discernămint găsește teren propice în nesăbuintă, omul își anulează de unul singur toate drepturile pe care i le-ar outea pretinde... zeiței Fortuna...

VICTOR BEDA

In Piața Amzei sint ghiociei de plastic dar și ghiociei adevărați

Fotografii de PAUL AGARICI

Apariții noi la „Dacia”

Editura clujeană „Dacia” anunță apariția a două noi volume de larg interes cultural-istoric. Este vorba de „Fragmentarium clujean” de Horia Stanca și de „Studii literare din istoria presei culturale și literare românești”, semnat de un colectiv de cadre didactice de la Facultatea de filologie din Cluj-Napoca. Primul volum evocă oameni și împrejurări din Clujul anilor 1922-1940, ani care au dat orașului, odată cu prestigiul unui mare centru de cultură, mindria de a fi realizat acest prestigiu în mai puțin de două decenii, după lunga și nedreaptă oprimare națională și socială străină. A doua carte examinează conținutul și orientarea unor ziare și reviste apărute începând cu deceniul al treilea al secolului XIX și continuă cu principalele etape ale devenirii literaturii și culturii românești din secolul XX.

muncă ce se utiliza în acest scop. Noul obiectiv feroviar a condus la creșterea capacității de transport față de calea îngustă de 11 ori, iar totalul economiilor anuale depășește 50 milioane lei. La acestea se adaugă multiplele avantaje de ordin general care decurg pentru întreaga viață economico-socială a Țării Oașului, zona care a beneficiat în ultimii 20 de ani de amplasarea a numeroase obiective economice și sociale, racordându-se din plin la pulsul dinamic al întregii țări.

Soarele în postură de constructor

Un colectiv interdisciplinar de cercetare de la Facultatea de construcții a Institutului politehnic „Gh. Asachi” din Iași a conceput și elaborat o nouă și valoroasă soluție de accelerare a procesului de întărire a betonelor prin tratarea termică

În cele mai multe spitale paturile sint ocupate de bolnavi valizi psihic, însă suferinzi somatic; afecțiuni ale unor organe interne și ale membrilor superioare sau inferioare. Nu înțeleg de ce în afară de hrana alimentară și medicală nu se oferă și hrană intelectuală, psihică, de ce trebuie să se întreprindă legăturile bolnavului cu lumea din afară, exceptând puținele informații aflate cu ocazia vizitelor sau din partea unor cadre medicale.

Că bolnavii vor să cunoască în continuare ce se întâmplă afară, în țară sau în lume, o exprimă și faptul că la Fundeni, ziarele, puține la număr, cite se aduceau în jurul orei 11,30, erau așteptate de o mulțime de oameni. În alte unități sanitare nu pătrund nici un fel de ziare și nu există nici stații de radiofonică.

Această lipsă este suplinită în schimb de pătrunderea în saloane a unor indivizi care oferă la suprapreț o serie de reviste și ziare care, firește, ar fi, să se găsească la unitățile

comerțului de stat. În paranteză fie spus, asemenea indivizi oferă la prețuri exorbitante și alte produse.

O situație asemănătoare se constată și în ceea ce privește difuzarea cărții. La Fundeni s-a găsit o rezolvare bună, în cele două pavilioane funcțio-

Se știe că în reușita teraputic, un rol destul de însemnat îl are și starea psihică a pacientului. Starea psihică bună sau rea este determinată și de preocupările zilnice ale bolnavilor. Dacă nu are ce citi, dacă nu vede un film, un program TV, fiecare își ocupă vremea fie cu gândul la propria boală, suferință, fie ascultând relatările confrăților întru suferință despre bolile lor.

În săptămânile cit am staționat în spitale am reușit să citești multe volume, literatură științifică și beletristică, almanahuri strînse de mai mulți ani în biblioteca personală. Pot afirma că am citit tot atât cit în 2-3 ani cînd eram sănătos. Mi-a fost ușor să fac acest lucru cit am stat în spitalele din București, deci aproape de casă, mai greu la Tg. Mureș. Am fost totuși într-o situație privilegiată prin faptul că am o bibliotecă personală. Mai greu este însă pentru cei ce nu și-au constituit o astfel de bibliotecă.

I. HAȘCU

Nevoia de spirit

nează două standuri deservite de difuzori remizieri, dar care nu au un program afișat. În alte unități însă se aduc spre vinzare cărți în zilele de retribuire a personalului medical, deci de două ori pe lună, iar în una din unități în care am fost nevoit să stau trei săptămîni nu se difuzează nici cartea, dar nici presa. Aici exista nu cu mult timp în urmă și o sală de proiectare a filmului și de vizionare a programelor TV.

VREMEA

cum a fost
cum va fi

Acest interval marchează trecerea către prima lună de primăvară calendaristică, capricioasă, care prezintă de-a lungul anilor o mare variabilitate a parametrilor climatici. Astfel, de la temperaturi maxime de peste 30°C, zile tropicale și frecvente maxime peste 25°C, adevărate zile de vară, la minime

începutul lunii martie 1985 și 1986, au favorizat înregistrarea unor temperaturi minime care au coborît frecvent sub -20°C în Moldova și estul Transilvaniei, cele mai scăzute minime nocturne ale intervalului fiind la Miercurea Ciuc de -29,0°C pe 1 martie și -30,2°C pe 28 februarie.

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL 25 II - 2 III 1988

Zona geografică	VALORI MEDII MULTIANUALE			VALORI DEOSEBITE ALE TEMPERATURII ÎNREGISTRATE ÎN ULTIMA SĂPTĂMÎNĂ DE AN			
	Temperatură aerului (°C)		Cantitatea de precipitații (l/m²)	Maxime diurne		Minime nocturne	
	Maxime diurne	Minime nocturne		Valoarea	Localitatea și anul	Valoarea	Localitatea și anul
Cîmpie	4 ± 8	-4 ± 0	5 ± 9	22,0	Craiova 1925	-22,3	Satu Mare 1986
Deal și podiș	1 ± 6	-5 ± -3	5 ± 7	22,0	Iași 1925	-23,7	Sibiu 1963
Depresiuni	1 ± 6	-10 ± -4	3 ± 7	16,2	Miercurea Ciuc - 1986	-30,2	Miercurea Ciuc - 1986
V. Omu	-8 ± -6	-14 ± -13	6 ± 7	4,2	Vf. Omu 1959	-27,4	Vf. Omu 1963
Litoral	4 ± 6	-1 ± 0	5 ± 7	20,6	Constanța 1968	-15,6	Constanța 1985

absolute sub -30°C.

Fenomene caracteristice anotimpului de iarnă (polei, chiciură, viscol) se împletesc cu cele calendaristice anotimpului cald.

Din analiza temperaturilor extreme ale intervalului 25.II-2.III, se remarcă maximele diurne ridicate din 1 și 2 martie 1925, acestea fiind ultimele zile ale unei perioade calde și secetoase care s-a menținut în întreaga lună februarie. Maximele lunare au depășit 20°C în zonele de cîmpie ale țării, cea mai ridicată valoare fiind de 22,7°C la Turnu Măgurele.

La polul opus se situează anul 1963, cu o zi rece pe 28 februarie, cînd cele mai scăzute maxime ale acestui interval au fost de -11,0°C la Iași, -9,0°C la Galați, -7,2°C la Constanța etc.

Perioadele deosebit de reci de la sfîrșitul lunii februarie și

În precedentul număr al revistei, semnalăm ca fenomene deosebite pentru zilele de februarie, aversele de ploaie și descărcările electrice din ziua de 23.II.1977, petrecute în regiunile nordice ale țării. Și ziua de 20.II.1988 poate fi „remarcată” prin averse de ploaie alterînd cu cele de lapoviță, iar, după amiază un splendid curcubeu „brăzda cerul” deasupra orașului București. Aceste fenomene sint specifice zilelor de vară, atunci cînd procesele convective sint mai puternice. Ceea ce s-a petrecut la sfîrșitul săptămînii trecute, s-a datorat pătrunderii aerului rece în straturile mai înalte ale atmosferei, peste o masă de aer la sol, mai caldă; astfel procesele convective au fost favorizate, dezvoltîndu-se nori cumuliformi. Procesele de reflexie multiplă, re-

IOSEFINA MIHA
Cercetător principal
Institutul de Meteorologie și Hidrologie — București

fracție și difuzie a luminii pe particulele aflate în suspensie, în condițiile existenței acestui tip de nori au dus la formarea curcubeului. Curcubeul „a anunțat” procesul de răcire și în straturile joase ale atmosferei. Aceasta s-a produs, destul de rapid, și chiar din cursul nopții de sîmbătă 20.II masa rece a pătruns și în regiunile sudice ale țării.

Dar, în condițiile în care suprafața solului este mult mai caldă decît în mod obișnuit, masa rece nu a staționat mult în zona țării noastre, și, încă de luni vremea s-a încălzit.

Dar, ce ne va oferi săptămîna ce urmează?

Din punct de vedere termic, se așteaptă în acest interval o ușoară variabilitate.

Astfel în primele zile se vor înregistra temperaturi apropiate de valorile medii climatice ale acestui interval (prezentate în tabel). Nebulozitatea va fi accentuată și vor cădea precipitații sub formă de ploaie la început, apoi mai ales lapoviță și ninsoare. În regiunile din sudul și sud-estul țării acestea pot fi mai însemnate cantitativ. Vîntul va prezenta intensificări locale în Moldova, Dobrogea și Muntenia cu viteze de 40-70 km/oră.

Condițiile vor fi astfel favorabile, ca trecător în aceste regiuni ninsoarea să fie viscolită.

Apoi, un proces de răcire a vremii se va resimți, treptat în toate zonele țării.

Pe munte va ninge viscolit în zilele astfel că stratul de zăpadă va mai cîștiga cîțiva centimetri în grosime.

Miercuri dimineața, acesta măsura: Vlădeasa — 40 cm, Semenic — 106 cm, Cuntu — 106 cm, Paring — 74 cm, Vf. Omu — 80 cm, Babele — 44 cm, Predeal — 42 cm, Sinaia 1500 — 34 cm, Poiana Brașov — 16 cm, Ceahlău Toaca — 103 cm.

In serele Asociației Economice Cooperatiste și de Stat Arad se depun eforturi, pentru ca legumele proaspete să ajungă, cit mai repede, la consumatori

Fotografie de VICTOR RĂDULESCU

Pe unde altădată trecea ghezașu

S-au împlinit zilele acestea 6 luni de la darea în funcțiune a liniei de cale ferată normală Satu Mare — Bicsad, unul din cele mai mari obiective feroviare construite în actualul cincinal în această parte a țării. Numai din trei stații: Negrești-Oaș, Bica/Bicsad și Orașu Nou au fost expediate în această perioadă peste 500 000 călători. La care se adaugă o altă jumătate de milion de călători sosiți. Totodată, pe linia Bicsad — Satu Mare au fost expediate peste 300 000 tone de mărfuri, cantitate ce este valabilă și pentru linia Satu Mare — Bicsad rezultînd o economie de 3 milioane lei numai prin eliminarea operațiilor de transbordare. La care se adaugă economisirea a 1 000 kWh energie electrică pe zi și plata retribuiției forței de

a elementelor prefabricate cu ajutorul energiei neconvenționale furnizată de razele solare, fie prin efectul lor direct, denumit „de seră”, fie indirect, prin înmagazinarea acesteia în rezervoare de apă încălzită. Energia calorică necesară încălzirii apei se obține prin intermediul unei instalații de captare, utilizîndu-se în acest scop panouri solare clasice. Aplicată în baze de producție ale unor antreprize de construcții ieșene, noua tehnologie a pus în evidență multiple avantaje, utilizarea acesteia conducînd, între altele, la reducerea ciclului de fabricație a betonelor cu 20-40 la sută față de vechile procedee, obținerea unor economii de pînă la 20 kilograme de combustibil convențional pe metru cub de beton întărit, îmbunătățirea calității panourilor prefabricate, creșterea indicelui de utilizare a suprafețelor în perimetrul cărora betoanele sint supuse fenomenului de uscare.

Flacăra Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10; 17 50 20, interioare: Actualitatea politică: 25 60; Publiciști-comentatori: 25 60; Reportaj economie: 17 00; Știință: 21 28; Cultură-învățămînt: 14 57; Probleme moral-cetățenești: 14 53; Sport: 17 00; Scrisori-audienței: 25 42; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10 876, psfrir București, Calea Griviței nr. 64-66.